

ལམ་དེ་མ་གྱུར་ལམ།

མཛད་པ་པོ། བཀ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས།
ཨེར་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་ལྟོན་ཆེན་མོ་ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་གྱི་ཁད།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་བཅས་
ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བྱུང་ལམ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། བཅ་ཆེན་མོ་བཟང་ཡེ་ཤེས།
མེད་བྱེས་རིག་མཁོད་ཆེན་མོ་ལྷོ་ཨ་ཁྲིག་ཁང་།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་རྒྱུ་ལོ་ཡང་།

SJRB-0256

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ཟླ་ ༧ པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།

༢༠༢༠ ཟླ་ ༤ པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

དོ་ཚྭ་མདོར་བསྟུན།	༩
ཞུ་ཐིག་པའི་གསལ་བཤད།	༩
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཏོད་པའི་ལྟར་ལམ།.....	1
ཁྲི་མ་བརྒྱད་པའི་ཁྲི་མ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལ་ངེས་པ་	
བརྒྱད་ཚུལ།	3
དང་པོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན།	༡༡
གཉིས་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས།	༡3
གསུམ་པ་བསམ་པས་བསྟེན་པ།	14
བཞི་པ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ།	16
དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ།	17
ཆེད་དཀའ་བར་བསམ་པ།	18
གཉིས་པ་སྟོང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་ཚུལ།	19
སྟེས་བྱ་ཆུང་བྱ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྟོ་སྦྱང་བ།	19
འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ།	20
ངན་འགོའི་སྟུག་བསྐལ་བསམ་པ།	21
སྟུབས་འགོ་སྦྱང་བ།	24
ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྟེན་པ།	24
སྟེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོ་སྦྱང་བ།	25
ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་བསྟེན་པ།	25
ལམ་བྱའི་སྟུག་བསྐལ་བསམ་པ།	26

འཁོར་བ་སོ་སོའི་རྒྱལ་བསྐུལ་བསམ་པ།	༡༡༧
ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	༡༣༣
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ།	༡༣༤
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༣༧
རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༣༧
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༤༧
སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ།	༡༥༡
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོང་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༥༣
རྒྱལ་བའི་སྤྲལ་གྱི་སྦྱོང་པ་སྦྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༥༣
པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ།	༡༥༩
བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༥༩
ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༦༣
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒོམ་ཚུལ།	༡༦༣
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒོམ་ཚུལ།	༡༦༧
ལམ་སྦྱིའི་བསྐུ་བ་ཅུང་ཟད་བཞོད་པ།	༡༦༩
པར་བྱང་སྒོན་ཚོག་.....	༡༧༤

ར་སྒྲུད་མདོར་བསྟུན།

པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ནི། གྱི་ལོ་ ༡༦༤༣ ལོར་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐུ་
ལསྒྲུངས།

དགྲུང་ལོ་བཞི་པར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་བཞི་པའི་སྐུལ་སྐྱར་ངོས་
ལཛིན་མཛད་དེ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གསེར་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ།

དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟུལ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་
གཉིས་པར་སྒྲགས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བྱང་ནས་བསྟེན་རྩོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་
བཞེས།

དགྲུང་ལོ་སོ་ལྔའི་སྐབས་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོལ་དགེ་བསྟེན་དང་། རབ་
བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་གྱི་སྒྲོམ་པ་འབོགས་པར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ར་བདུན་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟུལ།
བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གདན་ས་ལོ་བྲལ་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བསྐྱུངས།

རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོར་བསྟེན་རྩོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་འདུལ། གྱི་ལོ་ ༡༧༣༧
ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་བཞུགས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་མེ་ཏྲ་ལོ་བར་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་ལ་པོ་ཉི་བཞི་བཞུགས།

ཞུ་སྒྲིག་པ་འི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ས་སུ་སྡོན་ཤོན་མཁས་པ་འི་དབང་བོ་དག་གི་བཀའ་འདྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཞོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱང་སྤྱོད་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱུ་ཏུ་བྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱུ་ཏུ་འགྲོ་ཉིང་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་མེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཙོང་མ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་གསར་དུ་ཙོང་མ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྲབ་བཅས་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ལོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཙོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྒྲིན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྐྲེས་ལྷད་དང་བཙོ་བཙོས་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཞོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཙོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། བར་གཞི་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་
ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱ་ཅད་ཀྱི་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་བར་
གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་འང་གང་རུས་ཤིག་
སྤར་བཞིན་ཡོད།

མ་བྱིར་ཡིག་འོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་
བྱས་ཡོད་ལ། མ་བྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་
སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཞག་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཚོགས་སྐབས་ངས་དགོས་པ་འགའ་
ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དགྲུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་
བྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དགྲུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དགྲུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་
བཞག་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕྲིན་ལྗོན་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཞག་ཡོད་
ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཞག་ཡོད་པས་མཆན་གངས་དེ་དང་མཐུན་
པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟུན་ཤིང་གི་བཞེད་
ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཐད་སྟོར་སྙད་སོགས་མི་འདྲ་བ་
ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་
རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ ” འདི་བཞག་པ་ཙམ་ལས་འདི་འདྲིམ་མཆན་གྱིས་
མེད།

མཐའ་མཆན་ཚོགས་སྐབས་དེབ་དེ་དབེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་བྱིར་བཟུང་བའི་
བར་གཞི་ལ་མ་བྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་
སྤུན་པོ། ཞོལ། སྐྱ་འབྲུམ། ལྷ་བྱང་བར་མ་རྣམས། སྤྱེ། བཟ། ཞོལ། སྐྱ། ལྷ། སོགས་ཀྱིས་

མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཅན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་
མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་
རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་གྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་
རྟགས་ཅན་ -**བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +**བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་
བསྐྱབས་ལྟག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། **མ་ཕྱི། ༤༥ན།། བསྐྱབ** ***བསྐྱབས** ལྟ་
༡༠༣ན།། ལྟ་ ༡༡༠བ།། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི།
མ་ཕྱིའི་ཤོག་གངས་༤༥མདུན་འོས། ཡིག་གེང་**༥བ་ན། བསྐྱབ**ཅེས་གྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་
ཞིང་། ***བསྐྱབས** བེ་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅས་
ཡོད་པ་མཆོན་གྱི་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་**སྐྱེ**འབྱུང་པར་མའི་ལྟེན་གངས་
༡༠༣མདུན་འོས། ཡིག་གེང་**༥བ་ན། ལྟ་**བར་པར་མའི་ལྟེན་གངས་**༡༡༠ལྟ་བུ་འོས།** ཡིག་
གེང་**༣བ་ན། བསྐྱབས**ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེ་བ་དུ་ཁོར་འཁྲུལ་ཤོར་
བ་སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་
མཁུན་ལྡན་ནམས་ནས་འདི་གའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་
གནང་བའི་རེ་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་
དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་ལོ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

མེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

བྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྟ་ལོ་ཆེས་༡༥ལ།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྱིད་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་སྒྲུང་ལམ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༢། །ན་མོ་གུ་རུ་མུ་ནི་ཨིན་ཡ། མད་བྱང་སྙིང་སྟོབས་སྤྲུགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱི་
ཡིས། །བདེ་གཤེགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་བར་མ་རུས་པའི། །དུས་མོད་གདུལ་
དཀའི་འགོ་བ་འདྲེན་མཛད་པའི། །འདྲེན་མཆོག་ཤུག་ཏེ་གཡ་གྲུས་ཐུག་
འཆེལ། །རྒྱབས་ཆེན་སྟོད་པའི་མངའ་བདག་མི་པམ་མགོན། །ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་སྦྱིན་
མཛད་འཇམ་པའི་དབྱངས། །འཇམ་སྒྲིང་མཛེས་བྱེད་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ལ། །བྱང་
ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་སྒྲུབས་སུ་མཆེ། །བཤད་སྒྲུབ་གདམས་པའི་མཆོག་མངའ་ཨ་
ཏི་ཤ། །བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་མེས་པོ་འབྲོམ་སྟོན་རྗེ། །ནལ་འབྱོར་ནམ་བཞི་སྒྲུ་
མཆེད་གསུམ་ལ་སོགས། །བཀའ་གདམས་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་སྙིང་ནས་འདུད། །སྤྲུབ་
བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་བཟང་ཆུ་མཆོ་ནས། །ཚོམ་འཆད་ཚོད་པའི་རྒྱབས་འཕྲེང་
མཁའ་ལ་འཕྱར། །གྲགས་དཀར་གཟེགས་མ་ཕྱོགས་བཅུར་འགྲེམ་མཛད་པའི། །སྟོ་
བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་སྦྱི་བོས་འདུད། །སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་
པའི་མཆོག་དཀར་གྱི་དབང་ཐུག་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྟེ། །མཁོར་ལམ་སྟོན་འཛིན་ཅན་
སྒྲ་མ་ལ། །གྲུས་པས་འདུད་དོ་བཅེ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་བྱངས། །

དེ་ལ་འདིར་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་མ་ཡིན་པར་
ངེས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་
པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ལ་གཉིས།

སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་ས་བཤད་པའི་སློན་ནས་ལམ་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལ་ངེས་པ་
བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།

ངེས་པ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་སྦྱང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཚུ་འགོ་གངས་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱད་པའང་
བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་དགོས་
པས། སྐྱེས་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་ལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་།
ཐབ་མའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། དེ་ནས་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་སོགས་ལ་བརྒྱད་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དབྱངས་དང་། དེ་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་སོགས་ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས་
ཀ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ལ་མངའ་ཞིང་། མདོར་ན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་
ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པར་གྲགས་ལ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཁྱེན་པའི་
ཆོས་ལ་རྩོམ་མི་མཁྱེན་པ་མེད་པས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ། རྩོ་
བོ་ཆེན་པོས་དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་སློབ་ཁྲིད་དུ་མཛད་དེ། དེ་
ཡང་དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་རྩོམ་པོ་ལ་ཁོང་གཞན་ལ་སྐྲགས་ཀྱི་གདམས་པ་གནང་ནས།

ངོས་ལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་གནང་བ་ནི་ལྟར་ལགས་ཞུས་པས། ངས་ཁྱོད་མིན་པ་
གཞན་ལ་གཏད་ས་མ་རྟེན་པ་ཡིན་གསུངས་ནས། མན་ངག་འདི་དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་
ལ་གཏད་དེ། ཁོང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པས། བཤེས་
གཉེན་འབྲོམ་འཕྲིན་ལས་གྱི་བྱུང་གཤམ་ཆེ་བ་ཡང་དེའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན། བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་འབྲོམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་དབང་རྒྱུག་དགོན་པ་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་།
དེས་སྟེའུ་ཟུར་བ་དང་། དེས་ཐག་མ་པ་དང་། དབྱེར་ཆེན་པོ་ལ་གསུངས་པ་དང་།
དགོ་བཤེས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱན་སྤྲུལ་ཁྲིམས་འབར་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེས་
བྱུ་ཡུལ་བ་ལ་གསུངས་པའི་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་
རིམ་གཉིས་ཇི་བཅུན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལྟོ་བྲག་བྱུབ་ཆེན་ལས་གྱི་
རྡོ་རྗེ་ལ་གསུངས། ཡང་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་དགོ་བཤེས་གཉེན་པོ་ཉོ་བ་ལ་
གསུངས་ཤིང་། དེས་དགོ་བཤེས་དོལ་པ་དང་། ཤ་ར་བ་ལ་གསུངས་པའི་བཀའ་
གདམས་གཞུང་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བླ་སྟོར་མཁན་
ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་ལ་གསུངས། དེ་ཡན་གྱི་སྦྲུམ་པོང་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ནི་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཐོག་མར་རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་
གསུངས་པའི་ངེས་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་ལ་གཙོ་
པོར་སྤྲུགས་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་། ཕྱིས་དུ་སྦྱོང་རྒྱལ་བའི་དཔེན་གནས་སུ། རོ་བོ་ཆེན་
པོའི་སྐུ་བརྟན་དབུ་ཡོན་མར་བྲགས་པ་སྤྱན་བྱངས། གསོལ་བ་ཤུགས་བྲག་ལ་ཡུན་
རིང་བ་བཏབ་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས། ལྟོ་བྲག་བྱུབ་

ཆེན་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བར་གྱི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པ་ནམས་དང་། བྱད་པར་རྫོ་བོ་
ཆེན་པོ། འབྲོམ་སྟོན་པ། བོ་ཉོ་བ། ཞུ་ར་བ་ནམས་སྒྲ་བའི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས།
གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་མང་དུ་སྦྱལ་ནས། མཐར་པོ་ཉོ་བ་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་རྫོ་བོ་ལ་ཐེམ། ཨ་ཉི་ཤས་ཕྱག་སྦྱི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་གྱིས་དང་། བྱང་ཚུབ་སྒྱབ་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲོགས་བདག་
གིས་བཀྱི་གསུངས་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་མང་
དུ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཆེ་མཁན་ཆེན་ཟུལ་ཕྱ་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ལོ་
ཆེན་སྒྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་ལ་སོགས་པ་ནམས་གྱིས་བསྒྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་རེད་
གྱིས་བསྟན་པའི་རེས་འབྱུང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ། ལྷ་བ་ནམ་དག་གི་སྟོན་ནས་འཁྲིད་
པའི་ལམ་དེར་མ་འདུས་པ་ཡིན་ནམ་གསུང་བ་ལ། སྟོན་མེད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་
སོག་ཅ་བྱས་ནས། དེའི་སྤྱིང་དུ་ལམ་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་ལུང་གིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་
སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དང་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་ཞུས་པ་ལ་སོགས་པའི་
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་འདི་དག་
རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྒྱད་པ་ཡིན་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ལ།
རྗེ་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་གདམས་པའི་བརྒྱད་པ་བེན་ངོ་ཤེས་པའི་སྟོབ་མ་མང་དུ་
བྱུང་བས། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བརྒྱད་ཚུལ་ཡང་དེ་སྟེད་བྱུང་མོད། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་
ཡབ་སྐས་གྱིས་གསན་པའི་བརྒྱད་པ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེ། འདུལ་
འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། མཁས་བྱུང་ཆོས་རྗེ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གོ། འདུལ་

འཛིན་སྒྲོ་གྲོས་སྤྲུལ་པ། བཞ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་སྤྱབས་མཆོག་དབལ་
བཟང་། རྗེ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་སྒྲོ་བཟང་དོན་གྲུབ། རྗེ་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས། བཞ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་དགོན་
མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་དབལ་བཟང་པོ། དེ་ཉིད་ལ་བདག་གིས་ཆོས་འདིའི་བཀའ་རྒྱུ་
ལེགས་པར་ཐོབ། ཡང་ན། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། འདུལ་
འཛིན་མན་འབྲ། ཡང་རྗེ་ནས། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་ཤེས་རབ་
སེང་གེ་མན་འབྲ།

དེ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་ནས། སྤར་
ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལུང་འབྲེན་དང་དགག་སྤྱབ་རྒྱས་པ་རྣམས་འཛོག་པར་
མཛད་ནས་སྤྱིང་པོའི་གནད་རྣམས་མ་ཆང་བ་སེད་པར་ལེགས་པར་བསྐྱས་པའི་ལམ་
རིམ་རྒྱུང་བ་མཛད། དེ་ལྟ་ནའང་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོའི་མཐུ་རྗེ་ཞན་ལ་སོང་བར་
བརྟེན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་
ཤེས་པ་སྲིད་མཐའ་དུ་སྤང་བས་སྦྱོང་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱས་པ་རེ་ཡང་གཏུང་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལེན་པར་མཛད་ནས། བཞ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་
ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆེན་པོས་
འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་མཛད་པ་རྣམས་རྒྱས་བསྐྱས་འཆོམ་ཞིང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་
མཐའ་ཆོད་པས། རང་གིས་སྒྲོམ་པར་རུས་ན་མི་ཆོག་རྒྱ་མི་འདུག་ཀྱང་། གཞན་
ཀྱིས་དགོས་ཚུལ་ནན་ཆེས་པ་དང་། རང་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་རྒྱུང་
ཞིང་སྒྲོའི་མཐུ་རྒྱུང་བ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་

ཆགས་ན། ས་ལམ་མཐོན་པོའི་རྩད་གཅོད་ལས་ཀྱང་གནད་ཆེ་བར་བསམས་ནས།
ལམ་གྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་རྣམས་རང་གི་སློབ་གང་དཔོགས་
གིས་འབྲི་བ་ལ། མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ། ཆོས་གྱི་ཆེ་བ། ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་
བའི་ཚུ་ལ་རྣམས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཚུང་ལས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་
མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་མཛད་པ་པོའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །རྩོ་བོ་
དང་རྩེ་ཐུགས་རྩུད་གཅིག་པ་དེའི་དོན་དུ་མཛད་ལ། དེ་གཉིས་ཐུགས་རྩུད་གཅིག་
ཀྱང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པས་རང་ཉིད་རྩོ་བོ་དང་ཐུགས་རྩུད་
གཅིག་པར་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་ག་ལ་བཞེས།

དེས་ན་དེའི་དོན་ནི། བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་སློན་མ་ནི། ལམ་རིམ། བསྟན་རིམ།
ལམ་མཆོག་ཐམས་ཅད་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་གཞུང་ཡིན་པས། འདིའི་ཡང་མཛད་པ་
པོའོ་ཞེས་པ་དང་། སྐབས་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ཡང་ལམ་སློན་མཛད་པ་པོ་རྩོ་བོ་ལ་
བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤི་ཀླ་ཆེན་མོ་རྣམས་གྱི་མཐུག་གི་དོན། མཛད་པ་
པོ་གང་གིས་མཛད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་སྒྲངས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ལམ་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལས། རྩོ་བོ་བོད་དུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཅུ་ལས་
མ་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྩོ་བོ་བོད་དུ་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞུགས་
པར་གསུངས་པ་འཐད་དེ། རྩོ་བོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཁྱད་སྤྲོད་ནི་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་ལ་ཐུག་ལ།
ནག་ཆོས་རྩོ་བོ་ལོ་བཅུ་དགུ་བསྟེན་པ་ལས། རྩུ་གར་དུ་ལོ་གཉིས། བོད་དུ་ལོ་བཅུ་
བདུན་བསྟེན་པར་ནག་ཆོ་ཉིད་གིས་མཛད་པའི་བསྟོན་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ལོ་ནི་བཅུ་དགུ་བརྟེན་ཅིང་འགྲོགས་ན་ཡང་། །
ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡི། །
ཉེས་པའི་དྲི་མ་བྱུང་བ་མཐོང་རེ་སྐྱེ། །

ཞེས་དང་།

ཁྱོད་ཐོན་སོ་མ་ལུ་རི་ན། །
རྟོག་གེ་འབར་བ་གསུང་བའི་ཆེ། །
ད་ནི་ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་ན། །
ཆེ་ཡི་འདུ་བྱེད་གཏོང་ཞེས་གསུངས། །
དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ལོན་བ་ན། །
ཐོད་དུ་ཐོན་པའི་དུས་སུ་ནི། །
ཐྱེ་ཀ་མ་ནི་ཤྱི་ལ་ན། །
ད་ནི་ལོ་ནི་བཙོ་བརྒྱད་ན། །
ཆེ་ཡི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་སུ། །
ལུས་འདི་ཐོད་དུ་འཛོག་གོ་གསུང་། །
རི་སྐད་གསུང་བཞིན་མ་འཁྲུལ་བར། །
བྱུང་བ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ལམ་སྟོན་ནམ་ལམ་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་
དུ་རྟོགས་པ་དང་། གསུང་རབ་མ་ལུས་པ་གདམས་དག་ཏུ་འཆར་ན། གསུང་རབ་ཀུན་

གི་བརྗོད་བྱའི་ལམ་མཐའ་དག་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འདུ་བའི་རྒྱ་
མཚན་དེ་གང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་
བའི་ལམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རྒྱད་ལ་
སྐྱེ་བ་ལ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ལམ་མཐའ་དག་སྐྱེས་བུ་གསུམ་
གྱི་ལམ་རིམ་དུ་འདུ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོགས་
བསགས། མཐར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་
སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པས། ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཁོ་ནའི་དོན་སྦྱབ་པའོ། །

བསྐྱབ་བུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གནས་སྐབས་མཛོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་
ངེས་ལེགས། དང་པོ་བསྐྱབ་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་དེ་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་དངོས་སམ་དེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྟོར་དུ་འདུ། ངེས་ལེགས་ལ་
ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྐྱབ་པ་ལས་བརྒྱམས་
ཏེ་དེ་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྟོར་དུ་འདུ།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་དེ་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོར་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

ཐོག་ཆེན་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐོག་པ་དང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐོག་པ་གཉིས་
ལས། དེ་གཉིས་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྟོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ནར་ངེས་
ཤིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་

གྲིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དགོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
གྲིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་འབྲིང་གི་
སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གྲིས་
འཛིགས་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྤྱོད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་
གཉིས་སྤྱོད་ལྟར་འབྲིང་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གྲིས་
འཛིགས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུགས་བྱུག་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཞན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གྲིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ལྟར་འབྲིང་སྤྱོད་པའི་རྣམས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སའི་སྤྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

ཆུ་ཐན་བརྒྱུད་པའི་མཐུ་ཡང་མེད་ན། །

ཆུ་མཆོ་ཆེན་པོ་ག་ལ་རྩལ་བྱས། །

ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་གོམས་མི་བྱས་ན། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ག་ལ་སྤྱོད་བྱས། །

ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ཡང་རང་བདེ་བས་ཐོངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
གྲིས་མནར་པའི་འཁོར་བར་འབྲུམས་ཆུ་ལ་བསམ་པ་ན་བ་སྤྱོད་གཡོ་འབྲུལ་མེད་པ་
ཞིག་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་བདེ་བས་ཐོངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གྲིས་མནར་བ་ལ་མི་
བཟོད་པ་འོངས་མེད་དེ།

སྤྱོད་འབྲུག་ལས།

སེམས་ཅན་དེ་དག་ནམས་ལ་སྤྱོད། །

རང་གི་དོན་དུ་འང་འདི་འབྲེལ་སེམས། །

མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་མིས་ན། །

གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྒྲེ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་འདིར་སྒྲེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲིད་པའི་དོན་ནི། སྒྲེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་ལམ་དངོས་ལ་འབྲིད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འགའ་ཞིག་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་འགྲོ་བསལ་གྱི་ཡིན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་འབྲིད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྒྲེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཡིན་ལག་ཡིན་ན་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བྱས་པས་ཆོག་མོད། ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྒྲེས་བྱ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་འབྲིད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ།

འདི་ལྟར་སྒྲེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྟོ་མ་སྒྲེས་པར་ཡང་རང་ཉིད་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་གཞོན་པ་དང་། སྟོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་པན་ཆེ་བའོ། །ཆེ་ལུགས་ནི་སྒྲེས་བྱ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ལ་འང་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ལུས་ཉེན་མངོན་མཐོང་གོ་འཕང་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། གང་ཟག་ཐ་མ་ཞིག་གིས་སྒྲེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་སྟོ་མ་སྒྲུངས་པར་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་སྟོ་བྱས་ཀྱང་བསམ་པ་གོང་མ་མི་སྒྲེ་ཞིང་། འོག་མ་གཉིས་དོར་བས་གང་ཡང་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱོར་བྲལ་མེད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་སྒྲེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་ནན་ཏན་སྟོང་པོར་

བྱེད་པ་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱིས། དེས་ན་སྤྲུགས་ལ་
སོགས་པའི་གདམས་ངག་གང་ཟབ་ཟེར་བ་རྣམས་བཞག་ནས། རྗེས་མར་ངེས་འབྱུང་
དང་བྱང་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་ཅི་ཐོན་རེ་བྱ་དགོས། དེ་སྤྱེས་པ་དང་དེ་ནས་དགེ་བ་
ཐམས་ཅད་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་དབང་མེད་དུ་འགོ་བས་དེས་ན་
འདི་ལ་སྒྲོམ་རིན་མི་ཆོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནད་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་
གསུང་།

གཉིས་པ་ངེས་པ་སྤྱེས་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྤྱོད་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟེན་ནས་སྒྲོ་རི་ལྟར་
སྤྱོད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་ཐུན་གྱི་
ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་སྤྱོད་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་བ་ལ་གནས་ཁང་གི་
དོར་བྱས་ལ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་དགམ་པ། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཞོད་
པས་མཛེས་པར་བཤམ་པ། ལྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱད་དམ་སྤྱོད་
ལམ་གང་བདེར་གནས་ནས་སྤྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་བསྒྲོམ་པ།
ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ། བསག་སྤྱང་གི་གནད་བསྐྱས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་
མཐུལ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་བཞིན་རྒྱུད་དང་
འཇེས་ངེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས།

གནས་ཁང་གི་དོར་བྱས་ལ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་དགམ་པ་ནི། གནས་ཁང་
གི་དོར་བྱ་ཚུལ་ལ་དགོན་བའམ་སྤྲོད་སྤྱོད་སམ་རི་ཁྲིད་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་འབྲ།

ཁྱད་པར་རི་ཁྲོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རང་གང་སྡོད་སའི་ཁྱལ་དེ་ཡང་ས་པོ་ཡོད་ན་སྤྱི་ལ་བྱའི་
ཐྱོགས་བཞིར་མཐོ་བཞི་བཅེགས། དེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིར་བསྐྱེད། དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་
གཏོར་མ་སོགས་ཕུལ། བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་སློམ་པའི་འགལ་རྒྱུན་བར་
ཆད་སེལ་ཞིང་མ་ཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། སྤར་གྱི་གནས་ཁང་དེ་
ཉིད་ལ་ཆག་ཆག་ཕྱག་བདར་སོགས་བྱས་ལ། སྡོད་ཉམས་སྤྱོ་མོ་ཞིག་བྱས་ནས་དེར་
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན་དགམ་དགོས་པ་ཡིན།

སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན་དགམ་རྩལ་ལ། རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་བྱང་གི་མཐོ་ས་
ཞིག་གི་སྤྲེགས་བྱ་ལ་སྡོན་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་སྤྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཐུབ་དབང་གི་
སྐྱ་རེ་འབྲལ་སྤང་གི་རྩལ་དུ་མཛད་པས་ཐུབ་དབང་གི་སྐྱ་དེ་ཉིད་བཞུགས་སུ་གསོལ།
དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག། །དེ་མེད་ན་སྐྱབ་པའི་མཐུམ་ཞེས་བྱ་བ་
ས་གཞི་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ལ་བ་བྱུང་དང་བྲི་བཟང་གིས་བྱུགས་པའམ། དེ་ཡང་མེད་ན་
ཤིང་ལེབ་རྩོ་ལེབ་ལྟ་བུའི་སྤྲེང་དུ་ནས་སམ་འབྲས་སོགས་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་ཆོམ་བྱ་
དགུ་དགོད། དེ་ཐུབ་པ་གཙོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དངོས་རང་ཡིན་སྟུང་དུ་གསལ་
གདབ། རང་གི་མལ་འོག་ཏུ་ས་དཀར་གྱིས་གཡུང་བྱང་རིས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྩལ་དུ་
བྲིས། དེའི་སྤྲེང་དུ་ཅ་དུར་བའི་སྟན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ཅེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་ཅ་བ་ཕྱིར་
བསྟན་ནས་རྩ་རྣམས་མ་འཁྲུགས་པར་གཤིང་དགོས་ཏེ། སྡོན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་རྩ་འཆོར་གྱི་བྲེལ་བཟ་ཤིས་ལས་རྩ་བཞེས་ནས་རྩའི་ཅེ་མོ་
ནང་དུ་བསྟན་ཅ་བ་ཕྱིར་བསྟན་ནས་རྩ་རྣམས་མ་འཁྲུགས་པར་བཏིང་སྟེ། ཆོས་བཅོ་
ལྷའི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བའི་ཆོད་ཅམ་ན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་

བའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡོད་པས་སྟོན་བྱང་སྟོན་པའི་ནམ་ཐར་རྗེས་
འབྲུག་གཤུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་བཡིན། སྲར་གྱི་གནས་ཁང་དེ་ཉིད་
དུ་འབོལ་སྟན་བཙུག་བཙུག་པ་ཡོད་ན་དེ་གས་ཆོག་ལ། མེད་ན་རྩེའི་སྟན་གིན་དུ་
འཇམ་པའམ་ཡང་ན་སྤྱི་བའི་སྟན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་རྒྱབ་ཅུང་ཟད་མཐོ་ལ་
མདུན་ཅུང་ཟད་དམའ་བ་ཞིག་བཤམ་དགོས་པ་ཡིན།

མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པས་མཛེས་པར་བཤམ་ཚུལ་ནི། མཆོད་པའི་
སྟོན་རབ་གསེར་དཔུལ། འབྲིང་ཟངས། འཁར་བ། མ་འབྱོར་ན་གིང་སོགས་གང་ཡང་
རུང་བའི་སྟོན་དུ་མཆོད་ཡོན་ཞབས་བསིལ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤྲ་ཆོས་ཁྲལ་ཆོས་
གཡམ་ལ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་བཤམ་དགོས། དེ་ཡང་ཆེ་འདྲིའི་ཁེ་འདོད་གྲགས་
འདོད་སྟན་གྲགས་སོགས་འདོད་ནས་མ་ཡིན་པར། མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་སྟམ་པའི་སྟོ་
ནས་བཤམས་ན་གཤོམ་པ་པོ་ལ་ཡང་མན་ཡོན་ཡོད་ཅིང་། བཤམས་པ་དེ་ཡང་དོན་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བཤམ་དགོས་པ་ཡིན།

སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱད་དམ་སྟོན་ལམ་གང་བདེར་གནས་
ནས་ཞེས་པའི་སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱད་བྱེད་ཚུལ་ལ་རྒྱལ་བ་དབེན་
ས་པ་ཆེན་པོས།

ཀླང་པ་ལག་བསྟེན་པ་གསུམ། །

སོ་མཆུ་ལྷེ་རྣམས་བསྟོམས་པས་བཞི། །

མགོ་མིག་སྐྱུ་པ་དབྱུགས་དང་བཞི། །

རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤང་གི་སྤྲོད་ཅིང་གི་སྤྲོད་དུ་རྒྱུ་པ་རྟོ་རྟེ་སྦྱིལ་གྱིང་
ངམ་དེ་མ་བྱུང་ཡང་ཕྱིན་སྦྱིལ་ལྟ་བུ་བྱས་པས་ཆོག་ཅིང་། ཕྱིན་སྦྱིལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལ་
རྒྱུ་པ་གཡོན་པ་ནང་དུ་བྱས་གཡས་པ་ཕྱིར་བྱས་ལ་གཡོན་པའི་རྒྱུ་པ་མགོ་གཡས་
པའི་བརྒྱ་འོག་ཏུ་ཤོར་བའམ་བརྒྱའི་སྤྲུབས་ལ་ཤོར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་པ་
གཡོན་པའི་ཉིང་པ་གསང་གནས་གི་ཆོད་ཅམ་དུ་སྤྱོད་པར་བྱ། ལག་པ་མཉམ་གཞག་
གི་ཕྱག་རྒྱ་འཆའ་ཚུལ་ལ་ལྟེ་འོག་སོར་བཞི་ཅམ་གི་འོག་ཏུ་ལག་པ་གཡོན་པ་འོག་ཏུ་
བྱས་གཡས་པ་སྤྲོད་དུ་བྱས་ནས་གཡས་པ་དང་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་གི་ཅེ་གཉིས་
ཅུང་ཟད་སྤྲད་པ་ལ་ཅའི་གནད་གི་ཉེན་འབྲེལ་ཁྲད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྲོད་པ་
བྲང་བོར་བསྐངས། མགྱིན་པ་ཅུང་ཟད་དབྱུག། སོ་དང་མཚུངས་ཕྱགས་སུ་བཞག། ལྟེ་
ཅེ་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་སྤྲ། མགོ་བོ་ཡང་མ་གཡོ་བར་ཐད་ཀར་བསྐངས། མིག་སྤྲ་ཅེར་
པལ། དབྱུང་པ་གཉིས་ཐད་ཀར་བསྐངས། རྒྱུང་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་དང་བརྒྱད། རྒྱུང་
ཆམ་ལ་འབེབས་ཚུལ་དེ་ལ་རྒྱུང་སྤྲ་ཅན་དང་བྱུགས་ཅན་དང་ཁྱོད་བག་ཅན་ལ་
སོགས་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་དབྱུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཉིང་གཅིག་གི་ཡུན་དུ་དཔ་
བྱས་བགྲངས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པའི་སྤྲོད་དུ་བྱང་
པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ་
ལས།

བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྤྲེགས་བྱ་ལ། །

ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྔ་པ་བྱས་ཏེ། །

རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གསུང་བ་ལྟ་བུ་བསལ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལུས་གནད་འཆའ་བ་འདི་ལ་སྡོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་
ཆེ་མ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་འདྲ་བར་ངོས་འཛིན་
གྱིན་ཡོད་པར་འདུག། དམ་བུ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་
འདྲ་བ་དད་པ་ལ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་ལེགས་
པར་བརྟག་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཤེན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་བྱི་བ་ལྟ་
བསམ་རབ་དཀར་གྱི་བྱིས་ལན་སློབ་ཐབས་བཞེད་པའི་སྒྲིད་བྱངས་ལས།

སྒྲིམ་རྣམས་ཀུན་གྱི་དང་པོའི་མགོ། །

རྒྱ་གར་སྐད་མཚུངས་རང་རྒྱུད་ལ། །

ལེགས་པར་བརྟག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས། །

ཆེ་མེད་ཆེ་མ་མཆོག་དེ་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱང་རྒྱུ་བུ་ལས་གྱི་
རིམ་པའི་བྱིད་སྒྲིམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་ཁེ་འདོད་ཀྱལ་གསུང་འདོད་
འཛིན་ཆེན་ཆོས་བརྒྱུད་རྒྱུད་བཀའ་སྒྲིམ་ཀྱལ་གསུང་འདོད་ནས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནམ། ཆེ་བྱི་
མ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་སྟེ་བརྟགས་པ་ན། ཆེ་འདིའི་ཁེ་འདོད་ཀྱལ་གསུང་
འདོད་འཛིན་ཆེན་ཆོས་བརྒྱུད་རྒྱུད་བཀའ་སྒྲིམ་ཀྱལ་གསུང་འདོད་ནས་སྒྲིམ་པ་
ཡིན་ན། དེའི་སྒྲིམ་རྣམས་བྱས་པའི་ལས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཆེ་བྱི་མའི་དོན་དུ་མི་

འགྱུར་ཏེ།

གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས།

ཆེ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་མི་བྱ།

ཆེ་འདི་འདོད་པར་གྱུར་བ་ལ།

འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོན་མི་འགྱུར།

འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོན་གཉེར་སྤྱོད།

འཛིག་རྟེན་འདི་ཡི་འབྲས་བུ་རྒྱས།

ཞེས་དང་། ཡང་རྫོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཅུ་བ་དུག་ཡིན་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དུག། ཅུ་
བ་སྤྲོན་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལོ་མ་སྤྲོན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཅུ་བ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒང་
གཏི་མུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་
འབའ་ཞིག་ཡིན་གསུང་། ཡང་དགེ་བ་གཤེས་སྟོན་པས་རྫོ་བོ་ལ། ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་
དང་རྟེན་བཀྱར་འདོད་ནས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་མཆི་ཞུས་པས་
འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་གསུང་། བྱི་མ་ལ་ཅི་མཆི་ཞུས་པས་དཔྱལ་བ་མཆི། ཡི་
དུགས་མཆི། དུད་འགྲོ་མཆི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་དང་རྟེན་
བཀྱར་འདོད་ནས་བྱས་པའི་ལས་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ངན་སོང་གི་རྒྱ་དང་བྱི་མར་ལྟ་མིའི་
དཔལ་འདོད་ནས་བྱས་པའི་ལས་པལ་ཆེར་འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་།
རང་གཅིག་ལ་བྱ་བའི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོས་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཞི་མཐར་ལྟར་བ་ཡིན།
དེ་ཡང་སྦྱིར་དགེ་སེམས་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་དང་བའི་དད་པ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་
ཆེས་པའི་དད་པ། སྦྱིན་པ་གཏོང་འདོད་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་འདོད་སོགས་མང་དུ་

ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
བྱ་བ་ཡིན། དེས་ན་རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མཁར་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མཁར། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མཁར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རང་གི་བློ་ཅན་གྱི་མ་ལོ་སྤྱག་ཡིན། མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མ་བྱས་བ་ལ་
གངས་གྱིས་མི་ཆོད། མ་ནམ་བྱས་རེས་གྱིས་ཆེ་འདིའི་མས་ཇི་ལྟར་བློ་བྱས་
བསྐྱངས་བ་ལྟར་བློ་བྱས་བསྐྱངས་བས་བློ་བྱས་ལོན་ཏུ་ཆེ་སྤྱམ་དུ་བསམ། འོ་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཁྱེད་དེ་སྤྱི་ལ་བབ་ན་དེད་རང་ལ་
བབ། དེད་རང་ལ་བབ་ཀྱང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་ལྟ་སྒྲོལ་ཀྱང་ཅི་དགོས། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཡང་མཐར་ཕྱིན་བ་བྱེད་
རྒྱས་པར་མི་འདུག། །དེར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་
ཅན་ཀྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་སྤྱི་ལ་ཡོད་ན་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་
ཅི་ནས་ཀྱང་འཐོབ་པར་བྱ་སྤྱམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་དྲང་
དྲང་བ་བསྒྲོལ་པར་བྱ།

སེམས་བསྐྱེད་དེས་ཟེན་པའི་རང་ནས་སྐབས་སུ་འགོ་ཆུལ་ནི། རང་གི་མདུན་
ཀྱི་ཐད་དྲང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སུ་སང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་
ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟངས་ལ་སྤྱོད་པར་སྒྲ་ཆོགས་པར་སྒྲ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

གདན་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་བྱིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུ་ཐུབ་པ་
སྐྱེ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་དབུ་གཙུག་ཏོར་དང་ལྷན་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
གཡས་ས་གཞོན། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྟེང་ན་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་
བསྐྱམས་པ། སྐྱེ་ལ་ཆོས་གོས་དྲར་སྤྲིག་གི་མདོག་ཅན་གསོལ་བ། མཆན་དཔེས་
བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྐྱེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་ཀྱི་ཕྱང་
པོའི་དབུས་ན་ཞབས་གཉིས་རྩི་རྩི་སྐྱེལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྒོར་
དུ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་
ཆོས་སྒྲོང་སྤང་མའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་
མདུན་ན་གདན་ཁྱི་ཕུན་ཕུན་ཆོགས་པ་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱང་གི་ཆོས་
རྣམས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕུ་ཉིའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ། ཆོགས་ཁྱིང་རྣམས་ཀྱང་
རང་ཉིད་ལ་དབྱེས་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཆོགས་ཁྱིང་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ཐུགས་རྩི་བའི་དད་བ་ཆེན་པོའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ།

མགོན་པོ་སྐུ་སྤྲུབ་ཀྱིས།

རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་བས་ལྷག་པ་ཡི། །

འོ་མ་འཕྱང་སྟེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །

སྐྱེ་བའི་རྩིས་སུ་འབྱང་བའི་འཁོར་བ་བས། །

དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བརྟུང་འཆལ་འོ། །

ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྷས།

སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མེད་ན། །

བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །

འཛིགས་པ་ཅིས་ན་སྤྱི་མི་འགྲུང། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་གཉིད་དང་མཐའ་རྟོགས་དཀའ་
བ་འདིའི་ནང་དུ་ཁྱོད་བྱིང་བ་ལ་འཛིགས་པ་དང་ཡང་བ་དང་བག་ཚེ་བ་དང་བ་སྤྱི་
འགྲུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་འདི་ཁྱོད་བྱིས་པ་མེད་ན་མཁས་པ་ཅིའི་བྱིར་ཡིན། དེས་ན་
བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱིར་འཁོར་
བ་དང་བྱུང་བར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་པ་ཞིག་སྤྱོད་འདུག་ཏུ་
ཐེན་ཀྱང་། ད་དུང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གཉིད་དང་མཐའ་རྟོགས་དཀའ་བ་འདུག །དེས་ན་
ད་ཅེས་རྟོག་པར་དཀའ་ཞིང་རྟོག་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་བྱུང་བར་ཅན་
ཐོབ། མཇུག་དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇུག་དུས་འདིར་
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་བ་མཚོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཐོབ་པར་མ་བྱས་ན། སྤྱིར་ཡང་
སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱུང་བར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་སྤྱོད་
དགོས་པར་འདུག །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་དག་ལས་སྤྱོད་པའི་རྣམས་པ་མདུན་ན་
བཞུགས་པའི་སྤྱི་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་
སྤྱི་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པར་བྱའོ་སྤྱི་མ་དུ་བསམས་ལ། སྤྱི་མ་ལ་

སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དམ་ཉེར་གཅིག་གས་
མ་མཐའ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དལ་བྱ་དལ་བྱས་རང་དང་རང་གི་མཐའ་སྐྱོར་ན་
གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བསམས་ནས་གང་ལྟོགས་
བརྗོད།

འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། སྤྲ་མ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་དང་སྤྲ་མ་སྤྱབ་པའི་
དབང་པོའི་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་སྤྲ་མའི་སྤྱུ་ལ་བསྐྱོས་པ། གསུང་བཅག་པ། སྤྲིག་དཔྱགས་
པ། མ་དད་བརྟན་སྐྱོད་བཀྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་
སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དུང་ཁྱ་དང་སོལ་ཁྱའི་ནམ་པར་དབང་པོའི་སྐྱོད་དང་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་
ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ནས་སངས་ཉེ་དག། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་དཀར་གཟར་ལ་མེ་
མ་ཐལ་ཡོད་པ་ལ་ཚུ་སྤྲིགས་ན་ཐལ་བྱུང་དུ་འགོ་བ་དང་། ཡང་ན་སུན་པ་ནག་པོ་ཞིག་
ལ་སྐྱོན་མེ་གསལ་བ་ཞིག་བཏེག་ན་སུན་པ་དེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་
གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་འདི་སྤྲིབས་ཆེ་བ་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་བཞེད་པས་སྤྲ་མ་ལ་
བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། །ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དཔལ་ལྡན་སྤྲ་མའི་སྤྱུ་གསུང་
སྤྲིག་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་ནས་དཔལ་ལྡན་སྤྲ་མའི་སྤྱུ་གསུང་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་བསམ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་གང་མང་
 བརྗེད་ཅིང་འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་དོན་རྒྱུ་འཆང་དང་རྒྱལ་བ་དོན་རྒྱུ་
 འཆང་གི་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་གསང་བ་དེ་འདིགས་གསུམ་གྱི་དོར་དུས་འཁོར་བསྐྱལ་
 བཟང་གི་སངས་རྒྱལ་སྐྱོར་སངས་རྒྱལ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱའི་ཆ་ལས་
 བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་
 ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱལ་པ་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་
 ལྷང་བ། ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་རྟེན་བཞིག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་སངས་རྒྱལ་ལ་
 སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབས་བྱ་དང་འགལ་བའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་
 བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་
 བསམ་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་
 སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཆུང་
 བར་བསམ།

དེ་ནས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་གང་མང་བརྗེད།
 འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། སྐྱབས་ལུལ་སོ་སོའི་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་
 དུ་ཉི་ལྔམས་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པ།

གསུང་རབ་ཐོང་དུ་བྱས་པ། གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲུ་ས་ཐོས་པ། གསུང་རབ་ས་སྒྲེ་པོ་ལ་
བཞག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤང་ཚུ་ལ་ལང་ཐེག་པ་བྱན་མོང་བ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་སྤངས་པ་སོགས་དང་། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་
མོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤགས་སྤངས་པ་སོགས་དང་། སྤགས་ལ་ཡང་རྒྱད་
སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་མོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྒྱད་སྡེ་གོང་མ་སྤངས་པ་སོགས་
དང་། རྒྱད་སྡེ་གོང་མ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་སྤངས་པ་
སོགས་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་སྤོབས་པ་ཡོད་སྤོབས་པ་མེད་ཅེས་སྤྱོད་པ་སོགས་
དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་པོ་དེ་སྤངས་ན་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་
བས། མདོར་ན་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས།

གང་གིས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་ནི། །
མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བཞིག་བྱེད་པས། །
གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། །
སྤྲིག་པ་འདི་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །
གང་གིས་གཞུང་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི། །
དབྱ་བཅོམ་བསད་པར་གྱུར་པ་བས། །
གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། །
སྤྲིག་པ་འདི་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

དེས་ན་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱང་པར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་བྲིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་བསམ།

དེ་ནས་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་གང་མང་བརྗོད། འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཉན་རང་རྣམས་དང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་སྤང་མ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་སྒོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱང་པར་དུ་ཡང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་བྲིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་ནས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་བསམ། དེ་ནས་སྐྱབས་འགོ་མདོར་བསྟུས་ནི།

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །

བྱང་ཚུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

ཞེས་བརྗོད་པས་ཆོག་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་
ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་
དག། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལྷང་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་བསམ།
སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི།

བདག་གིས་སྤྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །

འགྲོ་ལ་པན་བྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུབ་པར་ཤོག །

སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་སོགས་
ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའི་སྦྱོན་སེམས་དང་། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་
པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་
བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་

བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འདུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ལྟར་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ལས་རང་འབྲག་ཉིས་པ་ཞིག་
ཆད་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཐེམ་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྒྲ་མ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱར་ལས་
གྲིས་གྱུར། གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་དེ་རའོ་སྙམ་དུ་རྒྱལ་སྒྲོམ་པ་
ལ་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་གསུང་། ཞི་གནས་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན་
ཞི་གནས་ཀྱི་ཐད་དུ་སྐྱེ་བ་ན་མ་སྐྱེ་བ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་སྤྱབ་པའི་དབང་
པོར་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་ཞི་གནས་
བསྒྲོམས་པས་ཚོག་གསུང་། རང་སྤྱབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་སྤྱབ་པའི་དབང་
པོའི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། མཐའ་སྐྱོར་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕོག་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱབ་པའི་དབང་པོའི་གོ་འཕང་ལ་བཞུགས་
བསམ།

དེ་ནས་ཆད་མེད་བཞི་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ། རང་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་
སྤྱོད་ལ་སྤང་བའི་ཆགས་སྤང་གི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་
དུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉི་འོད་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་
བཏང་སྒྲོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་། གནས་པར་གྱུར་ཅིག །གནས་པར་བདག་
གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་སྤྱེན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲོམ་
པ་ནི་བཏང་སྒྲོམས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྗན་ན་
ཅི་མ་རུང་། ལྗན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྗན་པར་བདག་གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་
སྒྲ་མ་སྤྱེན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་དང་བལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བལ་བར་
གྱུར་ཅིག །བལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ནི་སྙིང་རྩེ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོ་
རིས་དང་ཐར་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་མ་བལ་ན་ཅི་མ་རུང་། མ་བལ་བར་གྱུར་
ཅིག །མི་འབལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཆོག་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་
བདུན་ཅི་སྤྱ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་
ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆད་མེད་བཞི་སྒྲོམ་པ་
ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ནད་གདོན་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་
གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཆད་མེད་བཞི་ལ་གནས་པར་བསམ།

དེ་ལྟར་སྤྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་སྒྲོམ་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས།
བྱད་པར་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྩེ་ལྷགས་
བྲག་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་
བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་
པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཟབ་མོ་སྒྲ་མ་ལྟས་ལྟེན་ལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོན་སྤྱང་རྒྱབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་ཁྱིད་བསྒྲོམ་པ་ལ་འབྲུག་པར་བྱའོ་སྤྱམ་པ་བདུན་ནམ་ཉིར་གཅིག་གང་ཡང་

བྱང་བ་བྲ།

ལྟར་བ་ལན་གཉིས་སྟོས་པའི་དོན་ལ། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་པོས། བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་བསྟོམ་པའི་སྟོན་ས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལྟར་བ་དང་
པའི་དོན་དང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོན་ཏུ་བྱས་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ལྟར་བ་གཉིས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། ཡང་ན་བསྐལ་བ་ཤངས་མེད་གསུམ་དུ་
ཆོགས་བསགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ལྟར་བ་
དང་པའི་དོན་དང་། སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་ལྷང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ལྟར་བ་གཉིས་
པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡང་ཡོད། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོན་ཏུ་བྱས་ནས་ལམ་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ལྟར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས། རྟེན་
གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་རྩོ་བོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་བྱང་
གསུང་བ་དང་།

རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། བཏན་ན་ཆོག་མི་ཟེན། བསམས་ན་དོན་མི་
གོ། བསྟོམས་ན་རྒྱུད་ལ་མི་སྦྱེ་བའི་སྟོང་མཐུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བའི་དུས་སུ་ཞིང་གི་མཐུ་
ལ་བརྟེན་པ་མན་ངག་ཡིན་གསུང་བ་དང་།

ཏི་ལོས་རྒྱ་རོ་བ་ལ།

བོགས་འདོན་ཀུན་གྱི་མཆོག་གྱུར་པ། །

སྒྲ་མ་ཡིན་ནོ་རྣལ་འབྱོར་པ། །

ཞེས་དང་། རྟོག་ཅོག་པའི་ཞལ་ནས།

སྒོམ་བསྐྱེད་གྱིས་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །

མོས་གྲུས་གྱིས་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །

ཅེས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་དཀར་ནའང་དཀར། རྗེ་བཙུན་མ་རང་དམར་
ནའང་དམར། གྱི་རྗོ་རྗེ་རང་སྡོ་ནའང་སྡོ། ང་ནི་གང་དུ་འདུག་ཀྱང་སྤྲ་མའི་སྤྲང་བ་དང་
བྲལ་མ་སྤྲོང་། ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་པའམ་དེ་དེ་ཡོང་ཡོང་འབྲ། ཞེས་གསུང་།

དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ལ། སྤྲ་མ་མཆོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་དང་། དམར་ཁྲིད་འདི་གའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་ཞིང་
གསལ་འདེབས་ཚུལ་གཉིས་ལས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པས། སྤྲ་མ་མཆོད་པའི་
ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དཔག་བསམ་
གྱི་སྤྲོང་པོ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལོ་མ་མེ་ཉོག་འབྲས་བྱས་ཡོངས་སུ་མཛེས་བ་དེའི་
དབྱས་སུ་སང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་
པའི་སྤྲོང་ཁར་སྤྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་འདབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་བ་ཡོད་པའི་འདབ་མ་
འོག་མས་སང་ཁྲི་རྩ་བཅུ་ཞེས་བ་། དེ་ནས་འདབ་མ་རྣམས་རྒྱ་རྗེ་རྩ་རྗེ་རྩ་དང་
དཔངས་རྗེ་མཐོ་རྗེ་མཐོར་སོང་བའི་དབྱས་ཀྱི་འདབ་མ་བཞི་པའི་ལྷེ་བར་སྤྲ་ཆོགས་
བད་སྤྲ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རང་གི་བྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་
གསུམ་ལྟན་རྗོ་རྗེ་འཛིན་པའི་དགེ་སྤྲོད་གི་ཆ་ལུགས་ཅན་སྤྲ་མའོག་གྱུར་གྱུས་ཀྱི་
མདངས་དང་ལྟན་བ། ཐུག་གཡས་ཆོས་འཆད། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྤྲོང་ན་
བདུད་ཅིས་གང་བའི་སྤྲང་བཟེད་བསྐྱམས་བ། སྤྲ་ལ་ཆོས་གོས་དུར་སྤྲིག་གི་མདོག་
ཅན་གསོལ་ཞིང་། དབྱེ་ལ་པཌ་ལྷ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གསོལ་བ། མཆོན་དཔེས་

བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྐྱེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་
 དབྱས་ན་ཞབས་དོན་དེའི་སྐྱེ་ལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་བ་ལྟ་
 ཐུབ་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་བ་དོན་དེ་འཆང་། དེའི་གཡས་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་དོན་དེ་
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་དང་། གཡོན་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་
 ལྷ་ཚོགས་རྣམས་དང་། མདུན་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པའི་ལྷ་ཚོགས་
 རྣམས་དང་། རྒྱབ་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་ཀྱི་དོན་དེའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་
 བཞུགས་པ། དེའི་འོག་གི་པར་འའདབ་མ་ལ་དུས་འཁོར་དབྱེ་ནག་གཤེད་དཔར་ལ་
 སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་
 བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་ཀྱུན་རིག་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་དང་། དེའི་འོག་མ་ལ་རྣམ་སྤྱང་མཛོད་བྱང་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་
 ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཞུགས་སྤྱོད་སོགས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་
 ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་དང་སངས་རྒྱས་
 ལུས་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་ཉེ་བའི་སྤྱས་
 ཆེན་བརྒྱད་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ།
 དེའི་འོག་མ་ལ་རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་དང་། དེའི་འོག་མ་ལ་གནས་བརྟན་བཅུ་
 དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་
 མ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་
 རྟོགས་བཞིར་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་ཏི་ཟའི་ཚོགས་ཀྱིས། འཕགས་སྐྱེས་པོ་བྱུལ་བུམ་ཀྱི་

ཆོགས་ཀྱིས། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་མི་བཟང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས། གནོད་སྤྱིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
ནམ་ཐོས་སྤས་གནོད་སྤྱིན་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་རང་ལ་བར་ཆད་བསྐྱང་བའི་
ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ། དེ་ནས་སྐྱ་མ་རྩལ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྐྱ་
མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་སྤྱིང་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྤྱེ་མོར་སྤྱ་ཆོགས་པད་སྐྱ་ཉི་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཉམས་ལེན་གྱིན་སྐབས་
བརྒྱད་པའི་སྐྱ་མ་ཉི་ལོ་རྒྱ་རོ་དཔལ་མཆོག་ཀྱི་ཉི་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་ནས་
བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྤྱེ་མོར་སྤྱ་ཆོགས་པད་སྐྱ་ཉི་
དུ་རྩེ་བཅུན་བྲམས་པ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་
གྱི་སྐྱ་མ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་
པའི་སྤྱེ་མོར་སྤྱ་ཆོགས་པད་སྐྱ་ཉི་དུ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་འཕགས་པ་སྤྱ་
སྤྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་མོ་ལྷ་བརྒྱད་གྱི་སྐྱ་མ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ།
མདུན་ཕྱོགས་སུ་བྱིན་ཅན་ཅ་བའི་སྐྱ་མ་དེ་ལ་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་
སྐྱ་མ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྱི་
ཐུན་ཆོགས་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ནམས་འོད་གྱི་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་ཕུ་ཉིའི་ནམ་བར་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྱལ་
པའི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བར་བསམ།

རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་དང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སུ་སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྱི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་ལ་རྩུང་
ཟད་ཉི་བར་སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྱི་རྩུང་ཏུ་ཞིག་གི་

སྟེང་ཁར་སྣ་ཚོགས་པད་ཆེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་རིན་ཅན་
 ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྦྱ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་
 དབུ་གཙུག་ཉིར་དང་ཐུན་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་ཆོས་འཆད། གཡོན་
 མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྦྱ་ལ་ཆོས་
 གོས་དུར་སྤྲིག་གི་མདོག་ཅན་མཛེས་པར་གསོལ་བ། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
 དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྦྱ་ལས་སྦྱེས་པའི་འོད་གྱི་ཕུང་པོའི་དཀྱིལ་ན་
 ཞབས་གཉིས་དོ་མེའི་སྦྱིལ་ཡུང་གིས་བཞུགས་པ། སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་
 ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྒྲ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲ་མོར་སང་
 ཁྲི་པད་ཆའི་གདན་ལ་རྒྱལ་བ་དོ་མེའི་འཆང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྒྲ་
 མོར་པད་ཆའི་གདན་ལ་མེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྦྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྒྲ་མོར་པད་
 ཆའི་གདན་ལ་མེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲ་མོར་སང་ཁྲི་པད་ཆའི་
 གདན་ལ་རིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་
 ཕྱང་སེམས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བསྟན་བསྐྱུང་ཡེ་ཤེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྲི་ཕུན་ཚོགས་ལ་རང་
 རང་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱང་གི་ཆོས་རྣམས་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕུ་ཉིའི་རྣམ་

པར་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་སྤྱི་རྒྱུ་ཉུང་པ་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྦྱུལ་པའི་བཀོད་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ལོར་ཨོྲ་ཀར་
པོ། མགྱིན་པར་ལྷན་མར་པོ། ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་སྤྱོན་པོས་མཆན་པར་གསལ་ལ་མ་
གྱིས་བཏབ་ནས། གླེ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
པས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱོམས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱུན་བྱངས།

མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་། །

བདུན་སྡེ་དབྱུང་བཅས་མི་བཟད་འཛོམས་མཛད་ལྟ། །

དངོས་རྣམས་མ་ལུས་ཡང་དག་མཁྱེན་གྱུར་པའི། །

བཙུག་ལྷན་འཁོར་བཅས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། །

བཙུག་ལྷན་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་མ་རུ། །

འགྲོ་ལ་བཅེ་བྱིར་ཐུགས་རྗེ་རྣམས་སྦྱངས་ཤིང་། །

ཞེས་སོགས་སྦྱུན་འདྲེན་དམ་ཆིག་པ་སོ་སོ་ལ་བསྟེན་པ། ལྷུས་ཁང་བསྐྱེད་པ།
སྦྱུ་ལྷུས་གསོལ་བ་སོགས་བྱས་ནས།

བསལ་གསྦྱང་གི་གནད་བསྐྱུས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཆུལ་དང་བཅས་འབྲུལ་བ་
ལ། དང་པོར་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཡན་ལག་ནི། རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པར་སྦྱུལ་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་མགོ་རེ་རེ་ལ་ཁ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཁ་རེ་རེ་ལ་ལྟེ་དཔག་ཏུ་
མེད་པར་སྦྱུལ་ནས་སྦྱུན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱོད་དབྱངས་བརྗོད་པ་དག་གི་ཕྱག་
དང་། ཆོགས་ཞིང་རྣམས་སྦྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྷན་དུ་བལྟས་ནས་ཡིད་གྱིས་

འདུད་པ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་སྟེ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི།

ཕུན་ཚོགས་དག་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་རེ་བ་
སྐྱོང་བའི་གསུང། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་རྩི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཐུགས། །ཤུགས་རྒྱལ་པོ་
དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆལ། །བྱམས་བ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉིན་ནམ་གྲོལ་
སྟེ། །མཆོག་སྟེ་དུལ་བའི་སྟེ་དང་གྲགས་པའི་སྟེ། །མེད་བཟང་ཀུ་ས་ལི་གཉིས་གམེར་
སྒྲིང་བ། །རྒྱ་ཆེན་སྒྲོད་པའི་བརྒྱད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །འཇམ་དབྱངས་ཡོད་མེད་
ཐོགས་འཛིག་སྒྲ་སྒྲུབ་དང། །ཁླ་བ་གྲགས་བ་རིགས་པའི་ཁྲ་བྱག་ཆེ། །སངས་རྒྱས་
དགོངས་སྐྱོང་འཕགས་བ་ཡབ་སྲས་ཏེ། །ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བརྒྱད་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་བདེ་གཤེགས་རྩི་རྩི་འཆང། །མཆོག་གཟིགས་ཏི་ལོ་བ་དང་རྒྱ་
རོ་བ། །དཔལ་མཆོག་རྩི་རྩི་བ་དང་ཨ་ཏི་ལ། །ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་བ་བརྒྱད་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དམིགས་མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྐྱེད་རས་གཟིགས། །དྲི་མེད་
མཁུན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅོང་
ཁ་བ། །སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རྩི་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱབས་པས། །མདོ་རྒྱད་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ལ་དབང་བསྐྱར་
ཞིང། །སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་མཛེས་པའི་རྒྱན། །འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་
ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དག་ལེགས་རབ་དཀར་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པའི་
མཐུས། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་ཀྱང། །བཟང་པོའི་མཛད་པས་
གདུལ་བྱ་མི་འདོར་བའི། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རབ་
འབྱམས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འབྱེད་པ་ལ། །མཁས་མང་དབུས་ན་རྒྱལ་མཆོན་ཏིག་

ལྷ་མཛེས། །དཔལ་ལྷན་སྐྱབ་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །བཟང་པོའི་མཆན་ཅན་
 འབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །བཅུང་
 རྣམས་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྤྲངས་པའི་མཐུས། །ཆོ་གཅིག་ཉིད་ལ་རྩོམ་རྩེའི་སྐྱ་
 བརྟེས་པ། །འཆི་མེད་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དཔལ་ལྷན་སྐྱབ་པ་བདེ་
 ཆེན་དངོས་ཐུབ་ཀུན། །ཀུན་ལ་སྤྱིན་མཛད་ལྷོ་བཟང་རྩོམ་རྩེ་འཆང་། །སྐྱབས་གསུམ་
 ཀུན་འདུས་རྩེ་བཅུན་སྐྱལ་པའི་སྐྱ། །ལྷོ་བཟང་དོན་ཐུབ་འབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ། །སྤོན་ཆེ་ཐུགས་བསྐྱེད་སྤོན་ལམ་ཐུབ་པའི་མཐུས། །ད་ལྟ་ལྷོ་བཟང་བསྐྱན་པའི་
 སྤྱང་པོ་འཛིན། །དགག་སྐྱབ་སྤང་སྤང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
 འབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་མ་ཕྱས་འབྱུང་བའི་གནས། །དྲི་
 མེད་ལྷོ་བཟང་བསྐྱན་པའི་ཁང་བཟང་ཅེས། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་དཔལ་
 ཡོན་ཅན། །དཔལ་ལྷན་སྐྱབ་པའི་འབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 མཁུན་བཅེ་གཅིག་བསྐྱས་པའི། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་
 ཀྱི། །བཤད་སྐྱབ་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་མཆོག་གྲུང་པ། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་
 འབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་སྐྱབ་པ་རྩོམ་རྩེ་འཆང་། །གང་ལ་
 གང་འདུལ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཟུང་ནས། །མཆོག་དང་སྤྱན་མོང་དངོས་ཐུབ་སྤོལ་
 མཛད་པའི། །དྲིན་ཅན་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །སྤོན་པ་སྐྱ་མེད་སོགས་དང་།
 ཕྱག་བྱར་འོས་པ་སོགས་བྱ། །བཟང་སྤྱོད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་ན་སྤོག་གསུམ་
 བསྐྱེམས་པའི་ཕྱག་ལ། །ཇི་སྟེད་སྤྱད་ག། །ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱོགས་རེ་བ་དང་དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་

བཅུ་ག་དང་དུས་གསུམ་གར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་
བསམ་བ་ཐག་བ་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱས་བས་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །སྒོ་གསུམ་སོ་སོའི་
ཕྱག་ལ། ལུས་ཀྱི་ཕྱག་ནི། བཟང་པོ་སྦྱོད་པ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།
ཐོགས་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་བ་
ལྟར་དམིགས་ནས་རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྒྱལ་མ་རབ་དང་གངས་མཉམ་བར་སྦྱལ་
ནས་ཕྱག་བྱ་བའོ། །

དེ་ཡང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སྦྱོད་བ་ལ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ལ་དེས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེའོ། །ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི། རྒྱལ་གཅིག་སྟེང་ན། ཞེས་པའི་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱལ་མ་རབ་རེ་རེའི་སྟེང་ན་ཡང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གངས་དང་
མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབྱས་ན་བཞུགས་པ་ལ་དེ་
དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མོས་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དག་གི་ཕྱག་ནི། དེ་དག་
བསྐྱགས་པ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བསྐྱགས་བ་ཟད་མི་ཤེས་བ་ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། མགོ་རེ་རེ་ལ་
ཁ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཁ་རེ་རེ་ལ་ལྟེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྦྱལ་ནས་སྟོན་པའི་
དབྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པའོ། །འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱ་
སྟེ་སྟེའོ། །རྒྱ་མཆོ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་གོ། །མཆོད་བ་འབྲུལ་བ་ནི། མཆོད་འཕྲེང་རྒྱས་
བ་ལྟར་རམ་མདོར་བསྐྱུ་ན་མཆོད་པ་ལ་ལྷ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་དམ་པ།
ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། མེ་ཏོག་དམ་པ་ནི་ལྷ་དང་མེའི་མེ་ཏོག་མད་དུ་
བྱང་བ་སེལ་མ་རྣམས་སོ། །འཕྲེང་བ་ནི་མེ་ཏོག་སྣ་ཆོགས་སྟེལ་ཏེ་བརྒྱས་བ་སྟེ་དེ་

གཉིས་ཀའང་དངོས་དང་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །སིལ་སྒྲན་ནི་བི་ལང་སོགས་རོལ་
མོ་རྒྱད་ཅན་ལ་སོགས་པ་དང་དྲུང་དང་གླིང་བྱ་ལ་སོགས་པ་འབྲུད་པ་དང་རྩ་རྩ་
འཁར་རྩ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་པ་དང་ཉིང་ཤག་སོགས་དགྲོལ་བ་རྣམས་སོ། །བྲུག་པ་
ནི་སློས་ཞིམ་པོའི་ལྷེ་གུའོ། །གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །མར་
མེ་ནི་སློས་མར་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞིམ་ལ་འོད་གསལ་བ་དང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་
མཆོན་རོམ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་བ་འབྲུལ་བ་རྣམས་སོ། །བདུག་པ་ནི་བདུག་
སློས་ལྗུར་བ་དང་ལྟ་སློས་རེར་དུ་གྲགས་པ་འདི་དང་། ལྷ་གཅིག་པ་ཨ་ཀ་རུ་དང་དུ་རུ་
ཀ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ན་བཟང་དམ་པ་ནི་གོས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །

དེ་མཆོག་ནི་སྒྲོང་གསུམ་དུ་དེ་དང་ལྷང་བའི་དེས་བསྐྱོས་པའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སོ། །སྤེལ་ཕྱར་མ་ནི་སློས་ཞིམ་པོའི་སྤེལ་གཏོར་བ། བདུག་ཏུ་རུང་བའི་ཐུམ་
པོར་བྱས་པའམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་པའི་ཆོན་སྤེལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་རམས་རི་
རབ་དང་མཉམ་པའོ། །བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་ཀྱི་མཐར་སྐྱོར་བ་སྟེ་པལ་ཆེ་བ་དང་
སྤྲས་པ་དང་སྤྲ་ཆོགས་ལ་བུའོ། །ཁྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མཆོད་པ་གང་རྣམས།
ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཁྲ་ན་ཡོད་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་
ལ་འདིར་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་མ་ཐུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགུ་
སྤུལ་བའོ། །ཆོག་རྒྱུད་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་དེ་གཉིས་མ་ཆང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་
ཏེ་བྲུག་དང་མཆོད་པ་དང་ཀུན་སྒྲོང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ། །

སྤིག་པ་བཤགས་པ་ནི། རང་གི་སྤར་བྱས་ཀྱི་སྤིག་པ་ལ་ཁོང་པར་དུག་སོང་བ་
ལྟ་བུའི་འགྲོད་སེམས་དང་བྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱ་སྤྲུམ་པའི་སྤོམ་སེམས་

ཡང་ཡང་བཏང་ལ་མོང་བྱང་ཆེ་སྒྲིམ་གསུམ་སོ་སོའི་བཤགས་བ་ནི། མཚམས་སུ་མ་
 མ་རྟོག་འཛིན་མ་བྱང་ཚུབ་ལྟར་བཤགས་སོགས་སྒྲིབས་བཞིའི་བཤགས་སྒྲིམ་གང་
 སྒྲིགས་བྲ། དེ་ཡང་ཉེས་བ་སྒྲིམ་ལ་འགྲོད་ཅིང་བྱི་མ་སྒྲིམ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིང་ཐག་
 བ་ནས་མ་བཤགས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་མ་སྒྲིམ་བ་གསར་དུ་མི་སྒྲི། སྒྲིས་
 བ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ནས་འགྲོ་ཞིང་རང་གིས་སྒྲིམ་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་བ་ལ་ཁོང་བར་དུ་ག་
 སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོད་སེམས་དང་བྱིན་ཆད་སྒྲིག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་སྒྲིམ་བའི་སྒྲིམ་
 སེམས་སྒྲིང་ཐག་བ་ནས་བྱས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་མ་སྒྲིམ་བ་རྣམས་གསར་
 དུ་སྒྲི། སྒྲིས་བ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བས་སྒྲིན་ཀྱི་སྒྲིས་བྱ་དམ་བ་རྣམས་སྒྲིག་
 ལྟར་བཤགས་བ་ལ་ཐུགས་གཅིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རོ་བོ་བོད་དུ་འབྱོན་བའི་ལམ་
 ཁང་ཉེས་བ་སྤྱུ་ཞིག་བྱང་ཆོད་དུ་གདའ་བས་དེ་མ་ཐག་ཆོང་བའི་སྒྲིབ་སྒྲིལ། མཐུམ་
 ལུལ། བཤགས་བ་མཛད། ད་གཤེགས་ཁོ་བོ་དེའི་འཕྲོ་ལ་ཤི་ན་རན་འགྲོར་སྒྲི་
 གསུངས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་གར་འབྱོན་དུ་ཤིང་གི་མཚོད་རྟེན་ཞིག་བསྐྱམས་ནས་
 འབྲལ་དུ་བཤགས་བསྐྱམས་མཛད་ནས་སྒྲིག་ལྟར་དང་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་བ་ཡིན་
 གསུང་བ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དང་པོར་ཆོས་ལུང་དགོན་བར་ཐུགས་དམ་ཤིན་
 ཏུ་འཕེལ་བའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བསལ་སྒྲིང་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྲས་བར་མཛད་ནས་ལྷ་དབང་
 རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་སྒྲིམ་ཕུ་སོ་ལྷ་ཞལ་གཟིགས་
 བ་སོགས་བྱང་བས་རང་རེ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིན་ཀྱི་སྒྲིས་བྱ་དམ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་སྒྲིབ་དགོས་བ་ཡིན། བཟང་སྒྲིད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་ན། འདོད་
 ཆགས། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་དུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་

ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ནི་བདག་གིས་བགྱིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་རང་
གིས་དངོས་སུ་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཤོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བསྟུས་པ་ནི་ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་པ་སྟེ།
དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་འབྲས་ལ་སྤྱི་མ་ལ་འགྲོད་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་སྟོང་པ་འདི་སེམས་
གིས་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ན་སྤྱིར་བསྟུས་འཕེལ་བ་འཆད་ཅིང་ཕྱི་མ་ནམས་འཕྲོ་
འཆད་དོ། །ཉེས་པ་ལས་སྤང་ལྡོག་པའི་སྟོང་སེམས་འག་པོ་མེད་ན་མི་འཆབ་པོ་མི་
སྟེད་དོ། །སྤང་ཆད་ཀྱང་གཙོད་ཅིང་སྟོང་པར་བགྱིད་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྟོག་པ་མི་
འཛད་པའི་སྟེང་དུ་རྩལ་སྤྱིས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་
གསུངས། དེས་ན་ཉེས་པ་སྤོང་སྤང་བ་ནམས་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་སྤོང་སྟོང་པ་
དང་སྤོང་དཀའ་བ་ནམས་ཀྱང་ཐ་ན་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཡུན་ཙམ་དུ་སྤོང་སྟོང་པའི་
སྟོང་སེམས་མང་དུ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ལས་སྤང་ལྡོག་པའི་སྟོང་སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེད་པའི་
གནད་ཡོད་པ་ཡིན་གསུང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི། རང་གཞན་སྦྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་
གིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཆོས་སེམས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བ་བསྐྱེད་ན་སྤོང་བྱས་པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གིས་སྟོན་པ་
འཁོར་བཅས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་ལས་དབུལ་པོ་དེས་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་
པ་དགོ་བ་ཆེ་བར་ཐོབ་གསུངས་པ་དང་། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས།
འབད་པ་རྩུང་དུས་རྒྱལ་ཆེན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན། དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་ང་
རྒྱལ་ཆོས་སེམས་ལྟ་བུ་བྱས་ན་དགོ་བ་མི་འཕེལ་པའི་སྟེང་དུ་རྩལ་འཛད་པར་འགྱུར་

བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བཏུས་ཀྱི་དགེ་བ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ། རང་དོན་ཅུ་ཕྱེད་མེད་སྤངས་པས། །དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱབ་བར་འགྱུར། །འགྲོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་
ཞིང་། །བྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་ཕྱོགས་
བཅུའི་རྒྱལ་བ། ཞེས་སོགས་ཆོག་གས་བཅད་གཅིག་སྟེ་གང་ཟག་ལྟ་སོ་དེའི་དགེ་བའི་
པན་ཡོན་བཅུ་གས་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའོ། །

ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་ནི། གང་ཅུ་ཕྱེད་ཕྱོགས་བཅུའི། ཞེས་སོགས་
ཆོག་གས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་དང་གྲངས་མཉམ་པར་
སྐྱལ་ནས་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་མ་ཐག་
བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་བར་ཅང་མི་གསུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་
ཅུ་ཕྱེད་ལ། འགྲོ་བ་ཅུ་ཕྱེད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་རང་གིས་གསེར་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་རེ་རེ་སྐྱལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བཞེན་ནས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསམས་པ་ནི། དེ་ནས་ལྟ་
ཅུ་ཕྱེད་སྟོན་པའི་བྱིར་དུ་ལྷགས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དམ་པ་བསྐྱོར་དུ་
གསོལ་ཞེས་པའི་བར་དང་འབྲ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལ་བཞེན་ནས་རང་གིས་ཆོས་ཀྱིས་སོངས་པའི་ལས་བྱས་པ་དང་གཞན་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་འདག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཟུང་ན་
ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། ཟུང་ན་འདའ་སྟོན། ཞེས་སོགས་ཆོག་གས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ན་ཟུང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཅུ་ཕྱེད་ལ།

འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་པན་བ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྩལ་མ་
རབ་དང་གྲངས་མཉམ་བར་སྦྱལ་ནས་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་མུ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བསམས་ནས། མྱ་ངན་
འདའ་སྟོན། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བརྗོད། དེ་ཡང་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་
ལེགས་པར་སྟོན་རྒྱས་པའི་སྒྲ་མ་སོགས་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཡང་ཡང་ཕྱལ་ན་རང་གི་
ཆོ་སྦྱབ་ཀྱི་ཡང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། བསྟོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱག་འཆའ་བ་
དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བོང་གི་ཡན་ལག་བྱུག་གི་དགོ་བས་
མཆོན་ནས་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་དུ་བྱས་ནས་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འདུན་པ་བྲག་པོས་བསྟོ་བར་བསམས་ནས། ཕྱག་
འཆའ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བརྗོད། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དགོ་ཅ་རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་བསྟོ་བ་ན།
སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྟངས་དགོ་ཅ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་དགོ་ཅ་
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོ་ཤོས་རྒྱ་
མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ནང་རྒྱ་ཐིགས་ལྟར། །རྒྱ་མཆོ་མ་
ཟད་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་རྒྱར་བསྟོ་བ་དགོ་བ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་མ་
ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བང་
མཛོད་ལ་དི་ཅམ་ལོངས་སྟོན་གྱང་མི་ཟད་བ་དང་འདྲ།

དེ་ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་འདོད་པའི་དོན་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་མཐུལ་
འབྱུལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་དོན་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཞུ་བའི་ཆེ་དང་པོར་

འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་དེ་ནས་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་དགོས་ཞེས་སྟོན་དུ་
གསོལ་བའམ་སྟོན་འབྲུལ་ཞུ་བ་དང་འདྲ། མཐུལ་དེ་ཡང་རབ་གསེར་དདུལ། འཕྲིང་
ཟངས་འཁར་བ། མ་འབྲོར་ན་ཡང་ཤིང་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བ་བྱུང་དང་ངེ་
བཟང་གི་རྩུས་བྱུགས། ཆོམ་བྱ་ཡང་ངེ་བཟང་གི་རྩུས་སྒྲགས་ཏེ། མཐུལ་ཆེ་རུ་ཡང་
མ་སོང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྩུང་དུ་ཡང་མ་སོང་བར།
རབ་ལྗོས་ལྟོགས་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
དང་། དེ་ལྟར་མ་ལྟོགས་ན་རང་གཞན་གྱི་ལུས་ལོངས་སྟོང་གླིང་བཞི་རི་རབ་དག་ཅ་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྟིང་ཐག་བ་ནས་དམིགས་བ་གསལ་བར་བྱས་ལ་མཐུལ་
ལུལ་ནས། དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། བཤེས་གཉེན་
ལ་མ་གྲུས་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ལྟོ་སྒྲ་མཐའ་དག་འགག་བ་དང་། བཤེས་གཉེན་ལ་གྲུས་བ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་ལྟོ་སྒྲ་མཐའ་དག་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་། རྒྱུན་ཕྱིན་གི་བར་གཅོད་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གདུང་བྱུགས་བྲག་པོས་
གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདེབས།

དེ་ནས་མདུན་གྱི་བྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས། དཔལ་ལྷན་ཅ་
བའི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྟེ་བོར་བད་སྒྲའི་གདན་བཞུགས་ལ། ཞེས་སོགས་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་བཞེན་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་པ་བྱ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ཐུབ་
པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། མཐའ་སྐོར་ན་བཞུགས་པའི་ཞེ་ཁོ་
རབ་འབྲུམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས་མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་ཞུ་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་

སྒྲིང་བརྒྱད་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཐེམ། དེ་རྣམས་ཀྱང་འོག་མ་
འོག་མ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁྱེ་སྒྲ་ཆེན་སྒྲིང་བརྒྱད་བྲམས་པ་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་
འཇམ་དབྱངས་ལ་ཐེམ། ཉམས་ལེན་བྱིན་སྒྲ་བས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་དོ་རྩེ་
འཆང་ལ་ཐེམ། ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་རིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་
ཐེམ། རེ་ཞིག་ལྟ་བོ་དེ་ལ་གསལ་སྤྲང་འདོན། དེ་ནས་བྲམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་
ཐུབ་དབང་ལ་ཐེམ་ཞིང་གདན་པད་སྒྲ་གཉིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་སེང་ཁྱིལ་ཐེམ། དེ་ནས་
རིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱེ་ནས་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཐེམ། རྩོ་
རྩེ་འཆང་ཡང་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྒྲི་བོ་ནས་བྱོན་ནས་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པར་བསམ་ཞིང་དེ་ལ་ཐུབ་དབང་རྩོ་རྩེ་འཆང་
གསུང་བ་ཡིན། སེང་ཁྱིལ་དང་སྒྲིའི་གདན་གཉིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སེང་ཁྱིལ་དང་
སྒྲིང་ཐེམ། དེ་ནས་ཡང་རེ་ཞིག་ཐུབ་དབང་རྩོ་རྩེ་འཆང་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྤྲང་འདོན།
ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་སྒྲི་བོའི་རིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེམ་
པས། རང་གི་སྒྲི་བོར་སེང་ཁྱིལ་དང་སྒྲི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་ངོ་བོ་རིན་
ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་སྒྲི་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་
བུ་དབྱ་གཙུག་ཏོར་དང་ལྷན་པ། ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་གཡས་ས་གཞོན་དང་།
གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྟེང་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ལྷང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྒྲི་ལ་
ཆོས་གོས་དུར་སྒྲིག་གི་མདོག་ཅན་གསུམ་མཛེས་པར་གསོལ་བ། མཆན་དཔེས་
བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྒྲི་ལས་སྒྲིས་པའི་འོད་ཀྱི་སྤང་
པོའི་དབྱས་ན་ཞབས་གཉིས་རྩོ་རྩེ་སྒྲིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་ནས།

ཡན་ལག་བདུན་པ་མཛུལ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྡུས་དབུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་
 པ་ནི། རྒྱན་ཚོགས་དག་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་པའི་སྒྲ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
 གཅིག་གིས་བྲག་འཆལ་བ་དང་། དངོས་བཤམས་ཡིད་སྒྲུལ་མཆོད་པ་མ་ལུས་
 འབྲུལ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། སྒྲིང་བཞི་ཉི་
 རྩ་རིམ་རིན་ཆེན་བདུན། །རིན་ཆེན་མཛུལ་ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་ཆོགས། །སྒྲ་མ་
 ཡི་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འབྲུལ། །ཐུགས་རྗེས་བཞེས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 ཏུ་གསོལ། །སྒྲ་བཞིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། །སྒྲིབ་བྲལ་ཆོས་སྒྲིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོན་རྗེ་
 འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདེ་ཆེན་ལོངས་སྒྲིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྷ། །ཐུབ་
 དབང་མ། །སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུལ་སྒྲིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྷ། །ཐུབ་དབང་མ། །སྒྲ་མ་ཀུན་
 འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་མ། །ཡི་དམ་ཀུན་འདུས་མ། །ཐུབ་
 དབང་མ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་འདུས་མ། །ཐུབ་དབང་མ། །དམ་ཆོས་ཀུན་འདུས་མ། །ཐུབ་
 དབང་མ། །དག་འདུན་མ། །ཐུབ་དབང་མ། །མཁའ་འགྲོ་མ། །ཐུབ་དབང་མ། །ཆོས་
 སྒྲིང་མ། །ཐུབ་དབང་མ། །སྒྲིབས་གནས་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་
 དོན་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་
 བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་འགྲགས་པའི་སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་བ་འདི་དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྒྲོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྟེན་པས་ལན་
 འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བསམ་སྒྲོར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏུས་པར་སྒྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་

བརྒྱུ་བ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུན་
ཅི་སྒྲ་ལྟའོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་
དང་། བྱད་པར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་བཞིན་དུ་
བསྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་
དག། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་དག་བའི་བཤེས་
གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྦོན་པ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་པའི་རྟོགས་པ་བྱད་
པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་
པའི་ཉེས་དམིགས། བསམ་པས་བསྟེན་རྩལ། སྦྱོར་བས་བསྟེན་རྩལ་ལོ། །

དང་པོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་པན་ཡོན་ནི།

སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་རང་དངོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་
པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་སྦྱོས་ཏེ་མདུན་ཀྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས་པར་དམིགས་ནས་འདི་ལྟར་
བསམ་སྟེ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་
རྣམས་དགུས་བ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་མི་མོངས་བ་དང་། རན་འགྱོར་
མི་ལུང་བ་དང་། ལས་རན་བ་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཐུབ་པར་དཀའ་བ་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་རྒན་བ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོགས་
ཀྱིས་རྗེ་མཐོང་མཐོང་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་

ཅད་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི་
དན་འགྲོ་སྤྱོད་བའི་ལས་རྣམས་ཆེ་འདི་ལ་ལྷན་སེམས་ལ་གཞོན་པ་ལྷ་མོ་ཅན་མམ་
མི་ལམ་དུ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་ལས་དེ་འདྲོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་ལྷན་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཅུ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་
སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསམ་
སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སློན་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་
བར་འགྱུར་ཏེ།

མགོན་པོ་སྤྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིམ་ལྔར།

མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །

ཁྲ་མ་མཆོད་པ་ཡང་དག་བཅུམས། །

དེ་མཉེས་བས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི། །

ཡེ་ཤེས་མཆོག་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིན།

རྒྱལ་བ་རྣམས་དགེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་དམ་ཆོག་དང་སྤྲོམ་པ་
ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱངས་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ལྷན་ན་
མཆོད་པ་ལྷན་བ་ཅན་གྱི་པན་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱིས་དགེས་བཞིན་དུ་བཞེས་པའི་པན་ཡོན་མི་འབྱུང་། ཁྲ་མ་གཅིག་ལ་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཁྲ་མ་དེ་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཐམས་ཅད་སྤྱན་མ་བྱངས་པར་ཡང་བྱོན་ཏེ་ཁྲ་མ་དེའི་ལྷན་ལ་བཞུགས་ནས་

མཆོད་པ་ལེགས་པར་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ།

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས།

འདི་ཡི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ།

ང་ཅི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ།

སྦྱབ་པོ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་ལེན།

དེ་གཉིས་དེ་ཡིས་རང་གི་རྒྱད།

ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དག་བྱེད་པའོ།

ཞེས་གསུངས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་ཐོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མོ་ཏོ་བའི་བེའུ་བྱས་
སྟོན་པོ་ལས།

དེ་བས་ཆོས་འབྲེལ་མ་བརྟགས་མང་མིན།

བརྟགས་ནས་བཟུང་ལ་སྒྲ་མར་གྱས་བྲ།

མ་ཐོངས་སྒྲ་མས་མི་ཐོངས་ཆོས་ཉིད།

ལས་ནམས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡིན་གྱིར།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལས་རན་པ་དང་ཉོན་ཐོངས་པས་སྦྱབ་པར་དཀའ་བ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་
པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་གྱིས་རེ་མཐོ་རེ་
མཐོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།

རེ་བཙུན་ས་པཎ་གྱིས།

བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བ་རོལ་བྱིན་བའི་ཚུལ། །
མགོ་དང་རྒྱང་ལག་བདོག་བ་གཏོང་བའི་ཆོག་ས། །
སྒྲ་མའི་ལམ་འདིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྟུང། །
རིམ་གྱོ་བྱས་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམས་ཤིག་ཨང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་གསུངས་བ་དང་།
གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི་ངན་འགྲོ་སྟོང་བའི་ལས་རྣམས་ཆེ་
འདི་ལ་ལྷས་སེམས་ལ་གཞོད་བ་སྤ་མོ་ཅམ་མམ་མི་ལམ་དུ་སྟོང་བས་ཀྱང་ལས་དེ་
འཛོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྩུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ངན་
འགྲོར་མི་སྤང་ངོ་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བརྩུང་བའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བས་སྟབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་བ་ལ་ཡོན་ཤུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཙུ་རྣམས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ།

སི་བུ་ཤེའི་རྒྱུད་ལས།

གང་བྱིར་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་པས། །
སྟོབ་དཔོན་བ་སྟུའི་ཁུང་གཅིག་མཆོག། །
དེ་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་མཆོད་བྱེད་པ། །

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟིགས། །

ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི།

བཤེས་གཉེན་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་ནི་ཆེ་འདིར་ནད་དང་གདོན་དུ་
མས་འཆེ་བ་དང་། སྤེམ་ར་ངན་འབྱེའི་སྤྱག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་
ཏེ།

ལྷ་བཅུ་པ་ལས།

དེ་འདྲའི་མགོན་ལ་བསམས་བྱས་ནས། །

སློབ་མར་གྱུར་པས་བརྟུས་ན་ནི། །

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྟུས་པས་ན། །

དེས་ནི་ཉྱག་ཏུ་སྤྱག་བསྐལ་འཛོལ། །

ཅེས་སོགས་དང་། དག་ནག་གི་དཀའ་འབྱེལ་དུ་བྱངས་པ་ལས།

ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ལ། །

གང་གིས་སྤྲོ་མར་མི་འདྲིན་པ། །

ཁྱི་ཡི་སྦྱེ་གནས་བརྒྱར་སྦྱེས་ནས། །

སྦྱེ་ཤ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ལག་ན་རྡོ་རྩི་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་གང་དག་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟུས་པ་བགྱིད་པ་དག་གི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་རི་ལྷ་བུ་

ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལག་ན་དོ་རྩེ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་འགྱུར་གྱིས་དེ་སྐད་མ་སྤྲོ་ཞིག །གསང་བ་པའི་
བདག་པོ་འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དཔའ་བོས་བསྐྱེམས་ཏེ་དེ་ཉོན་ཅིག །

མཚམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་པ། །

དཔྱལ་བ་གང་དག་ངས་བཤད་པ། །

དེ་ནམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བརྗོད། །

དེར་ནི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་ནམ་ཀུན་དྲ། །

ནམ་ཡང་སློབ་དཔོན་བརྟན་མི་བྱ། །

ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལས།

སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སློད་པ་དག །

མི་ལམ་དུ་ཡང་མཐོང་མི་བྱ། །

ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ལྷ་མ་ལ་བརྟན་སློད་སོགས་ལ་ཅི་ཡང་མི་འཛེམ་
པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་འབད་བ་སྐད་བྱེད་པ་དག་ནི་ངན་འགྲོའི་སློ་འབྱེད་པ་
རང་ཡིན་ཏེ།

དོ་རྩེ་སྤྱང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས།

གང་གིས་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་སྟེ། །

དེ་ཡིས་རྒྱད་ཀྱན་སྦྱབ་པའི་མཆོག་།
གཉིད་དང་འདུ་འཇི་ནམས་སྤངས་ཏེ།
བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་ལེགས་བསྐྱབས་ཀྱང་།
དཔུལ་སོགས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྟོང་དང་སོ་ཐར་གྱི་པམ་
བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ལ་མཆོག་
འགྲུབ་ཀྱང་། སྙིང་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པས་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་བར་དུ་བསྐྱབས་
ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་གྲོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱད་ལས།

སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་དང་། །

སྡིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ཀྱང་། །

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་བྱ་མཆོ་ཆེ། །

ཐེག་པ་མཆོག་ནི་འདི་ལ་འགྲུབ། །

སྙིང་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་ནི། །

བསྐྱལ་བས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཡོངས་མི་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱད་ལས།

མ་མ་ལ་ཁྲིས་སྐད་ཅིག་གངས། །

བསྐྱལ་བར་བསགས་པའི་དགོ་བཅོམ་ནས། །

དེ་སྟེད་བསྐྱལ་བར་དབྱལ་སོགས་གྱི། །

སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོར་བ་དག་པོ་མྱོང་། །

ཞེས་སྒྲ་མ་ལ་ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་ན་བསྐྱལ་བ་གཅིག་ཏུ་བསགས་
པའི་དགོ་ཅ་བཅོམ་ནས་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གི་ཡུན་དུ་མནར་མེད་དུ་གནས་དགོས་པ་
སོགས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་བར་ལ་རིགས་འགྲ།

གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་
ནས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་ལོ་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲ་བ་རེ་རེ་བཞིན་ཞག་རེ་རེ་བཞིན། ཐ་ན་ཉི་
མའི་སྤྱ་དགོང་ཚུན་ཆད་དུ་ཉམས་ནས་འགྲོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་
བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་
པོ། སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས། མི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་
སྤྲིག་གྲོགས་བསྟེན་ནའང་ཡོན་ཏན་འགྲིབ་ཅིང་སྐྱོན་འཕེལ་ནས་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་
པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་དེ་
གང་ལ་བྱ་སྟུམ་ན། གང་དང་འགྲོགས་པས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན། རོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཉམས་བར་འགྱུར་བ་དེ་
སྤྲིག་པའི་གྲོགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

བེ་ཏུ་བུམ་སྟོན་པོ་ལས།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བསྐྱབ་གསུམ།

གང་དུ་གནས་པས་འཕེལ་བ་དེ་ཡུལ། །
གང་དང་འགྲོགས་པས་འཕེལ་བ་དེ་གྲོགས། །
དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ཡུལ་དང་གྲོགས་མིན། །

ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེས།

གང་དང་འགྲོགས་ན་ཉོན་མོངས་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་ལ། །
བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་མེད་པར་སྦྱར་བྱེད་པའི། །
གྲོགས་ངན་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྐྱུ་ལག་ལེན་ཡིན། །

ཞེས་དང་། དམ་པ་གོང་མ་འགའི་ཞལ་ནས། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་ཟེར་ནས་
གོས་སུ་རེ་ཉ་བྱོན་པ་ཞིག་མི་ཡོང་སྟེ། ག་ཆ་བ་སྙིང་ཉེ་བ་བཞིན་བྱེད། ཆ་བྱེན་དམ་
དུམ་རེ་སྟེར། ར་སུན་འབྲུ་བ་ལྟར། ཐབས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འབྲལ་
བར་བྱེད། ཆེ་འདྲིའི་མདུན་མ་ལ་སྦྱོར་ན། པ་མ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་བདུད་ཡིན་པས་དེ་
དང་རྒྱལ་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་། གཞན་ཡང་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་སྒྱུར་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྟེ་
དེ་ནི་དུག་གི་སྤོང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། ལྷང་འདས་ལས། ལྷང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གྲོགས་ངན་པ་ལ་འཇིགས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་ཆེ་ལྷོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འདིས་ནི་སྤྲིང་ཅམ་འཇིག་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིང་མས་ནི་དགེ་བ་དང་སེམས་རྣམ་པར་དག་
པ་གཉིས་ཀ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།

ཆོས་སྐུ་ལས།

དད་པ་མེད་ཅིང་འཇུངས་པ་དང་། །
རྩན་དུ་སྤྲོ་ཞིང་ཐག་དོག་ཅན། །
མཁས་པས་བཤེས་པར་མི་བྱ་ཞིང་། །
སྤྲིག་ཅན་མི་དང་འགྲོགས་མི་བྱ། །
གཤམ་ཏེ་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་དང་། །
སྤྲིག་མི་བྱེད་པས་བསྟན་ན་ཡང་། །
སྤྲིག་པ་བྱེད་པར་དོགས་སྤྲེ་ཞིང་། །
མི་སྟན་པ་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ཐ་མ་ཞིག་གྲོགས་བཟང་པོ་དང་
འགྲོགས་ཀྱང་འབྲིང་ལས་མི་ཐེང་། རབ་ཅིག་ཐ་མ་དང་འགྲོགས་ན་ཐ་མར་འགྲོ་བ་ལ་
ཆོགས་མེད་གསུང་།

གསུམ་པ་བསམ་པས་བསྟན་པ་ལ་གཉེས་ལས།

དང་པོ་རྩ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་
བར་དམིགས་ནས། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་
དངོས་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། རྒྱུད་སྤྲེ་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམས་སུ་རྒྱལ་བ་དོན་མཆང་གིས་སྤྲིགས་མའི་དུས་སུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
སྤྲེ་རྣམས་པར་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཇད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་
བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་དངོས་རང་ཡིན་སྟེ་དུ་
བསམ། འོན་ཀྱང་སྤྲེ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་བ་དོན་མཆང་གིས་སྤྲིགས་མའི་དུས་སུ་དགོ་

བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མང་དུ་བར་
གསུངས་པ་ནི་ལྷུང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྷུང་གསུངས་ཏེ།
    གྱི་རྩོད་ལས།

    ཕྱི་མའི་དུས་སུ་གྱུར་པ་ན། །
    ང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་གྱི་སྤྱི། །

ཞེས་དང་། གྱུར་ལས།

    གང་ཉིད་རྩོམ་སེམས་དབའ་ཞེས། །
    དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་འཛིན། །
    སེམས་ཅན་པན་གདགས་དམིགས་ནས་ནི། །
    ཐ་མལ་བ་ཡི་གཟུགས་སུ་གནས། །

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་།

    ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། །
    ང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་འཛིན། །
    ང་ཡིན་སྟེ་དུ་ཡིད་བྱོས་ལ། །
    དེ་ཆེ་དེ་ལ་གྲས་པ་བསྐྱེད། །

ཅེས་དང་།

    མ་འོངས་ཐ་མའི་དུས་སུ་ན། །

ང་ནི་གྲིས་པའི་གཟུགས་དང་ནི།
སྒྲ་ཚོགས་ཐབས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་སྟོན། །

ཞེས་དང་།

སྟོབ་དཔོན་དང་ནི་དོ་རྩེ་འདྲི། །
ཐ་དད་པར་ནི་མི་བརྟག་གོ། །

ཞེས་སྒྲ་མ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་དབྱེར་མེད་དུ་བལྟ་དགོས་པ་ལ་སྒྲ་མ་ལས་ལྟག་པའི་
དོ་རྩེ་འཆང་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་མི་
འཛོལ་སྟེ། བྱ་ཡུལ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་ལས། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་བས་བཟང་བའི་
དོ་རྩེ་འཆང་ངམ་ཡི་དམ་གྱི་སྒྲ་ཞིག་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི། གང་ཟག་དེའི་
རྒྱད་ལ་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འཛོལ་བོ་ཞེས་དང་། མར་བས་ནུ་རོའི་བྱང་དུ་
གཟེམས་པའི་ཐོ་རངས་བཤཆེན་ནུ་རོ་བས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡི་དམ་དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་
རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དབྱིལ་འཁོར་སྐྱུལ་ནས་བྱ་མར་སྟོན་ཚས་ཀྱི་སྒྲ་བྲོས་
མ་ཉལ་བར་ཡར་ལ་ཡོངས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སྟེན་རང་གི་ཡི་དམ་དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་
རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དབྱིལ་འཁོར་ཡང་ཕེབས་འདུག །ཁྱོད་ང་ལ་བྱུག་
འཆལ་ལམ་ཡི་དམ་ལ་བྱུག་འཆལ་གསུངས་པས། མར་བས་ཡི་དམ་དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་
རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་བས།

ནུ་རོའི་ཞལ་ནས།

སྒྲ་མ་མེད་པའི་གོང་རོལ་ན། །

སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། །

བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། །

སྒྲ་མ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། །

ཡི་དམ་སྒྲ་མའི་སྤྱལ་བ་ཡིན། །

གསུངས་ཤིང་དཀྱིལ་འཁོར་བྱུགས་ཀར་ཐིམ། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་གྱིས་
ད་ཁྱོད་ལ་མི་རྒྱ་དང་རིང་པོ་མི་ཡོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་བ་ཡིན་
གསུངས། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་
སྒྲ་ཆོགས་བའི་གཟུགས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་དེ།

ཡབ་སྲས་མཇུག་བའི་མདོ་ལས།

བརྒྱ་ཁྱིན་ཆངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་། །

ལ་ལར་བདུད་གྱི་ཆ་བྱད་གྱིས། །

སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་དོན་མཛད་དེ། །

འཛིག་རྟེན་རྣམས་གྱིས་རྟོགས་མི་ལུས། །

བྱད་མེད་ཆ་བྱད་སྟོང་པ་མཛད། །

དུད་འགྲོའི་སྒྲི་གནས་ན་ཡང་གདལ། །

འདོད་ཆགས་མི་མངའ་ཆགས་པའི་ཚུལ། །

འཛིགས་པ་མི་མངའ་འཛིགས་པ་ལྟར། །

སྒྲིངས་མེད་སྒྲིངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། །

སྒྲིམ་པ་མ་ལགས་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ། །

ཞ་བ་མ་ལགས་ཞ་བ་ལྟར། །

རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདྲུལ་བར་མཛད། །

ཅེས་གསུངས།

དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བ་ལེས་གཉེན་འདི་
རྣམས་སྐབ་དབང་རྩི་རྩེ་འཆང་དངོས་སུ་མཐོང་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་ཀྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་
འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་
པར་དུ་ཡང་དགེ་བའི་བ་ལེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སྐབ་དབང་རྩི་རྩེ་འཆང་དངོས་སུ་
མཐོང་བ་ལ་གོགས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། བྱང་པར་དུ་ཡང་དགེ་བའི་བ་ལེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སྐབ་
དབང་རྩི་རྩེ་འཆང་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ།

འོན་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་ཡིན་ལ། བདག་གི་དགེ་
བའི་བ་ལེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ལ་དུག་གསུམ་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྦྱོན་འདི་
དང་འདི་ལྟ་བུ་འདྲུག་པས་སངས་རྒྱས་རང་མ་ཡིན་ནོ་སྣམ་ན། དེ་ནི་རང་སྤང་བ་མ་
དག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། སྦྱོན་ཡང་རང་ཉིད་སྤང་བ་མ་དག་པའི་དབང་གིས་

ལེགས་པའི་སྐར་མས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཟོག་འབའ་ཞིག་
ཏུ་མཐོང་བ་དང་། ཟོགས་མེད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བྱི་མོར་མཐོང་བ་དང་། མི་རྩི་
པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལུག་ཤ་བ་རི་བ་པག་གསོད་པ་སོགས་མི་འཆམས་པ་
བྱེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ལྷ་རོས་ཏེ་ལོ་བ་ཉ་གསོན་བསྐྱེགས་མཛད་པ་སོགས་སྟོན་
པའི་སྟོན་པར་མཐོང་བ་དང་། དག་ཚུལ་ཆོས་བྱ་པས་དོ་རྗེ་པག་མོ་མཛེ་མོར་མཐོང་
བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དོ་རྗེ་རིལ་བྱ་པས་དོ་རྗེ་པག་མོ་པག་རྗེ་མོར་མཐོང་བ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་ཞིང་
མོ་བའི་མགོ་ལ་ཆོས་གོས་དཀྱིས་པའི་བྱིམ་བཙུན་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པ་དང་། ཆོང་
དཔོན་གྱི་བྱ་གཞོན་ལུ་ཁོར་བཟང་གིས་བྲང་སྟོང་རྒྱལ་བའི་བྲོད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་
གདམས་ངག་ལྟར་རྒྱལ་པོ་མེ་ལ་བྲང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཁྱ་བ་ལ་བྱིན་པས།
རྒྱལ་པོ་མེ་རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་ལུག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་
པའི་བྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་འདུག །སྟོན་པོ་སྟོང་ཕྱག་བཙུ་དང་གཤེད་མའི་མི་
དཔལ་སྤང་འབྲ་བ་འཛིགས་འཛིགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་འདོན་རྐང་ལག་གཅོད་པ་
སོགས་ཀྱི་བྱིམས་གཅོད་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན། རྒྱལ་པོ་མེ་འདི་ལ་ཆོས་དག་བ་ནི་མེད་
སྟེག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པས་བྲང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལྟ་གཤེད་སྟམ་དུ་
བསམ་པ་ན་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་བྲང་སྟོང་རྒྱལ་བའི་བྲོད་ཀྱི་སྟེ་
མཆེད་ཀྱི་གདམས་ངག་མི་བྲན་ནམ་ཞེས་སྤྲས་སོ། །དེ་ནས་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཞོན་
ལུ་ཁོར་བཟང་གིས་རྒྱལ་པོ་མེ་ལ་སྟོར་བ་ལན་གསུམ་བྱས་པས་རྒྱལ་པོ་མེས་ཆོང་
དཔོན་གྱི་བྱ་གཞོན་ལུ་ཁོར་བཟང་ནང་དུ་བྱིད་ནས། ང་ནི་བྲང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་

བར་ཐར་བ་སྐྱེ་མའི་རོལ་བ་བརྟེན་བ་སྟེ། ངའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་མི་
དག་གི་བ་སྐྱེ་ཆོག་སྟེ། སྟོན་བས་གསོད་པའི་གཤེད་མར་སྐྱེ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་གསང་
བྱའི་མིར་སྐྱེ་བ་རྣམས་གསོད་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་བས་ངའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་
རྣམས་ཉེས་པས་འདྲིམས་ཤིང་སྟོབའི་ཤུགས་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་རྒྱལ་པོ་
ཕྱིག་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔེ་གས་ཉེ་རང་གིས་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་བཞེན་དུ་བསྐྱངས་པར་
གསུངས་པ་དང་། ལི་ཡུལ་གྱི་དག་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལོ་
བཙུན་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཞལ་མ་གཟིགས་པས། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་རེ་རྒྱུང་
བྱས་པས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁར་བྱོན་ནས་ང་དང་ཁྱེད་ལ་ལས་འབྲེལ་
མེད། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁ་བ་ཅན་ན་སྤོང་བཙན་སྐྱམ་པོར་སྦྱེ་བ་བཞེས་
ནས་ཡོད་དེར་སོང་གསུངས་པས་བོད་དུ་ཡོངས་ནས། སྟོན་ལུང་གི་མདར་རྒྱལ་པོས་
ཆད་པས་བཅད་པའི་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་དང་། དན་འབག་གི་གྲུར་གསེབ་ན་མགོ་
བོའི་ར་བ་དང་། མིག་གི་ཕྱང་པོ་དང་རྒྱང་ལག་གི་འབལ་ཁང་མཐོང་བས་འཇམ་
དཔལ་ཡང་བདུད་དུ་ཐལ། སྐྱལ་བ་ཅིའི་སྐྱལ་པ། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འདུག་
སྐྱམ་དུ་བྱིར་ལོག་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་སྐྱར་བཀྱག་ནས་མཇམ་བས། དབྱའི་ཐོད་
བཤེགས་ནས་ཨ་མེ་དེ་བ་བསྟན། ང་བོད་ཀྱི་ཨུ་པ་ལོ་ཡིན། ཁྱེད་གཉིས་འདྲིམས་མི་
དགོས་ཀྱི་གསུངས། འོ་ན་སེམས་ཅན་འདི་ཙམ་གྱི་སྟོག་གཅོད་པ་ཨུ་པ་ལོ་ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཟེར། ངས་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་སྐྱེ་
ཙམ་ཡང་བསྐྱལ་མ་སྟོང་། ངའི་གདུལ་བྱ་འདི་རྣམས་ཞི་བས་མི་ཐུལ་བས། སྐྱལ་པའི་

མི་ལ་སྤྱུལ་པའི་ཆད་པ་གཅོད་པ་ཡིན། ད་ཁྱེད་གཉིས་གང་འདོད་དེས་པ་ལ་སྤར་གྱི་
ཡུལ་དུ་སླེབ་པ་ཞིག་འདོད་ཟེར། འོ་ན་རྒྱགས་ཕྱེད་སྟོན་གྱི་མས་ཁོངས་ལ་ཉལ་ཅིག་
གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རང་གི་མི་ཡུལ་གྱི་བྲག་ཕྱག་གི་སྟོན་ཅན་ཉི་མ་ལྷག་
ཤར་ནས་འདུག་ཅིང་གྱེ་མ་ཡང་གསེར་དུ་སྤྱར་ནས་འདུག། དགེ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་
དང་པོར་ལོག་རྟོག་མ་སྤྱེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་འཛོལ་རྒྱ། ཆེ་དེ་
ལ་དངོས་བྱུང་དེ་ལས་མ་ཐོབ། སྤྱི་བ་འདིའི་ལོག་རོལ་ཏུ་དབྱ་བཅོམ་པ་རྒྱན་མེད་
འཛོལ་གསུང་བ་དང་།

མར་པས་ཟླ་བ་ཅུན་མིད་ལའི་ལས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་མར་པའི་སྤྱི་མཁར་དགུ་
ཐོག་མ་གངས་དེ་ཅུ་ཞིག་ཁོང་རང་གཅིག་ཕྱིས་སྤྱི་རྒྱ་བ་ལ་སྤྱུལ་པ་བྱུང་བྱུང་ལས་
ཁྱེད་དུ་བཅུག། སྟོན་མ་གཞན་གྱིས་དབང་ལྷ་བའི་དབང་གཉལ་ནས་སྤྱར་བའི་དུས་སུ་
མིད་ལའི་བྲག་ས་དགོངས་ལ་ང་ད་ལྟ་རང་སའི་གཏིང་ལ་དེམ་སོང་ན་སྤྱུལ་པའི་ཡིད་
ཆད་མང་དུ་བཏང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཟླ་བ་ཅུན་མིད་ལའི་ལས་སྤྱི་བ་ཁོན་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་དུ་
མ་གཏོགས། མར་པ་རང་ལ་རང་འདོད་འཁྱིལ་གཏན་ནས་མེད་པ་བཞིན་བདག་གི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་སྟོན་སྤྱི་ཆོག་སེལ་མཛད་པ་འདི་
ལ་བྲག་ས་དགོངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་མི་ཤེས་པས། དེས་ན་བདག་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ལ་སྟོན་རྟོག་གི་སྟོ་
སྟོད་ཅིག་ཅུ་ཡང་མི་སྤྱི་ཞིང་ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བའི་དད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་
ལྷག་ཏུ་སྤྱི་བར་སྤྱི་མ་ལྷས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
སྤྱི་བའི་སྤྱི་མ་ལྷའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱི་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས།

རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་དུ་མཛོང་བའི་དད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
སྤྲིག་སྤྲིབ་ནད་གཏོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། ཉེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

འདི་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་ནི། ལྷ་མ་ལ་ལ་ནི་ཐུགས་གཏུམ། ལ་ལ་ནི་
ཐོགས་ལྷུང་ཆེ། ལ་ལ་ནི་སེར་སྣ་ཆེ། ལ་ལ་ནི་བསྐབ་པ་ལ་གཡེལ། ལ་ལ་ནི་མཁྱེན་
པ་རྒྱུད་སྣམ་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་ཡང་ལྷ་མ་གང་ལའང་མ་དད་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སྤར་བྱངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་
དབྱད་ནས་སྦྱོན་རྟོག་གི་སྒོ་རྣམས་དགག་ཅིང་དད་པ་ལྷུང་ལྷུང་མ་སྐྱེས་བར་དུ་སྦོས་
པ་ནི་གནད་ཡིན་གསུང་།

གཉེས་པ་བཀའ་ངེན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ནི། རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
རྣམས་མཐུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་
རྣམས་བདག་ལ་བཀའ་ངེན་ཡིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བདག་གིས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་
སྤྱུག་བསྐལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་པ་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཐབས་མོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པ་འདི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་ངེན་ཡིན། དེ་ཡང་སྡོན་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེའམ་ཆོགས་བཅད་བྱེད་
ཅམ་གྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་ལ་ལྷགས་གཟེར་སྟོང་བཅུགས་པ་དང་མར་མེ་སྟོང་བཅུགས་པ་དང་།

ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་བཅུན་མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་སྤྲས་གཅེས་པ་གཞོད་སྦྱིན་
གཏུམ་པོར་ཟར་བཅུག་པ་དང་།

དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་སྒྲ་མ་གསེར་སྦྱིང་བ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གདམས་
ངག་གསན་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ལ་བྱ་རྩིངས་བཅས་ནས་སྒྲ་བ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་
བར་དུ་བྱོན་པ་དང་། སྦྱོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཐང་ཆེན་པོ་
བཟོད་ཉེན་ཆེ་ལ་གཅན་གཟན་དང་དུག་སྐྱལ་མང་ཞིང་འཛིགས་པ་ཆེ་བ་ལ་ལུས་
སྟོག་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བྱོན་བ་ཡིན་ཏེ།

ནགས་འཕུག་པོ་ཞིག་ལ་ཐོན་དུས་མེད། །

ལ་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བཟོད་དུས་མེད། །

གཅན་འཕྲང་དང་རྩ་ལ་ཐར་དུས་མེད། །

ཤིང་སྟོང་པོ་མི་རོ་རིངས་པ་འདྲ། །

ལམ་དེ་ཀུན་གྱི་ཆ་གང་བཞད་ཅ་ན། །

དུས་ད་ལྟ་བུ་ཡང་སྟོ་སྟོང་འདྲ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དཀའ་སྤྱད་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་མོད་ཀྱང་། རང་རེའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྟོས་པར་གདམས་
ངག་རྣམས་པས་བྱ་ལ་སྤྲས་གསང་མེད་པར་སྟོབ་པ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་
པར་མཛད་པས་བཀའ་རིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ཡང་རྩོམ་པའི་ཞལ་ནས། ཁྱེད་ཀྱིས་དཀའ་
བ་མ་བྱས་པར་ཆོས་ཟབ་མོ་རྟེན་པ་དོན་རེ་ཆེ་ཡིད་ལེགས་པར་སྦྱོད་ཅིག་གསུང་བ་
དང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དུག་ཀྱང་ཐོས་ཟས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་

པའི་ཆེ་སྒྲན་པ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་དྲུག་ཐོས་པ་དེ་སྒྲུགས་སུ་བཅུག། ཟས་ཐོས་པ་དེ་
སྒྲན་དུ་བསྒྱུར། སྒྲན་ཐོས་པ་དེ་འཆི་མེད་ཀྱི་བདུད་རྩིར་བསྒྱུར་ན་ནད་པ་དེ་ལས་དོན་
ཆེ་བ་དང་སྒྲན་པ་དེ་ལས་བྱིན་ཆེ་བ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་གིས་སློབ་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རན་འགོར་སྟེ་འགྱུར་གྱི་ལས་
བསགས་པ་རྣམས་སྟོབས་བཞིའི་སྟོན་པ་བཤགས་སུ་བཅུག་བསྒྲན་དུ་བཅུག་ཆེ་
འདིའི་དོན་དུ་བྱས་པའི་དགེ་ཅ་རྣམས་ཕྱི་མའི་དོན་དུ་བསྒྱུར། ཕྱི་མ་ལྟ་མའི་དོན་དུ་
བྱས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་བསྐྱོར་བཅུག་ན།
སློབ་མ་དེ་ལས་དོན་ཆེ་བ་དང་སྒྲ་མ་དེ་ལས་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བ་མེད། རང་རེའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱ་གེ་ཉམ་ཐག་པས་འཆི་བ་ལ་སྤྱག་པའི་ཆེ་ཟན་
བྱིན་ནས་གསོ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་
ཆོས་གསུང་བའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་འཕགས་སོགས་
བསྐྱབས་ནས་ལམ་ཟབ་མའི་གནད་རྟོགས་སུ་བཅུག་པས་བཀའ་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ།
དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས།

མགོན་པོ་སྐུ་སྒྱུབ་ཀྱིས་རིམ་ལྔ་ལས།

འདི་ནི་རང་བྱུང་བཙུམ་ལྡན་འདས། །

ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་ལུ་ཉིད། །

མན་ངག་རབ་ཏུ་སྟེར་བའི་བྱིར། །

རྫོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག། །

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་བཀའ་བློན་གྱི་ཆེ་བ་ལ་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་གྲུས་པ་དང་
བྲས་པ་བློན་དུ་གཞོ་བ་མེད་ན། འཇམ་དཔལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་
རང་ལ་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ།
མོ་ཏོ་བའི་བེའུ་བྲམ་སྟོན་པོ་ལས།

སྤྲེལ་བྱིན་སྐབས་ཆེ་དང་ཚུང་བ། །
དངོས་ལ་མ་ཡིན་རང་ལ་རག་ལས། །
བྲས་གཞོ་མེད་ཅིང་ཡིད་མ་ཆེས་ན། །
འཇམ་དཔལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་བྱོན་ཡང་། །
དེ་ཡི་དོན་དུ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར། །
དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྲུས་ཤིང་བྲས་གཞོ། །
ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སྤྲེལ་མིན་ཡང་། །
དེ་ལ་དེ་ཡི་བྱིན་གྱིས་བསྐབས་འཇུག། །
དེ་བས་ཡིད་ཆེས་བྲས་གཞོ་གལ་ཆེ། །

ཞེས་དང་།

སྤྲེལ་དག་ལ་གྲུས་པ་མེད་ན། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཡང་མི་པན། །

ཞེས་དང་།

དེ་བས་མ་ཁེངས་སྤྲེལ་རྒྱས་པ། །

དེ་ནི་དེ་ལ་དོགས་ཆེ་གསུང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་བཀའ་འདོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་བདེ་ལྡན་ཏུ་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་མ་ལྟས་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་སྒྲུབ་མ་ལྟས་སྤྱི་པོ་ཆ་
ལས་བདུད་རྩི་སྤྱོད་ལོང་ཟེར་དང་བཅས་པའི་མ། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤྲུངས། དེ་
དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་མ། འདིར་སྒྲུབ་པའི་བཀའ་འདོད་
ཡན་ཚུལ་ནི། བདག་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པའི་གནད་པའི་དུས་སྤྱོད་འདི་དང་འདི་
ཐོན། ཉེས་སྤྱོད་འདི་དང་འདི་ལས་ལོག །དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་དང་
འདི་སྦྱེས། སྤར་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འདི་གསར་དུ་ཐོས། སྤར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་འདི་
རྟོགས། ལྷགས་བཅེ་བའི་དབང་གིས་ཟས་གོས་གནས་མལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་
གནད་། འཕྲལ་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྟོན་ཤིང་སྤྲུང་བ་འདི་འདྲ་ལྷག་པར་གསུངས་
པས་བཀའ་འདོད་ལྟར་ཏུ་ཆེ་སྤྲུང་དུ་བཀའ་འདོད་ཡོད་པ་རྣམས་འཕྲེང་བ་ལ་བཤེས་ནས་
བཀའ་འདོད་འདྲ་བར་བྱེད། བཀའ་འདོད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་དུས་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་པའི་གྲུས་
པ་ནི་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་མ་རབས་ངན་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ།

སྤྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུ་ཆེན་གསུངས་པའི་ལས།

རི་རྣམས་དང་ནི་ས་རྣམས་དང་། །

རྒྱ་མཚོ་བདག་གི་ཁུར་མིན་གྱི། །

བྱས་པ་མི་གཞོགས་ཡིན་པ། །

དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན། །

ཞེས་དང་།

བཟང་ལ་ལན་ཡོད་བཟང་སོ་སྟེ། །

དེན་གཞོ་མེད་པ་ངན་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཟེ་བཙུན་ས་པཌ་གསུང་།

བཞི་པ་སྒྲོར་བས་བསྟན་ཚུལ་ནི།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བཞིན་པའི་རང་ནས། སླ་མ་ལ་
ཟང་ཟིང་དབུལ་བ། ལུས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བ། བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པས་
མཉེས་པར་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སླ་མ་ལ་ཟང་ཟིང་དབུལ་བ་ནི། རང་གིས་གང་
བཟང་བཟང་ནས་དབུལ་དགོས། བཟང་སོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ངན་པ་ལུས་ན་དམ་ཆིག་
ཉམས་པའི་ཉེས་པ་འོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་རང་ལ་ངན་པ་ལས་མེད་པའམ། སླ་མ་རང་
ངན་པ་དེ་ལ་དགེས་ན་ངན་པ་ལུས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད། སླ་མ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟེན་
བཀྱར་བ་ནི། བསྐྱ་མཉེ་བྱིལ་བྱི་བསྐྱར་གཡོག་སོགས་བསྐྱབ་པས་ཡོན་ཏན་དཔག་
མེད་འཛོལ་པ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ས་སྐྱ་པཌ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། ཁོ་ཙོ་
གཞོན་ཅུའི་དུས་ན་སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་སླ་མའི་སྐྱབ་པ་ཞིག་བྱེད་
ལགས་པས་སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་གནང་བར་བྱ་བས་པས། ཟེ་བཙུན་གྲགས་པ་
རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་འདུ་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཁུ་བའི་
འདུ་ཤེས་སྐྱེ་སྟེ་ལུས་ལོངས་སྟོང་གྱི་སྒོ་ནས་སླ་མའི་ཕྱོགས་སུ་དཀའ་ཐུབ་མི་ཅུས་

གསུངས་ནས་གནང་དུ་མ་བཞེད། ཕྱིས་ཁོ་ལོ་ལ་འཆི་ལྟས་འཛིགས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་།
ཁམས་ཀྱང་མ་བདེ་བ་ལ། དེ་སྐབས་སྒྲ་མ་ཡང་སྒྱུ་ཁམས་མ་བདེ་བ་ཞག་འགའ་བྱུང་།
དེ་དུས་ངས་ཉིན་མཆོན་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གཉིད་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་བྱས་
པར་བསྐྱུང་གཡོག་ཞབས་ཏོག་བྱས་པས་དེས་སྒྲིག་པ་ཆབས་ཆེན་དག་པ་འདྲ། དེ་
ནས་གཞོད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་གནང་ནས་སྒྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དུ་དངོས་
སུ་མཐོང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་ལྟས་ལས་ཀྱང་གྲོལ། ཁམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་བྱུང་།
དེ་ནས་སྒྲ་དང་ཆོད་མ་དང་སྒྲེབ་སྒྲོར་དང་འདུལ་བ་མངོན་པ་སོགས་ལུང་དང་རིགས་
པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཞོད་གོ། སྒྲེ་སྒྲོད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཐོབ། ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཀུན་ཀྱང་བྱམས་པ་བྱུང་། རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དེགས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཁྱེ་བ་དང་གཅིགས་
ཆེན་པོ་བྱེད་པའང་བྱུང་། ནང་དུ་ཡང་དག་པའི་ཏོགས་པ་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་སྒྲ་མས་
བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ལོ་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་མཇུག་པ་ཡིན་པར་གངཤ།
གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩོགས་པ་འདུག་སྟེ་ཞེས་
དང་།

པཎ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ལུས་སྒོག་ཐེད་ལ་ཐོར་ནས་དཀའ་སྤྱད་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཇུག་པས་བཞེད་དོན་གྲུབ་པ་དང་། རྗེ་མར་པ་ལོ་རྩལ་ཀྱང་སྒྲ་མ་
པཎ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱུ་གཤེགས་ཟིན་ནས་དད་པ་འཁྱགས་ཆེན་པོས་བཙལ་
བས་སྒྲ་མ་དང་མཇུག་པའི་ལོ་རྒྱས་དང་། རྗེ་བཙུན་མིད་ལས་ཀྱང་མར་པའི་སྐྱུ་

མཁར་དགུ་ཐོག་མ་གངས་དེ་ཅམ་ཞིག་ཁོང་རང་གཅིག་ལུས་བསྐྱབས་ཤིང་། མཆན་
མོ་ཡང་ཡུམ་བདག་མེད་མའི་སྐྱ་གཡོག་ཚུ་ལེན་པ་ཡོས་འཐག་པ་མེ་འབྱུང་བ། ཐལ་
བ་འབྱུག་བ། ཐན་བཞེན་མ་འདྲོ་བའི་འཛོངས་སྟེགས་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མི་དལ་བར་
བསྟེན་བཀྱར་བས་བས་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པར་གདལ། ཡང་འབྲོམ་སྟོན་པས་རྫོ་བོ་
དང་མཇལ་བའི་དུས། དེ་སྤེལ་བྱ་བ་རྣམས་ཆོས་སུ་སོང་ངམ་མ་སོང་ལྷས་པས། རྫོ་
བོའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་མ་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཡོག་བྱས་པ་དེ་ཅམ་ལམ་དུ་སོང་
གཞན་ལམ་དུ་མ་སོང་གསུང་བ་དང་། ཡང་རྫོ་བོ་ལ། སྟོན་པས་བོད་ལ་སྟོམ་སྐྱབ་
བྱེད་པ་མང་བོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་བརྟེན་པ་མི་བདོག་ལྷས་པས། རྫོ་
བོའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྐྱེས་ཚུང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་བོད་ལ་ལྷ་མ་ལ་ཐ་མལ་བའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་གན་སྐྱེ་གསུང་།
ལྷ་མ་ལ་ངག་གི་སྟོན་པ་བསྟེན་བཀྱར་བ་ནི། ལྷ་མའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་
མཆོམས་རྣམས་སུ་སྟོགས་པ་དང་ལྷ་མ་ལ་བསྟོད་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་དང་། ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསུངས་ན་ལྟ་སྟོས། ཆོས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅམ་ལས་
མ་གསུངས་ཀྱང་ལེགས་སོ་འབྱུལ་ཞེས་ལྷ་བ་སོགས་ཡིན། བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་པའི་
མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱ་བ་ནི། རི་ལྗར་གསུངས་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་
ཡིན་པས། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་
བྱིར་དུ་ལུས་སྟོག་འོངས་སྟོད་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གཏོང་ཞིང་བྱུང་བར་
བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྗར་བྱེད་བྱས་པར་ལྷ་མ་
ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྐྱེ་བོའི་ལྷ་མ་ལྟའི་སྐྱའི་

ཆ་ལས་བདུན་ཅི་པ། རང་གཞན་པ། ཐུན་གྱི་དོ་བོ་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་བ་སྤྱོད་ཞིང་།
ཐུན་མཚམས་སོགས་སུ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་བར་ནུས་པ་རྣམས་འབྲལ་དང་འབྲལ་དུ་
ལག་ལེན་ལ་ཅི་ཐེབས་བྱའོ།

གསུམ་པ་མཐུག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་
དམིགས་ནས། སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་མཆོད་དོ་སྐྱབས་སུ་
མཆོད་ཞེས་ལན་གང་མང་བཟོ་དུ། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་
དབང་པོ་དེ་ཉིད་ལས་རང་འབྲུག་ཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཐེམ་པས་རང་
ཉིད་ཀྱང་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱར་ལམ་གྱིས་གྱུར། རང་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་
གསལ་བའི་བྱགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་འབྲོས། མཐའ་སྐྱོར་ན་ཡོད་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པོག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གོ་
འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསམས་ནས། རང་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་བྱགས་ཀར་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཨ་དཀར་པོ་རྩྭ་སེར་པོས་མཚན་པའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཨོྲཱ་ཐུ་ནེ་ཐུ་ནེ་
མཏུ་ཐུ་ན་ཡེ་སྒྲུ། ཞེས་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབས་པ་ཅི་མང་བྱ།
མཐུག་དུ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་རྒྱུར་དུ་བདག །སྒྲ་མ་སངས་རྒྱུས་འབྱུང་གྱུར་
ནས། ཞེས་སོགས་བཟོ་དུ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་གྲུབ་ན་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་
ལ་སོགས་པས་རང་གཞན་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་གནས་རྣམས་
སུ་འདུན་པ་བྲག་པོས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཚམས་སུ་ཡང་རྟག་

དུ་དུས་ཆོས་འཕགས་དང་། ལྷ་རྩེ་ཉི་ལོ་ལ། མར་པས་ལྷ་རྩེ། མིང་ལས་མར་ལ།
འབྲོམ་གྱིས་སྒྲ་མ་སེ་བཙུན་དང་རྩོ་བོ་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་ཚུལ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བཟླ་ཞིང་། གཞན་
མང་པོ་མི་བཟླ། དེ་ཤེས་དང་ལྷན་པས་དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟས་གྱི་ཆོད་
རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་རྣམ་འབྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་ཆེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་།
ཁྱས་དང་ཁ་ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་སློབ་ཆེ་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་ལ་
སྦྱང་པོ་སྒྲང་བའི་བྱིར་བསྐྱལ་བ། སྦྱང་པོ་ཆེ་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ལུན་གྱི་རྩོ་བོ་ལ་ཆེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ལུན་མཆོམས་སུ་ཆེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་
ལོ། །

དང་པོ་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི། སྦྱབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། །སྦྱབ་དབང་རྩོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འཁོར་བར་སྦྱིས་ནས་ལུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྦྱག་བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱོང་བ་
འདི། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཆེད་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་མ་སྦྱིས་པས་ལན་པར་
འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་
ཆེད་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེ་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྦྱི་བའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྦྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འདྲ་ཟེར་
དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་

ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་
དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་སྤྲེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར།
ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱང་
པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྲེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས།

དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ་དང་།

རྟེན་དཀའ་བར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དལ་བ་བརྒྱད་བསམ་པ་དང་།
འབྱོར་པ་བརྒྱ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་དལ་བ་བརྒྱད་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་
པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཁོམ་ཞིང་མི་ཁོམ་པ་
བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བ་ཡིན་ལ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི་མདོ་སྤྱད་པ་ལས།

ཁྲིམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང་། །

མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྔོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་ཉག་ཏུ་རྟེན། །

ཅེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས།

ལོག་པར་ལྷ་བ་འཇིན་དང་དུད་འགྲོ་དང་། །

ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་དཔྱལ་བར་སྤྲེ་བ་དང་། །

རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །

ཕྱ་སྒོར་སྒྲེ་དང་སྒྲེན་ཞིང་སྐྱགས་པ་ཉིད། །
ཆེ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །
སྒྲེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྒྲོན་བརྒྱད་པོ། །
དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་ཉིད་ནས་ནི། །
སྒྲེ་བ་བརྒྲུག་པའི་སྤྲད་དུ་འབད་པར་མཛོད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། འཁོར་ནམ་བཞི་མི་རྒྱ་བའི་ཡུལ་
མཐའ་འཁོབ་པ་དང་། སྒྲེན་སྐྱགས་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་དང་རྩ་བ་མ་ཆང་བའི་
དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། ཆེ་སྤྱི་བྱི་དང་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་
མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྷ་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་མེད་པ་བཞི་ནི་མིའི་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ལ། ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་
བཞི་ནི་མི་མ་ཡིན་གྱི་མི་ཁོམ་པ་པོ། །ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་འབྲེལ་པ་ལས།
འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་གཉིས་ལ་བཞུགས་པའི་དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་
ཡོད་ལ་བྱི་མ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེས་པའི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
གཏམ་ལས། འདོད་པའི་བྱ་བས་རྟག་རྟ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་
བཞག།

གཉིས་པ་འབྱོར་པ་བརྩུ་ལ། རང་འབྱོར་ལྷ་དང་གཞན་འབྱོར་ལྷ། དང་པོ་རང་
འབྱོར་ལྷ་ནི།

མི་ཉིད་དབུས་སྒྲེས་དབང་པོ་ཆང་། །

ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དང། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཉིད་ཡིན་པ། དུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཆང་
ཞིང་སློན་སྐྱགས་སོགས་མ་ཡིན་པ།

ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་སྟེ་མཆམས་མེད་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། གནས་ལ་དད་པ་
ནི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་དད་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་
སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འདུག །གཞན་སྤྱིར་སྤྱིང་ནི་བཅེ་བ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུ་འདི་གཉིན་ཁམས་སུ་བྱོན་པ་དང་། དེས་ཆོས་བསྟན་
པ་དང་། དེས་ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་དང་། ཆོས་བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་
དང་། གཞན་སྤྱིན་པ་པོ་དང་སྤྱིན་བདག་ལ་སོགས་པས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་
སྟེར་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་སྟོང་བཅེ་བས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཡིན། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་ནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ། མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པ། ཐོས་བསམ་གྱི་
ཤེས་རབ་ཆེ་བ། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་གྲོགས་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཇལ་བ། ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་
གནད་ཤེས་པ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་བ། སྦྱབ་པའི་གནས་
ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་མང་
དུ་འཛོམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དལ་བ་བརྒྱད་ཆང་བ་ལ་འབྱོར་བ་བཅུ་ཆང་བས་མ་བྲལ་གྱང་། འབྱོར་བ་བཅུ་
ཆང་བ་ལ་དལ་བ་བརྒྱད་ཆང་བས་བྲལ་ཅིང་། དལ་བ་བརྒྱད་ནི་བྲལ་བའི་སྟོན་ས་
བཞག་པ་ཡིན་ལ། འབྱོར་བ་བཅུ་ནི་ལྷན་པའི་སྟོན་ས་བཞག་པ་ཡིན། དེས་ན་རང་རེ་

ནམས་ཀྱིས་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་། རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་འདི་
དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཁོས་པས་དལ་བ་དང་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆ་རྒྱུ་
ཆང་བས་ན་འབྱོར་བ་ཞེས་བྲ་ལ། རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་
འདི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོའི་ལུས་ལོངས་སྟོང་འཁོར་
ལུན་ཆོག་གས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ཀྱང་རྟེན་
འདིས་བསྐྱབ་ཀྱས་ལ། དེ་ཡང་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་དངོས་པོ་དང་རྟེན་དང་དུས་ཀྱི་
སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་ཀྱས། དེ་ཡང་ཞིང་གི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་
ཀྱས་ཏེ། འོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་ལྷན་བཅོན་རར་བཅུག་སྒར་
བཅོན་ར་ནས་བཏོན་ནས་མིག་བྱིན་ནས་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་ལས་བྱང་
རྩབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་དང་བས་བལྟ་བ་པན་ཡོན་ཆེ། བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་བྲ་ག་གཅིག་ལ་མཆོད་པ་པན་
ཡོན་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་བྲ་ག་གཅིག་
མཆོད་པ་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། དེ་ད་ལྟའི་ལུས་རྟེན་འདིས་བསྐྱབ་ཀྱས།

བསམ་པའི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་ཀྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་བསམ་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དུང་
འགོ་ལ་ཟུང་ཆངས་གཅིག་བྱིན་ན་དགོ་ཅ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེད་དུ་བྲ་
བ་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་དང་། འཐོབ་བྱ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩབ་ཡོན་ཏན་བསམ་
ཀྱིས་མི་ཁྲབ་པ་དང་ལྷན་པས་དགོ་ཅ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་ཀྱས་ཤིང་། དེ་
ཡང་ད་ལྟའི་ལུས་རྟེན་འདིས་བསྐྱབ་ཀྱས། དངོས་པོའི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་

ནུས་པ་ནི། བྱིས་པས་ཟང་ཟེང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱིན་པ་བས། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཆོས་
ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་བྱིན་པ་བསོད་ནམས་ལྷག་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བསྐྱབ་ནུས། རྟེན་གྱི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་ནུས་པ་ནི། བྱང་
སེམས་བྱིས་ན་གནས་པས་འབྲུ་མར་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་ལ་སྟོང་པོ་དེ་རབ་ཙམ་བཙུགས་
ནས་མར་མེ་ཤུལ་བ་བས། བྱང་སེམས་དགོན་པ་ན་གནས་པས་འབྲུ་མར་ཐེགས་པ་
གཅིག་ཙམ་ལ་སྟོང་པོ་ཁབ་ཅེ་ཙམ་བཙུགས་ནས་མར་མེ་ཤུལ་བ་བན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་།
བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་རྟེན་གྱི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་ད་
ལྟའི་དགེ་སྟོང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྟེན་ཅན་འདི་གས་བསྐྱབ་ནུས། དུས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། བྱང་ཤར་མཚམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་
དུ་བསྐླལ་པའི་བར་དུ་ཚུལ་བྱིས་ས་བསྐྱངས་པ་ལས། མི་མཐེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་འདིར་ཚུལ་བྱིས་ས་ལྷ་རེ་བསྐྱངས་པ་བན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་
སྟོན་མ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་བྱིས་ས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་ལས། བསྟན་པ་
འཛིག་པ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་འདིར་སྤྱོད་ཙམ་ཞིག་ཚུལ་བྱིས་ས་བསྐྱངས་པ་བན་ཡོན་ཆེ།
གཞན་ཡང་སྟོན་འབྲུང་ལས།

སྟོང་གསུམ་པོ་ཡི་མི་ནམས་ནི། །
ལོངས་སྟོད་ཆེན་པོས་ཡང་དག་འཛོ། །
ནམ་རྟོག་མེད་ཅིང་ནམ་དཔྱིད་མེད། །
སྟོན་མོངས་བྱེ་བྲག་མི་བྱེད་པའོ། །

ཞེས་དང་།

འཛམ་གྲུ་གླིང་ནུམས་ལས་སྐྱེས་པས། །

ལས་ཀྱི་ས་པར་རབ་ཏུ་བྲགས། །

ཞེས་འཛམ་གྲུ་གླིང་པ་ནུམས་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་ཆེ་སྟོང་ལ་བསགས་པའི་
ལས་ནུམས་ཆེ་སྟོང་ལ་སྒྲིན་བྱས་པས་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྟངས་གཅིག་ལ་འཛང་རྒྱ་
བའི་རྟེན་ལ་འཛམ་གྲུ་གླིང་པ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས། བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་
ལྟར་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་ནུམས་ཀྱང་འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་
ལོགས་ན་མི་མཛད་འདིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ན་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྟངས་
གཅིག་ལ་འཛང་རྒྱ་བའི་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་དེར་སྐྱེ་བར་ལོག་ཅིག་
ཅེས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ཡིན། མདོར་ན་རྟེན་འདི་ལ་སྟོན་པ་གསུམ་ག་སྐྱེ་ཞིང་།
སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྟངས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་བདེ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱབ་
བྱས་པས་སོ། །དེས་ན་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་
རྟེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་བར་སྟོང་པོ་ཞིག་སྒྲང་བར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་བྱེད་བྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
པས་སྐྱེ་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟས་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་
བབས། རང་ག་ཞན་མ།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་
བྱེད་མ། ལུས་བྱངས་གསལ་མ། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་མ། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་མ།

གཉིས་པ་རྟེན་དཀའ་བར་བསམ་པ་ནི།

སྐྱེ་བོར་སྒྲ་མ་ལྟས་སྐྱེའི་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། དལ་འབྱོར་ཐོབ་

པ་འདི་དོན་ཆེ་བར་མ་ཟད་རྟེན་གྲུབ་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ངན་
འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་། བདེ་
འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་ཕྱག་སེམས་ཀྱི་ཅེ་མོས་བཞེས་པའི་རྩལ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

པལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །
དམ་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །
དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །
པལ་ཆེར་དེས་བར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

མི་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་མི་དགེ་བརྒྱལ་སོགས་པ་ཤས་ཆེར་སྐྱོད་ལ། དེ་
དག་གིས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་དུང་ཅིང་། ཁྱད་པར་དལ་འབྱོར་ཆང་
བའི་རྟེན་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་།
སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས། སྦོན་ལམ་དེ་མ་མེད་པས་མཆམས་སྦྱོར་བ་སོགས་
དགོས་པ་ལ། རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྤང་བས་འབྲས་བུ་དལ་འབྱོར་
ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ཡིན། དེགས་མཐུན་བདེ་འགྲོ་ལ་སྟོས་ནས་
དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བརྒྱ་ཕྱག་མང་
པོའི་ནང་ནས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་
དགོན་པའི་བྱིར།

དཔེའི་སྟོན་ས་རྟེན་པར་དགའ་བ་ནི། དགའ་སྟོ་མངལ་འབྲུག་གི་མདོ་ནས་ཁབ་

ཅེར་ཉུངས་ཀར་ཆགས་པ་དང་། ཤེས་གྱི་ཁང་པའི་མོགས་ལ་སྤྲོ་མ་གཏོར་ན་དེའི་
ངོས་ལ་སྤྲོ་མ་ཆགས་པ་ལས་ཀྱང་། ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
བར་གསུངས། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ལུང་ལས། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་ཏེ་དེའི་སྤྲེང་དུ་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཞིག་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱང་
གིས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱོད་པ་དང་རྒྱ་མཚོ་དེའི་ནང་ན་རུས་སྤལ་ཞར་བ་ལོང་བ་ལོ་
བརྒྱ་བརྒྱ་ན་མགོ་དོག་དོག་ལོང་བ་དེའི་མགྱུན་པ་གཉའ་ཤིང་གི་བུ་གར་ཚུད་པ་ལས་
ཀྱང་ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གསུངས། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ད་
ལྟའི་ཉར་ཚུ་འདི་རི་མཐོན་པོའི་ཅེར་འབྲེན་པ་ལས་ཀྱང་ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་
བ་དཀའ་ཞིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་ན་དགའ་བའི་སྒོ་སྐྱེ་དཀའ་ཞིང་
སྤྲིག་པ་ནི་འབྲལ་དུ་གསོག་པས་ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ།

གངས་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེད་དཀའ་བ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་ལས། དུད་འགྲོ་ཉུང་། དུད་
འགྲོ་ལས་ཡི་དྲགས་མང་། ཡི་དྲགས་ལས་དཔྱལ་བ་མང་། དུད་འགྲོ་བྱིངས་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ན་ཡོད་ཅིང་ལྷ་ཡུལ་དང་མི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཁ་འཐོར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་
དབྱར་སེ་ལུང་ཞིག་ལ་འཁོར་བའི་སྤྱང་མའི་གངས་ཅོམ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་ཐམས་
ཅད་ལ་མེད། དེས་ན་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཉེད་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་
འགྲོར་ཆང་བའི་ཉེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་བར་སྤྱིང་པོ་ཞིག་
སྤང་བར་བྱའོ། །

སྤྱིང་པོ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱས་འབྲལ་མེད་དུ་བསྐྱེན་ནས། དེས་
བསྐྱེན་པའི་ཐེག་པ་མཚོག་གི་གདམས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཉམས་སུ་སྤངས་ནས་ཆེ་གཅིག་

ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་
སྒྲུ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་སྒྲུ་མ་ལྟའི་
སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲུ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་མ།
ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱི་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
མ། ལུས་དྲངས་གསལ་མ། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་མ། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་རྟེན་
དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱེས་
པར་བསམ། གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་འཁྱར་བྱ་བ་ནི་སྤྱར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྱན་
མཆམས་སུ་འཁྱར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྱན་མཆམས་སུ་ཡང་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་
སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བཟླ་བ་སོགས་སྤྱར་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་བ་པོ་འཁྱར་ལེན་ཚུལ་ལ་གསུམ།

སྤྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུ་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྤྱོ་སྤྱང་བ་དང་།

འབྲིང་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྤྱོ་སྤྱང་བ་དང་། སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལ་སྤྱོ་སྤྱང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་འཁྱར་བྱ་བ་དང་། སྤྱན་མཆམས་སུ་འཁྱར་
བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་སྤྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱོར་བ་ནི། སྤྱབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་སྒྲུ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། །སྤྱབ་དབང་དོ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
པ་ཡན་ཆད་སྤྱར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་གས་སྤྱོད་བ་
འདི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མ་བསམས་ཤིང་། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དན་ནས་དེ་ལས་
ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་
ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་མ་སྐྱེས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་། རན་འགྲོའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དན་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེ་བ་དང་། རན་འགྲོའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
བ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེས་ནས་སྤྲིག་སྤྱོད་དག་བ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བསྐྱབ་རུས་པར་ཁྲ་མ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
པས་སྤྱི་པོའི་ཁྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱི་ལྟོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་
བབས། རང་གཞན་མ། བྱུང་པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་
གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། ལུས་དྲངས་གསལ་མ། ཆེ་དང་
བསོད་ནམས་མ། བྱུང་པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི།

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ།

རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་
སྤྱོད་པ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཐོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྟེན་
པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་འདི་སྤྱར་དུ་འཛིག་སྟེ།
འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་ལ། དེ་ཡང་ལུས་རི་འབྲུ་ཞིག་སྒྲངས་ཀྱང་འཆི་བས་མི་
ཚུགས་པ་མེད་དེ།

མི་རྟག་པའི་ཆོམས་ལས།

གང་ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། །

སྤྱི་ལུས་འདི་ནི་སྤོང་མང་དུ་བ། །

སྤྱི་ཐོ་པལ་པ་སྤྱོས་ཅི་དགོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྗེའི་སྤྱི་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱང་
གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་གཤེགས་ན་བདག་ཅག་སྤྱི་ཐོ་པལ་པ་རྣམས་
སྤྱི་སྤྱོས་ཀྱང་ཅི་འཆོལ། དུལ་གང་དུ་བསྐྱད་ཀྱང་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པ་མེད་དེ།

ཆོམས་ལས།

གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའི། །

ས་སྤྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

བར་སྒྲང་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནའང་མེད། །

རི་ཐོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ནའང་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མགྲོགས་པས་འགྲོས་པའམ་སྟོབས་དང་ཁོར་དང་རྩས་དང་སྒྲགས་དང་སྟུན་
ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་བརྒྱག་ཏུ་མེད་ཅིང་མགྲོགས་པས་བྲོས་པས་ཐར་སའང་
མེད་དེ།

བྱང་སྤང་ཆེན་པོ་ལྷ་མཛོན་ཤེས། །
མཁའ་ལ་རྒྱང་རིང་འགྲོ་བ་ཡང་། །
གང་ན་སྟོད་ཡུལ་འཆི་མེད་པའི། །
གནས་དེར་བྱིན་པར་མི་རུས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོབས་དང་ཁོར་དང་རྩས་དང་སྒྲགས་དང་སྟུན་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་
བརྒྱག་ཏུ་མེད། དེ་ཡང་བྱིན་པ་གི་རྒྱུ་གང་གིས་ཀྱང་བརྒྱག་ཏུ་མེད་པ་དང་།

ཆེ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྲེད་བར་མ་ཆད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་ཆད་
ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། ལོ་དྲུག་ཅུ་ཟེན་པ་རྣམས་ནི་ད་ལོ་འཆི་འམ་
ད་གཞོད་འཆི་འམ་སང་འཆི་གནངས་འཆི་ལྟ་བུ་ཡིན། ལོ་ལྷ་བཅུ་ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཡང་ཆེ་ལྟག་ལོ་བཅུ་ལས་མ་ལུས། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལའི་སུམ་གཉིས་ལ་ལའི་བྲེད་
ཅམ་སོང་། ཆེ་ལྟག་མ་དེ་ཡང་ལོ་ནི་རྒྱ་བ། རྒྱ་བ་ནི་ཞག །ཞག་ནི་ཉིན་མཆན་
སོགས་སོང་བས་འཛད་ལ། དེ་ཡང་སྟོད་སོགས་སོང་བས་འཛད། སྟོད་དེ་ཡང་ཡུད་
ཅམ་ཞིག་སོང་བས་འཛད་དེ།

སྟོད་འཇུག་ལས།

ཉིན་མཆན་སྒྲིག་པ་ཡོང་མེད་པར།
ཆེ་ལོ་རྒྱལ་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་།
སྒྲིག་པ་འདྲ་བུ་ནས་ཡོང་མེད་ན།
བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསོན་པའི་ཆེ་ཆོས་བྱ་ཡོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་སྟེ། མངལ་འདྲུག་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་བྱིས་པའི་དུས་ལོ་བཅུར་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་བསམ་བཤིང་
མི་ཆེད་ཅིང་། མཐར་ཁྲིམ་པའི་སྐབས་ལོ་ཉི་ཤུར་ནི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་མེད་ལ།
དེའི་བར་དུ་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་བྱེད་བྱེད། བད་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་དུ་མ་ཞིག་ཟད་
ནས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་དོ།

འཆི་བར་མ་ཟད་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་སྤྱི་སྤྱན་པའི་ཆེ་ནི་སྤྱིར་དུ་
ངེས་ཀྱི། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆེ་ཆད་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་ན་ཡང་པས་
ཆེར་ངེས་པ་མང་ལ། འཇམ་བྱ་སྤྱིར་བ་ཤིན་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ལོ་དཔག་
མེད་ཐུབ་པ་འདྲ་བུར་། ད་གཞོད་ལོ་བཅུ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་
ཁྱེད་གཞོན་བར་མ་གང་ལ་འདྲ་བུ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ།

མཛོད་ལས།

འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི།
ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད།

ཅེས་དང་། ཆོས་ལས།

སྤྱོད་སྒྱེ་པོ་མང་མཐོང་བ།
ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར།
སྤྱོད་སྒྱེ་པོ་མང་མཐོང་བ།
ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར།

ཞེས་དང་།

སྒྱེས་པ་བྱད་མེད་མང་པོ་དང་།
དར་ལ་བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན།
དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ།
གསོན་པའི་གདེང་རྫོང་ཅི་ཞིག་ཡོད།
ཁ་ཅིག་མངལ་བྱ་འཆི་བར་འགྱུར།
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་ཅམ་ན།
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཅམ་ན།
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་སྒྱུག་ན།
ལ་ལ་གན་དང་ལ་ལ་གཞོན།
ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི།
རིམ་གྱིས་རབ་བྱ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ།
འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ལྟར་བ་བཞིན།

ཞེས་དང་། ཆོམས་ལས།

སང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་གཉིས།

སྟོན་དུ་གང་སྔ་གཏོལ་མེད་བས།

སང་གི་ཆེས་ལ་མི་འབད་བར།

བྱི་མའི་དོན་ལ་འབད་བར་རིགས།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཆི་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུ་ཉུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆེན་འཕྲེང་བ་

ལས།

འཆི་བའི་རྒྱུ་ནི་མང་བ་སྟེ།

གསོན་བ་ཡི་ནི་ཉུང་ཟད་ཅིག།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིའི་རྒྱུ་མིས་མཆོན་བསྟུན་བ། དུག་བཏང་བ། གཞོད་
སྟོན་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅན་དང་མ་མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོག་འཕྲོག་བ་དང་།
རང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་འབྲུགས་བ་དང་། ཟས་མ་འཕྲོད་བ་དང་། སྤུང་མ་འཕྲོད་བ་དང་།
མྱོ་བྱར་དུ་གཡང་ས་ལ་ལྷུང་བ་དང་། ཁང་བ་རྒྱུ་བ་དང་། བྱ་ཞིག་བ་དང་། ཀོ་བ་རྒྱུ་བ་
བ་དང་། མྱོ་བྱར་དུ་གཟའ་གདོང་སྟག་བྱུང་བས་ཤི་བ་སོགས་གཞན་མྱོ་བྱར་དུ་ཤི་བ་
རྣམས་དཔེར་བྱས་ནས་བདག་གྲུང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ལོ་སྟུང་དུ་བསམ་ཞིང་།

ལུས་ཚུའི་སྤྱོད་བ་ལྟར་ཉམ་ཚུང་བས་ནས་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། བཤེས་

སྤྲིངས་ལས།

ས་དང་ལྟན་པོ་རྒྱ་མཆོད་མ་བདུན།

འབར་བས་བསྐྱེགས་པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། །

ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་པར་མི་འགྱུར་ན། །

ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་མི་ལྟ་སྒོས་ཅི་འཆ་ལ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

འཆི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ནང་གནས་པ། །

རྒྱང་དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོར་མ་བྱུག་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་རྒྱུན་བྱས་ནས་སྒོ་བྱར་དུ་
འཆི་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་བསམ།

འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་པན་པ་མེད་དེ། གཉེན་
བཤེས་བཅེ་གདུང་ཇི་ལྟར་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱོར་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་འཁྲིད་ས་མེད།
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཞོར་གྱི་སྤང་པོ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་སྒན་ཅམ་ཡང་འབྱེར་དུ་
མེད། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤི་རུས་ཀྱང་འབྲལ་དགོས་ན་ཆེ་འདིའི་སྤྱན་ཆོགས་ལ་
ཆགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། འཆི་བའི་དགྲ་ནི་ངེས་པར་འོང་ལ་ནམ་འོང་ལ་ངེས་པ་མེད་
ཅིང་། དེ་རིང་རང་ཡང་འཆི་ཉེན་ཡོད་པས་འཆི་བྱ་བས་ཤིག་བྱ་དགོས་པར་
འདུག །འཆི་བྱ་བས་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་སྤྱན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པར་ཆོས་
ནམ་དག་ཅིག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་ཆ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་ཆ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུན་ཅི་སྟ་ལྟ་
འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་

པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི།

སྤྱི་ཐོར་གླ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཉིད་པར་དཀའ་
ཞིང་ཉིད་ན་དོན་ཆེ་བའི་དཔལ་འབྱོར་ཆང་བའི་ཉེན་འདི་ཡང་སྤྱར་དུ་འཛིག་ཅིང་། ཞིག་
པའི་འོག་ཏུ་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྦྱེ་བ་ཞིག་སྤང་དགོས་ལ་སྦྱེ་ས་ཡང་བདེ་འགྲོ་དང་
རན་འགྲོ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། གལ་ཏེ་རན་འགྲོར་སྦྱེས་ན་དཔུལ་བ་པ་ནམས་
ལ་ཆ་གང་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ཡི་དྲགས་ནམས་ལ་བཀའ་སྒྲོམ་དང་
དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད། དུད་འགྲོ་ནམས་ལ་སྦྱེན་ཞིང་གཉི་སྤྱག་པ་དང་།
གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
ཆེན་པོ། ཉི་འཁོར་བའི་དཔུལ་བ། གང་བའི་དཔུལ་བ། ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འདི་ནས་དཔག་ཆད་སྤྲུམ་ཁི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ། དེ་ནས་
དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བརྒྱད་
ལས་ཡང་སོས་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་པན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་མཆོན་ཆ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྱུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་
བརྒྱལ་ཏེ་ས་ལ་འབྲེལ་བ་ན་ནམ་མཁའ་ནས་ཁྲིད་ནམས་ཡང་སོས་པར་བྱུང་ཅིག་
ཅས་པའི་སྤྱི་འབྱུང་རོ། །དེ་ནས་ཡང་ལངས་ཏེ་སྤར་བཞིན་བསྐྱུན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་རོ། །

ཐིག་ནག་ནི། སེམས་ཅན་དེ་ནམས་དཔུལ་སྤང་ནམས་ཀྱིས་བྱུར་བཞི་ལ་

སོགས་པ་དུ་མར་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མཆོན་གྱིས་གཤག་པ་སོགས་
 གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་སྟོང་། བསྐྱས་འཛོམས་ནི། སེམས་ཅན་དེ་
 དག་པན་ཚུན་འདུས་ནས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ན་རི་རའི་གདོང་པ་ཅན་དང་ལྷག་གི་
 གདོང་པ་ཅན་གྱི་བར་དུ་འཆོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་། དེ་
 འབོད་ནི། ལྷགས་ཁང་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྟེག་པར་བྱེད། དེ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི།
 ལྷགས་ཁང་ཉིས་རེས་གྱི་ནང་དུ་སྟེག་པར་བྱེད། ཆ་བཞི། ལྷགས་ཟངས་དཔག་ཆད་
 དུ་མའི་ནང་དུ་སྟེག་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་ཅེ་གཅིག་པས་འཛོངས་ནས་སྤྱི་
 བོར་ཤུག་སྟེ་དབང་བོའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་འབར་བས་སྟེག་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་ཆ་
 བ་ནི། གསལ་ཤིང་ཅེ་གསུམ་པ་འཛོངས་སུ་བརྟུག་ནས་སྤྱི་བོ་དང་ཐུག་པ་གཉིས་སུ་
 རོན་པ་དང་། ལྷགས་བསྟེགས་ལེབ་མོས་ལུས་ལ་དཀྱི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་
 གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲེད་སྤྱད་གྱིས་ཁ་སྟེ་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུས་
 འབར་བ་ཁར་འཇུག་ཅིང་ཁྲོ་ཆུ་བསྐོལ་བ་ཁར་སྤྲུགས་ནས་ཁ་དང་སྒོག་མ་དང་རྩ་མ་
 རྒྱུ་མ་ཆིག་ནས་རོ་སྤྱད་ནས་འབྲུང་ངོ་། །

མནར་མེད་ནི། ལྷགས་ཀྱི་ཁང་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ལ་ཕྱོགས་བཞི་
 རས་རྒྱང་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་བས་དཔྱལ་བ་བའི་ལུས་དང་མེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་
 པ་ལྟ་བུར་བསྟེག། དཔྱལ་བའི་མེའི་ཆ་བྱད་ནི། མེའི་མེ་ལས་བསྐྱལ་བ་འཛིག་དུས་ཀྱི་
 མེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆ། དེ་ལས་དཔྱལ་བའི་མེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆ། དཔྱལ་བའི་
 མེ་ལ་ལྟོས་ན་མེའི་མེ་ཁ་བ་ཅམ་དུ་བསིལ་བ་ཡིན་ཏེ། མེའི་མེས་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་
 ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྟེག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་ཅ་རྒྱན་གོར་ཤི་ཤིའི་ཆུ་བསིལ་བ་ཞིག་

གིས་རེག་ན་བསིལ་སངས་ཏེ་འགྲོ། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བའི་མེས་སྲེག་བཞིན་བའི་
དུས་སུ་མིའི་མེས་རེག་ན་བསིལ་སངས་ཏེ་འགྲོ་གསུང།

སྤྱག་བསྐུལ་དེ་རྣམས་ཡུན་རིམ་སྤྱིང་ན། བཤེས་སྤྱིངས་ལས།

དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐུལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལོ། །

ཁྱེ་བ་སྤྱག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་སྤྱིང་ཡང་ནི། །

རིམ་སྤྱིང་མི་དགེ་དེ་ཟད་མ་གྱུར་པ། །

དེ་སྤྱིང་སྤྱིག་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་མི་ལོར་བཅིན་ཡང་སོས་པའི་ཆེ་ཆད་གཅིག་
ལ་མི་ལོ་ཁྲག་ཁྲིག་གཅིག་ ཤེར་འབྲམ་ཆེན་པོ་དུག་ ཤེར་འབྲམ་གཉིས། འོག་མ་
རྣམས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་རིང་།

གཉིས་པ་ཉེ་འཁོར་བ་ནི། དཔྱལ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱག་བསྐུལ་ལས་ཐར་ཏེ་ཕྱིན་པ་
ན་མེ་སྒྱུར་དུས་རྒྱུ་ཅམ་ལ་རྒྱུ་བ་བྱིང་སྟེ་ཤ་ཐམས་ཅད་སྲེག་པར་བྱེད། དེ་ནས་
ཕྱིན་པ་ན་ཕྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྟར་མནམ་པར་མཁྱིན་པ་མན་བྱིང་སྟེ་འབྲུ་མཆུ་ནོན་
ཞེས་བྱ་བས་རུས་པ་དང་རྒྱུ་པའི་བར་དུ་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་
ཕྱིན་པ་ན་སྤྱི་གཏམས་པའི་ལམ་དུ་ཤ་དང་བགས་པ་གཙོད་པ་དང་། རལ་གྱི་ལོ་མ་
ཅན་གྱི་ནགས་ཆལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་རལ་གྱིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དག་གཙོད་པ་
དང་། ཤལ་མ་མིའི་སྤོང་པོ་ལ་འབབ་འཛེག་བྱེད་པ་ན་ཆེར་མས་ཤ་དང་བགས་པ་
དག་གཤེག་པ་དང་། ཁྲ་ལྷགས་གྱི་མཆུ་ཅན་གྱིས་སྤྱག་བསྐུལ་མགོ་བོ་ལ་བསྐྱད་ནས་
མིག་འབྲས་འབྲུ་བར་བྱེད། དེ་དང་འདབ་ཆགས་པ་ན་འགྱུར་བྱེད་གྱི་ཆུས་གང་བའི་

ཆུ་ཁུང་རབ་མེད་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷུང་སྟེ་སྟེང་ལོག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སྟེག་པར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་གང་དཔུལ་ནི། ཚད་པུལ་གྱི་གནས་ནས་དབག་ཚད་ཁྲི་ཤག་རེའི་པ་
རོལ་ན་ཡོད་ཅིང་འདི་ནས་དབག་ཚད་པུལ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་བཅལ་བ་ན་ཆུ་བྱར་
ཅན་གྱི་གནས་ལོག་གཞི་ཐམས་ཅད་འབྲགས་རོལ་དང་སྟེང་ཐམས་ཅད་བྱ་ཡུག་
འཆུ་བས་པའི་ནང་དུ་ཆུད་ནས་ལུས་ལ་ཆུ་བྱར་བྱང་བ་དང་། ཆུ་བྱར་དོལ་བ་ནི། དེ་
ལས་ཀྱང་གང་བས་ཆུ་བྱར་དོལ་བ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། གྱི་ཏུད་ཟེར་བ་ནི། སྟེ་
སྟགས་ཆེན་པོ་འདོན་མི་རུས་པར་རྐན་གྱི་ཡུགས་ནས་གྱི་ཏུད་ཟེར་བ་དང་། སོ་ཐམ་
ཐམ་པ་ནི། སྐད་ཀྱང་འདོན་མི་རུས་པ་དང་། ལྷན་ལ་ལྷར་གས་པ་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་
པོ་བཏབ་པས་ལུས་སྟོན་པོར་སོང་བ་དང་། བསྐྱ་ལྷར་གས་པ་ནི། སྟོན་པོ་ལས་ཀྱང་
ཐལ་ཏེ་དམར་པོར་གྱུར་ནས་ཁ་བཅུའམ་དེ་ལས་ཀྱང་མང་བར་གས་པ་དང་། བསྐྱ་
ལྷར་ཆེར་གས་པ་ནི། ཁ་བཅུའམ་སྟོང་ལ་སོགས་པར་གས་པ་འོ། །བཞི་པ་ཉི་ཆེ་བའི་
དཔུལ་བ་ནི། ཚད་པུལ་དང་གང་དཔུལ་གྱི་ཉི་འཁོར་ན་ཡོད་ཅིང་། མིའི་ཡུལ་ན་ཡང་
ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་བ་བྱེ་བ་རི་དང་དགེ་འདུན་སྣངས་གྱི་
རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས་པས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ།

དེ་ལ་དཔུལ་བར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི། སྤྱིར་མི་དགེ་བཅུ་ཆེན་པོ་སྤྱད་ན་དཔུལ་བར་
སྟེ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་མཆོམས་མེད་ལྷ་བྱས་པ་དང་། ལོག་ལྷ་སྟེས་པ་
དང་། བམ་པ་བཞི་སྤྱད་པ་དང་། སོ་ཐམ་གྱི་ཉིས་བྱས་ཁྱད་དུ་བསད་ན་ཡང་སོས།
སོར་བཤགས་ཁྱད་དུ་བསད་ན་ཐིག་ནག་ཏུ་སྟེ་བར་གསུངས་པའང་ཡོད། བྱང་
སེམས་གྱི་ཅ་ལྷུང་བྱང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་སྟེས་ན་ཁོང་ཁྱོ་

སྐད་ཅིག་མ་ངེ་ཙམ་སྐྱེས་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་བར་དཔུལ་བར་གནས་
དགོས་པ་སྟོང་འདྲུག་ལས་གསུངས་ཤིང་། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་རྩ་ལྷན་བྱུང་ནས་སོར་
མ་ཚུད་ཀྱི་བར་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ངེ་ཙམ་ཡོད་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་བར་
མནར་མེད་དུ་གནས་དགོས་པར་རྒྱུད་སྤེལ་སྒྲུངས་པ་དང་། སྐྱམ་ལ་དམིགས་
པའི་ཁོང་ཁོ་སྐྱེས་ན་ཁོང་ཁོ་ངེ་སྟེད་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་བར་
བསགས་པའི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐལ་བར་དཔུལ་བར་
གནས་དགོས་པ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་ལ་བསགས་ལ་
མ་སྐྱངས་པ་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་བྱ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད། ལས་དེ་དག་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་ལ་སྟོང་མི་རྒྱས་པ་ནི་རང་རེའི་
ཁ་སྙབས་འདིས་ཤེས། ལས་དེ་དག་དང་བཅས་བཞིན་དུ་དེ་རིང་སང་ཞིག་སྟོ་བྱར་དུ་
ཤིན་ཏེ་དཔུལ་བར་སྐྱེ་བ་ལས་འོས་མེད། དེར་སྐྱེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་དེ་དག་ངས་མེ་
བཟོད་སྟམ་དུ་འཛིགས་ཡེར་ཡེར་མ་བྱུང་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་འཛིགས་
ཤིང་སྤྱག་པའི་སྟོ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་མ་བྱུན་རྒྱུན་ལྟོ་གོས་སྟོག་
འཆོ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་ཙམ་སྟེ་བཞག་ནས་སྤྱིག་ལྟར་དེ་དག་
སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱམས་ལ་ཉིན་མཆན་ཀུན་དུ་
འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་བཀའ་སྟོན་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས།

ཡི་དྲགས་ན་ཡང་འདོད་བས་ཤོངས་པ་ཡིས། །

བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་པ། །
བཀའ་སློམ་གང་རྫོང་ལ་དང་འཛིགས་པ་ཡིས། །
བསྐྱེད་པ་འིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྐྱེད་འཆོས་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཡི་དྲགས་མི་སྤྱག་པ་འིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པ་
འཛིགས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམས་ནས། ཡི་དྲགས་ཕྱི་འཛི་སྤྱི་བ་པ་ཅན་ནི། བཟའ་
བཏུང་ལ་སོགས་པ་རྙེད་ཀྱང་མི་རྙེད། རྙེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཆུ་སྐྱུང་དང་སྟོན་འིང་འབྲས་
བུ་ཅན་མཐོང་ནས་ཡོངས་སྟོན་དུ་ཕྱིན་པ་ན། སྤང་མ་མཆོན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བའོ། རྣམ་ཐོག་ཏུ་སྤང་བའོ། གང་ཡང་མི་སྤང་བར་གྱུར་ནས་
ཡོངས་སྤྱད་དུ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད།

ནང་གི་སྤྱི་བ་པ་ཅན་ནི། ཁ་ཁབ་མིག་ཙམ་མཁྱིན་པ་རྟེན་ཙམ་ཡན་ལག་འཇགས་
མ་ཙམ་དང་ལྡན་ཞིང་། བཟའ་བཏུང་ལ་སོགས་པ་རྙེད་ཀྱང་མི་རྙེད། རྙེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་
ཁར་མི་ཤོང་། ཁར་ཤོང་ཡང་མཁྱིན་པར་མི་ཐར། མཁྱིན་པར་ཐར་ཀྱང་དེས་སྟོབ་མི་
ཁེངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད། ཟས་སློམ་ཉིད་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལྷེའི་ཕྱང་
བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བས་ནི། ཟོས་པ་དང་འཕུངས་པ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་འཆིག་
ལ། ལྡན་ལྡན་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། བཤའ་གཅི་ཟ་ཞིང་འཕུང་བ་དང་། མི་གཙང་ཞིང་
མནམ་ལ་བྱིང་བ་དང་། གཞོན་པ་དང་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་དོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་རང་གི་ཤ་ལ་བཅད་ཅིང་ཟ་ལ། གཙང་མ་དང་བཟང་པོའི་བཟའ་བཏུང་སྟོན་མི་
རུས། འགའ་ཞིག་ནི་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཟེར་ཆ་ཞིང་དགུན་གྱི་དུས་སུ་ཉི་ཟེར་གང་
བས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཡན་ལག་གིས་སྤྱས་པོ་མི་ཐེག་ཅིང་བཟའ་

བརྟུང་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོགས་ཀྱི་ཏུ་ཏུལ་བ་ན་ངལ་བས་སྤྱག་བསྐྱལ། ཡི་དྲགས་
དབང་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་དང་མི་དང་བྲི་ལ་སོགས་བས་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་
བས་སྤྱག་བསྐྱལ།

ཆེ་ཆད་ནི་མཛོད་ལས། རྩ་བ་ཉིན་ཞག་གིས་ལྷ་བརྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
མི་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་བར་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཉིན་གཞག་ལས་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བཅུ་ལ་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་
བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་བར་གསུངས། དེ་ལ་མི་ལོ་འབྲུམ་སྟག་བཙོ་བརྒྱད་
ཡོད། ཡི་དྲགས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་ནི། ཆགས་པ་དང་སེར་སྒྲ་དང་བརྒྱ་སེམས་དང་མ་
བྱིན་པར་རྒྱངས་པ་སོགས་ཡིན་པས། སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་རྣམས་མི་འདོད་ན་དེ་དག་ཏུ་
སྤྱོད་བའི་རྒྱ་སྒྲ་བསམགས་སྤྱོད་བ་དང་ཕྱི་མ་སྒྲོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ།

དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་སྐྱེན་ཞིང་གཏི་ཕྱག་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་བྱིངས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཆོམས་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱན་པ་ཤིན་ཏུ་གནག་པར་ལུས་བོངས་དང་
མདོག་དབྱིབས་སྒྲ་ཆོགས་པ་འབྲུའི་ཕྱང་པོ་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་རང་
ཉིད་སྤྱོད་པར་བསམ་སྟེ། དུད་འགྲོ་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་བྱུང་མི་དབྱེད་པ་དང་། རྒྱུང་བ་
མང་པོ་འདུས་ནས་ཆེ་བ་ཟ་ཞིང་ལུས་ཐལ་བྱུང་དུ་སྤྱག་པ་དང་། ཕྱན་པ་ཤིན་ཏུ་
གནག་པས་རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུད་བསྐྱུལ་ཅམ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དང་། དུད་འགྲོ་ཆེ་
བས་རྒྱུང་བ་མནན་ནས་དབྱུགས་འབྱུང་རྩ་བ་ཅམ་ཡང་མི་རུས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ།

དུད་འགྲོ་སྤྱོད་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་འཛིགས་པ་

དང་། བྱེ་ཆོན་གྱི་ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་སྤྱག་བསྐྱུལ། ཏུང་
འགྲོ་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་ནི་རྫོན་པ་དང་། བྱི་མང་སོས་བདས་ནས་བྲོས་ཀྱང་མ་ཐར་
པར་བསད་པ་དང་། གཅན་གཅན་སོགས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། བྱ་སྤྱོད་གས་པས་ཟ་བ་
དང་། བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྟ་སྒྲང་བོང་བྱ་པག་པ་སོགས་ནི། བཀོལ་བ་དང་སྤྱད་པ་
དང་མི་ཐེག་བཞིན་དུ་ཁལ་འགོལ་བ་དང་། དེག་པ་དང་འཆོག་པ་དང་མོ་བ་དང་བཞོ་
བ་དང་སྤྱ་འབྲེག་པ་དང་། གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་
ཅིང་།

ཆེ་ཆད་ནི། མཛོད་ལས། ཏུང་འགྲོ་རྣམས། །མཆོག་རིང་བསྐྱལ་བའོ། །ཞེས་ཆེ་
རིང་བས་བསྐྱལ་བ་ཙམ་སྤྱབ་ཅིང་སྤྱང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད། ཏུང་འགྲོར་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་
ཆོས་སྤངས་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱ་བ་ལ་མ་གྲུས་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་
རྣམས་ནང་པན་ཚུན་སྤྱོད་བཛོད་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ངན་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐྱུལ་བཟོད་སྤྱགས་མི་འདུག་པས། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་
དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མཐའ་དག་
སྤངས་པའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་
པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་
མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་
བྱེད་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་བར་
བསམ་མོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་འགྲོ་སྤྱད་བཞི།

ལམ་རིམ་དཔར་ཁྱིད་བདེ་ལམ་གྱི་སྐབས་འགྲོའི་དམིགས་རིམ་ལས་ཅུང་
ཟད་རྒྱས་ཙམ་བྱེད་ན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ནི། རང་ཉིད་འཁོར་
བ་དང་རྒྱ་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདྲིམས་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དེ་
དག་ལས་སྐྱོབ་བའི་བྱས་བ་ཡོད་པར་ཤེས་བ་གཉིས་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱའི་གཙ་བོ་
ཡིན་ཏེ། ཁྱི་བ་སྤྲུག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་ཁྱིས་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱངས་
ལས།

སྐབས་འགྲོའི་རོ་བོ་ཨི་ཐེ་བ། །

རང་ཉིད་སྤྲུག་པར་འདྲིམས་བ་དང་། །

དཀོན་མཆོག་སྐྱོབ་བའི་བྱས་ལྡན་དུ། །

ཤེས་ལས་བྱང་བའི་སྐབས་འགྲོ་ལ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་ནི། རང་ཉིད་འདྲིམས་བ་
ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཞིང་། གཞན་འདྲིམས་བ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ།
ཀུན་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འབྱུག་པ། བན་བཏགས་མ་བཏགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་
ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོན་ཡིན་གྱི། དག་པོ་དང་ཁྱབ་འབྱུག་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་ན། ཡི་དྲགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞི་

བདག་དང་སྐྱེལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དེས་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་སྐབས་སུ་འཛིན་འོས་ཏེ།

སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། །

ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

སྐབས་ལུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱེམ་མཆོན་བཟང་པོ་སྐུམ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྐྱས་པ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་བྲལ་ཅུ་ཙམ་བཞི་དང་ལྷན་པས་གསུང་དབྱངས་སྐད་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་སྐད་དུ་ཆོས་སྟོན་བྱས་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མཁྱེན་པ་དང་བཅེ་བ་གཉིས་ལས། མཁྱེན་པས་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སྐྱེས་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱ་གཅིག་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འབྱུག་པས་གདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདལ། འཕྲིན་ལས་འབད་ཅོལ་མེད་པར་སྐྱབ་ཀྱིས་བྱུ་ཅིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་ལྷན་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་པ་འདིའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འགོག་པ་དང་། ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟོན་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་སྐུམ་དུ་

བསམ་ཞིང་། དགེ་འདུན་ནི། གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པོ་ཉེ། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་པོ་བར་
བྱ། བྱ་བར་ཤེས་པ་ལ། མཆན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་བྱ་བར་ནི། སངས་རྒྱུ་ནི་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་དེའི་འབྲས་
བྱ་དང་། དགེ་འདུན་ནི་གཞན་ཀྱི་མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་མཆན་
ཉིད། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱ་བར་ནི། རིམ་བཤུར་ལུང་འཕོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་བ་
ལ་དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་སྤོང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཅན་ནོ། །མོས་པ་ལས་གྱུར་པ་
ནི། བསྐྱེན་བཀྱར་ལ་ཞེན་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་
པས་འགྲོགས་པ་ལ་ཞེན་པའོ། །བསྐྱབ་པའི་བྱ་བར་ནི། རིམ་བཤུར་མཆོད་པ་དང་
རིམ་བྱོ་བྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོར་བ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་
ཟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་པའོ། །རྗེས་པོ་ཀྱི་བྱ་བར་ནི། འདི་ལྟར་
སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་པོ་
པའོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་བྱ་བར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའོ། །

ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སངས་རྒྱུ་ལ་སྐབས་སྟོན་པ། ཆོས་ལ་
སྐབས་དངོས། དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་སྐབས་པའི་རྒྱ་གྲོགས་སུ་འཛིན་པའོ། །གཞན་དུ་
མི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པའི་བྱ་བར་ཤེས་
ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །

མདོར་བསྡུས་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་ནས་འབྱུང་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་

ཆ་ལས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་པོ་དབང་མོ་ཆོས་སྒྲིང་སྒྲིང་མའི་
ཆོགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྒྲོས་ཏེ་སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་བཞུགས་
པའི་སྐྱབས་ལུལ་རྣམས་གསལ་ལེགས་པར་བཏབ། དེ་དག་གི་སྐྱབས་གསུང་ཐུགས་
ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བཟན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྤར་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་
བསྐལ་བཤད་པ་རྣམས་སྤར་ཡང་གསལ་བཏབ་སྟེ་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་ཡེར་ཡེར་
བའི་སྒྲོན་ས། བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་། བྱད་པར་
ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་ལས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་སྙམ་པའི་འདུན་པ་དང་
ལྡན་པས། སྒྲ་མ་ཡི་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། ཞེས་སྐྱབས་འགྲོ་
ལན་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་སོགས་བྱ་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་
བའི་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་ཡོན་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ས། སྐྱབས་འགྲོའི་
བསྐལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐལ་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན་ནི། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ། སྟོམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པ། སྟོན་བསགས་པའི་ལས་སྤྱིབ་རྣམས་བསྐལ་ཤིང་ཟད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་དང་། ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་ནི།
པག་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལྟའི་བྱས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ངན་འགྲོའི་
འཛིགས་པ་ལས་གྲོལ་ནས་དེ་ལས་ཀྱང་མཐོ་བའི་ལྟའི་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆེ་འདིའི་འཛིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་ནི། གང་པོའི་ཕུ་བོ་འབྱོར་ལྡན་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོར་བྱ་བོ་ཆེ་ཅན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཕྱིན་པ་ལ་གཞོད་
སྤྱིན་གྱིས་རྒྱང་འཇུག་བཏང་ནས་བྱ་རྩིངས་རྒྱ་མཚོར་རུབ་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ། གང་

པོ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པས་འདིགས་པ་དེ་ལས་གྲོལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པ་ལ་
སྐྱབས་འགོ་བྱས་པའི་པན་ཡོན་དེ་ཙམ་འབྱུང་ན་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན་ལྟ་
ཅི་སྟོས། གཞན་ཡང་ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་སྤྱད་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བཤོ།

སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་
རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ལྟ་གཞན་ལ་བྱུག་མཆོད་མི་བྱ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་
བས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་སྟོང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་གྲོགས་སུ་
སྟེགས་པ་དང་མི་འགྲོགས། གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱ་གཟུགས་ལ་དབྱས་མི་གདགས་པ་སོགས་ཡིན།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་
ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ། བཀའ་བྲིན་
ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པས་དུས་ཏྲག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་བཙོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
བའི་བྱད་དབུལ་བ། སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པས་འགོ་བ་གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟ་
བྱ་ལ་འགོད་བ། བྱ་བ་གང་བསྐྱབ་པ་ན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྟོ་བཀའ་ནས་བསྐྱབ་བ།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟོག་གམ་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་མི་སྟོང་བ་ནམས་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི།

སྤྱི་པོར་སྐྱ་མ་ལྟ་སྟོས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ལས་རྒྱ་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་འབྱུང་ཞིང་སྤྱག་

བསྐྱེད་མི་འབྱུང་། རྒྱ་མི་དགོ་བ་སྤྱད་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོན་འབྱུང་ཞིང་
བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། ཚད་པས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་རྒྱང་
བསིལ་བ་ལངས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དེ་ཡང་སྡོན་དགོ་བའི་ལས་
བསགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཆེར་མ་ཟུག་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་
སྡོན་མི་དགོ་བའི་ལས་བསགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ལས་ངེས་བ་
ཡིན། རྒྱ་དགོ་སྤྱི་གཉིས་རྒྱང་དུ་ལས་མ་སྤྱད་ཀྱང་གོགས་བྱེད་དང་མ་འཕྲད་ན་
འབྲས་བུ་འིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྡོན་དགོ་ཚུལ་ཀྱན་ཏེས་དགོ་སྡོང་དབྱངས་མི་སྟོན་
བ་ཞིག་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱངས་ནི་ཁྱི་ཟུག་པ་དང་འབྲའོ་ཞེས་སྐྱས་པས་སྐྱེ་བ་ལྷ་བརྒྱའི་
བར་དུ་བྱིར་སྐྱེས་པ་དང་། དགོ་སྡོང་ལུས་ཅལ་འིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཁྱོད་ནི་སྟེ་ལུ་
དང་འབྲའོ་ཞེས་སྐྱས་པས། སྟེ་ལུར་སྐྱེས་པ་སོགས་ལས་འབེལ་ཆེ་བ་ཡིན། རྒྱ་དགོ་
སྤྱི་གཉིས་མ་སྤྱད་ན་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་སྡོང་བ་མེད་པས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་
འཕྲད་བ་ཡིན། རྒྱ་དགོ་སྤྱི་གཉིས་སྤྱད་བ་གོགས་བྱེད་དང་མ་འཕྲད་ན་ལས་བྱས་པ་
རྒྱུད་མི་བ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ལས།

ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །

བསྐྱེད་པ་བརྒྱར་ཡང་རྒྱུད་མི་བ། །

ཆོགས་འིང་དུས་ལ་བབ་བ་ན། །

འབྲས་བུ་སྟོན་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

འདིར་ལས་ལམ་བཅུ་ལྔ་མ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རྟོག་གཙོད་ཀྱི་
གཞི་ནི་རང་ལས་རྒྱུ་ཐད་དཔེ་སེམས་ཅན་པ་རོལ་པོ་ལོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་
ལས། འདུ་ཤེས་ནི་གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པ་ལོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་དུག་གསུམ་པོ་
གང་རུང་རོ། །ཀྱུན་སྒོར་ནི་བསད་པར་འདོད་པ་ལོ། །སྦྱོར་བ་ནི་དུག་དང་། མཆོན་
དང་། དེག་སྒྲགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱས་པ་ལོ། །མཐར་སྒྲག་ནི་རང་གི་སྒྲ་རོལ་དུ་
ཤི་བ་ལོ། །

མ་བྱིན་ལེན་ཀྱི་གཞི་ནི་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་རྩ་སོ། །བསམ་པ་
ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །ཀྱུན་སྒོར་ནི་མ་
གནང་ཡང་གཏན་དུ་དབུལ་འདོད་པ་ལོ། །སྦྱོར་བ་ནི་མཐུ་དང་འཇབ་བྱ་དང་གཡོ་
ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་སྒྲངས་པ་ལོ། །མཐར་སྒྲག་ནི་ཐོབ་སློ་སྦྱེས་པ་ལོ། །

ལོག་གཡེམ་ཀྱི་གཞི་ནི་མ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁ་དང་
བཤད་ལམ་སོགས་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྦྱུ་མ་དང་བསྐྱེད་གནས་ལ་གནས་པ་
སོགས་ཀྱི་དུས་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་སྒྲ་མའི་དུང་སོགས་གནས་མ་ཡིན་པ་ལོ། །འདུ་
ཤེས་འབྱུང་མ་འབྱུང་འདྲ་ཞིང་། མཐར་སྒྲག་ནི་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྲད་པ་ལོ། །

རྩུན་སྦྱེད་གཞི་ནི་མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བཞི་
དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་བཞི་ལོ། །འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་བ་ལ་མ་ཐོང་བ་སོགས་སུ་
བསྒྱུར་བ་ལོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་དུག་གསུམ་གང་རུང་རོ། །ཀྱུན་སྒོར་ནི་འདུ་ཤེས་
བསྒྱུར་ཏེ་སྦྱ་འདོད་པ་ལོ། །སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱས་པ་འཇམ་ཅང་མི་སྦྱ་བ་དང་དུ་ལེན་
པ་ལོ། །མཐར་སྒྲག་ནི་པ་རོལ་པོས་གོ་བ་ལོ། །

ཕྱ་མའི་གཞི་ནི་མ་ཐུན་པ་འཕམ་མི་མ་ཐུན་པ་གང་རུང་ངོ་། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་
ལས། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒར་བཞིན་དང་། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་ཐུན་པ་ལ་
དབྱེ་འདོད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ལ་མི་འདུམ་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་སྤྲུག་པ་དང་
མི་སྤྲུག་པ་གང་རུང་ངོ་། །མཐར་ཐུག་ནི་འབྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲུས་པ་གོ་བའོ། །

ཆོག་རྩལ་གྱི་གཞི་ནི་ཀུན་ནས་མཉམ་སེམས་སྦྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་
ཅན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་འདུ་ཤེས་ནི་སྒར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་དག་རྩལ་པོས་
སྦྱ་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཆོག་གང་རུང་གིས་བརྗོད་བྱ་
སྤྲུག་མི་སྤྲུག་གང་རུང་བརྗོད་པ་དང་། དགོས་པ་རང་གཞན་གང་རུང་གི་ཕྱིར་སྒྲུས་
པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་པ་རོལ་པོས་གོ་བའོ། །

དག་བཀྲལ་བའི་གཞི་ནི་དོན་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་འདུ་
ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྒར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་འབྲེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སྦྱ་
འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་དག་བཀྲལ་སྦྱ་བར་ཚུམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་དག་བཀྲལ་
སྦྱས་ཐེན་པའོ། །

བརྒྱལ་སེམས་གྱི་གཞི་ནི་གཞན་གྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱད་ངོ་། །བསམ་པ་ལ་འདུ་
ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྒར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་
པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ནོར་ལ་སོགས་
པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྤྲུམ་པའོ། །

གཞོད་སེམས་གྱི་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་ཆོག་རྩལ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་དེག་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་སྟེ། སྦྱོར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལ་

སྒྱུར་བ་བྱས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་གསོད་པ་དང་བཅིང་བ་དང་རྟེན་པ་སོགས་བྱེད་
པར་ཐག་བཅད་པའོ། །

ལོག་ལྷའི་གཞི་ནི་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདྲ་ཤེས་ནི་
སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འདྲ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི་དུག་གསུམ་
གང་རུང་ངོ། །ཀྱན་སྒོང་ནི་སྒྱུར་བ་འདེབས་འདོད་པའོ། །སྒྱུར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལ་
སྒྱུར་བ་བརྟམས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་སྒྱུར་བ་གདབ་པར་ངེས་པའོ། །

དཀར་པོའི་ལས་ལམ་ནི། སྟོན་གཙོད་སྒོང་བའི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། གཞི་
ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ནོ། །བསམ་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་སྒོང་བར་འདོད་
པའོ། །སྒྱུར་བ་ནི་གསོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྟམས་པའི་འདྲ་བྱེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ནི་
ཡང་དག་པར་བསྟམས་པ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །དེས་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་
ལྟག་མ་དགུ་ལའང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་ཞིང་གི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། རྒྱ་མ་དང་
པ་མ་སོགས་ལ་པན་གནོད་གང་བྱས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ། བསམ་པ་སྟོང་རྗེ་དག་པོ་
སོགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱས་པ་སྟོབས་ཆེ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་
སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། སྤྱིན་བྱའི་ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་བྱེད་པར་དྲུ་འཕགས་པ་བྱིན་པ་
སྟོབས་ཆེ། ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྟན་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་སྟེན་གང་
བྱས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་དགེ་
བ་བརྟུ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་སྤྲོ་མོ་ནས་སྒྱུབ་ཅིང་མི་དགེ་བ་བརྟུ་ལ་སོགས་པའི་མི་
དགེ་བ་སྤྲོ་མོས་ཀྱང་སྟོན་གསུམ་ལ་མ་གོས་པའི་བླང་དོར་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་

བྱེད་ནུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྔ་མ། རང་གཞན་མ། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དེ་
དང་དེའི་གོགས་མ། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ།

དེ་ལྟར་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་འགྲོའི་
རྟེན་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་། རྣམ་སྤྲིན་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཐོབ་ན་རྣམ་
མཁེན་སྦྱབ་པ་ལ་ས་ཕྱོད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ལས།

དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ངོས་བཟུང་བ། དེ་བརྒྱད་གྱི་བྱེད་ལས། དེ་
བརྒྱད་གྱི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆེ་རིང་བ། ཁ་དོག་ །རིགས་ལུན་སྤུས་
ཆོགས་པ། དབང་ལྷུག་ །ཆོག་བཅུན་པ། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ། སྤྱིས་བ་ཉིད་ཡིན་
པ། སྟོབས་དང་ལྷན་པའོ། །གཉིས་བ་བྱེད་ལས་ནི། ཆེ་རིང་བས་དགེ་བ་ལུན་རིང་
པོར་གསོག་པའོ། །གཉིས་པས་གདུལ་བྱ་འདུ་ཞིང་ཆོག་ཉན་པ། གསུམ་པས་རིགས་
མཐོན་པོར་སྤྱིས་པས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་ལས་མི་འདད་བ། བཞི་པས་སེམས་ཅན་མང་
པོ་བསྐྱས་ཏེ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པས་རང་གི་ཆོག་བདེན་པར་འཛིན་པ། རུག་
པས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་སྦྱར་དུ་ཉན་པ། བདུན་པས་སྟོབས་པ་ཆེ་ཞིང་གོགས་ཉུང་བ།
བརྒྱད་པས་གང་ལ་ཡང་སྟོོ་ལྷགས་ཆེ་ཞིང་མངོན་ཤེས་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་ཆེ་རིང་བའི་རྒྱ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་
ཞིང་མི་འཆེ་བའི་བསམ་པ་བསྟན་པ་དང་། སྟོག་སྒྲ་བ། གཞན་འཆེ་བ་བྱེད་པ་ལས་
བརྒྱུད་པ། སྤུས་སྤྲིན་པ་དང་ནད་གཡོག་སོགས་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པའི་རྒྱར་ཁྱོ་བ་
སྤང་ཞིང་། མར་མེ་མེ་ཏོག་རྒྱན་གོས་གསར་པ་སྟེར་བ། གསུམ་པའི་རྒྱར་ང་རྒྱལ་

སྒྲོང་བ། བཞི་པའི་རྒྱུ་ཐམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་ཐམ་གྱིས་སོགས་སྟེར་ཞིང་མི་སྒྲོང་ཡང་
 བན་སེམས་ཀྱིས་སྟེར་བ། ལྷ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཉེས་པ་སྒྲོང་བ། དྲུག་པའི་རྒྱུ་དགོན་
 མཆོག་ལྷ་མ་མཁའ་སྒྲོབ་པ་མ་སོགས་ལ་གྲུས་ཤིང་བསྟེན་བཀྲར་བ། བདུན་པའི་
 རྒྱུ་བྱད་མེད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་ཞིང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་འདོད་པ་བསྒྲོག་
 ཅིང་པོ་དབང་གཙོད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་བ། བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་མི་ལུས་
 པ་རང་གིས་བྱེད་བ། གཞན་གྱི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་བཟའ་བརྟུང་སོགས་སྟེར་བའོ། །རྒྱ་
 བརྒྱད་པོ་དེ་སྟེར་ཐག་པ་ནས་སྐྱབ་ཅིང་འཁྲུགས་བྲག་པ་དང་། དགེ་བ་རྣམས་རྫོགས་
 བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་། ཆོས་མཐུན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ཐུག་དོག་འགྲན་སེམས་
 བརྟུས་པ་སྤང་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཤིང་རང་གིས་མ་ལུས་ནའང་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་
 ཡང་སྤྱད་བྱར་རྟོག་ཅིང་། བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུན་རིང་ལ་འཁྲུགས་བྲག་པ་རྒྱ་དེ་
 རྣམས་གཞན་ལེན་དུ་གཞུག་ཅིང་། ལྷངས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བསྐྱགས་པ་
 བརྫོད་པའོ། །འདི་དག་ནི་བེའུ་བུམ་སྒྲོན་པོ་ལས། ཆོ་འདིར་ཀུན་རྫོགས་རེ་བ་མི་
 བསྐྱེད། །ཕྱི་མའི་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་འཇུག་བྱ། །ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས།
 ལམ་མཆོག་སྐྱབ་ལ་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་རྟེན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པས། འཕྲུལ་དང་འཕྲུལ་དུ་ལག་ལེན་ལ་ཅི་ཐེབས་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་སྒྲོང་བ་དང་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་ཀྱང་གཉེན་པོ་སྟོབས་
 རྒྱུ་ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེ་བས། བརྒྱ་ལ་མི་དགེ་བས་གོས་ན་སྟོབས་བཞིའི་
 བཞགས་བསྐྱམ་ལ་འབད་པར་བྱ། སྟོབས་བཞིའི་བཞགས་སྟོམ་བྱ་ཚུལ་ནི། གནས་
 ཁང་བྱི་དོར་བྱས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དགམ། དེ་དག་དགོན་མཆོག་གསུམ་

དངོས་ཡིན་སྟུང་བ་བྱས།

གཞན་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔལ་
བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱང་སྦྱང་མའི་ཆོག་ས་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པར་
བསམས་ནས། དེ་དག་གི་སྦྱན་སྒྲར་སྒྲར་བྱས་ཀྱི་སྤྲིག་ལྟར་ལ་ཁོང་པར་དུག་སོང་བ་
ལྟ་བུའི་འགྲོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་སྟུང་པའི་སྟོམ་
སེམས་སྦྱང་ཐག་བ་ནས་བྱས་ཏེ། ཁོང་བྱང་ཆེ་གསེར་འོད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་
སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྒྲུབ་དང་། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
སྟོམ་གསུམ་སོ་སའི་བཤགས་བ་དང་། སྒྲ་མ་རྟོག་འཛིན་མ་སོགས་བྱའོ། །

མདོར་བསྡུ་ན་སྦྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས། སྒྲར་བྱས་ཀྱི་
སྤྲིག་པ་ལ་འགྲོད་སེམས་དག་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་པར་སྦྱར་འབྲེན་པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་
ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་སྟོབས་ལ་མདོ་སྤེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ། སྤྲིག་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་
དམིགས་པ་སོགས་སྦྱང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་བསྐྱས་
ཡིག་བརྒྱ་བསྐྱེད་པ། སྦྱ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ། མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ།
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཁྲད་པར་ཅན་བརྟེན་པ་རྣམས་ཡིན། ཉེས་ལྟར་སྦྱ་
མོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་བྱེད་སྟུང་པའི་སྟོམ་སེམས་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པ་ལས་
སྦྱར་སྟོག་པའི་སྟོབས་ཡིན། གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རྟེན་ལྟར་བཞེན་པ་ནི་སྒྲར་བཞེན་ཡིན་ལ།

གཉེས་པ་སྦྱར་མཆོམས་སུ་རྟེན་ལྟར་བཞེན་པའི་ཚུལ་ནི། སྦྱར་མཆོམས་སུ་ཡང་
སྦྱེས་བུ་ཚུང་དུ་དང་སྦྱར་མོང་པའི་ཆོས་སྟོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་
དང་བཅས་པ་བཙུ་བ་སོགས་སྒྲར་བཞེན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་དྲ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྤོ་སྤྱད་ས་པས་སྤོ་
སྤྱད་སྤྱེས་པའི་ཆད་ནི། སྤར་ཆེ་འདིའི་དོན་བསྐྱབ་འདོད་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་ཕྱི་མའི་
དོན་དུ་ཆོས་བསྐྱབ་འདོད་ཞར་བྱུང་ཙམ་ལས་མེད་པ་དེ་གོ་ཐོག་སྟེ། ཆེ་འདི་ཞར་བྱུང་
ཙམ་དུ་སོང་ཞིང་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གཙོ་བོར་སོང་བ་སྤོ་སྤྱད་སྤྱེས་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་ཉེ་སྤོ་སྤྱད་ས་ཀྱང་སྤྱར་དུ་འཆི་བ་དང་གི་བའི་འོག་དུ་དན་སོང་དུ་སྤྱེས་
ནས་དེའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྲག་ལ་ཡུན་རིང་བོ་སྤོང་དགོས་པ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་པའི་
སྤོ་བྱང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། ཆེ་རབས་སྤྱ་མའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤབ་བའམ། ཆེ་
འདིར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་མ་སོང་བར་ཆོས་ལས་སྤོ་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་སྤོན་གིན་དུ་ཆེ་སྟེ། བྱད་མེད་ཁྱོ་གསུམ་འགྲིམ་པ་དང་། །བྱ་ནི་ཆི་ལས་
ཤོར་བ་དང་། །བན་བཅུན་ཆོས་ལས་བྱེད་པ་གསུམ། །གཡོ་ཡི་ནང་ན་དེ་གསུམ་
དན། །ཞེས་པ་དང་། ནང་དུ་མ་བསམས་ན་ཆོག་ཐོས་པ་མང་གིན་སྤར་བྱར་སོང་བ་
འདྲ་བ་ཞིག་འོང་། ཐོས་བྱངས་མང་ལ་བསྒྲོམ་བྱངས་ཉུང་བ་སྤོ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
ཤ་བོ་སྤང་བ་གསུང་། ཆ་ལ་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་ཟེར་བ་སྤོང་ཆེ་ཞེས་བཤེས་
གཉེན་གོང་མ་ནམས་གསུང་བ་ལྟར། སྤར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མ་བྱས་པ་ལས་
ཀྱང་དེ་སྤོན་ཆེ།

དེས་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་རིམ་དུ། ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡང་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱན་པའི་ལག་ལེན་རེ་གནད་དུ་ཆེ་
གསུང་བ་དང་། གཉེན་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དབང་དུ་མི་གཏང་
བར་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་གཙོད་མང་དུ་བྱའོ། །དེས་ན་སྤྱོད་ཀའ་སེ་བྱུང་ཡང་ལམ་གྱི་

གཞི་ཡིན་པས་འབད་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་འཛིན་སྐྱོར་
འདི་རྣམས་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་ཆུ་མ་དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་
བ་དག་ཏུ་འདེབས་པ་དང་། བསག་སྦྱང་ལ་འབད་བ་དང་། དམིགས་རྣམ་སྦྱོང་བ་ལ་
སྤར་ལས་ཀྱང་འབད་ཚེ་ཆེ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་
བའི་སྒོན་ལམ་འདེབས་དགོས་ཏེ།

ཇི་རིན་པོ་ཆེས།

དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་གདམས་པ་ལས། །
འོངས་པའི་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཆེད་དཀའ་དང་། །
འདིག་པར་སྦྲ་དང་དན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། །
དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་སྦྱབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་རྣམས། །
ལེགས་པར་བསམས་ལས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ནི། །
ཆེད་ནས་ཡང་དག་ལམ་གྱི་གཞི་ཟེན་པོག།

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྐྱིད་ལུག་ནས་ཐུན་མོང་
བའི་རིག་གནས་ཤེས་ལ་རེ་བ་དང་། བརྒྱས་པ་འདྲ་བྱས་ནས་དག་བྱས་ཐོན་པ་དང་།
སྤྱི་ཞལ་མཐོང་ལ་རེ་བ་དང་། སེམས་གནས་བསྐྱོམས་ནས་མངོན་ཤེས་སྤྱོད་ཤིང་
འཆར་བལྟ་བ་དང་། ཁ་ཉོན་ཅན་ཞིག་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི། ལུ་ཆུང་བས་སྦྱོན་སྦྲ་བ་
ལ། མངོན་ཤེས་ལྟ་ཐོབ་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱབ་ཆེན་
བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། རྩོ་བོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་གང་ལ་འདམ་

གསུངས་པས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟོགས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ཙམ་
ཡིན་སྟེ་དུ་གོ་བ་ཡང་དེ་ལས་འདམ་སྟེ། མཛོན་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། རིག་པའི་
གནས་ལྡོག་མཁས་པ་དང་། སྤྱབ་ཆེན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་རྣམས་གངས་མེད་པ་ཞིག་
བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་མ་འཕགས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་
འཁོར་བ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་མཆི་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནད་མ་རྟོགས་ཤིང་། ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྐྱོར་བ་ལ་གཉིས།

ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོར་བསྐྱེད་པ་དང་།

ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་
བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ། སྐྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱོར་བ་ནི། སྐྱབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། །སྤྱབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་
སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤྲགས་བྲག་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྐྱོར་བ་འདི་འཁོར་
བ་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱོ་
ཤྲགས་བྲག་མ་སྐྱེས་པས་ལན་འདུག་པས། དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལས་

ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་ཏག་སྒྲེ་བར་སྒྲ་མ་སྒྲ་ས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྱི་པོའི་སྒྲ་མ་སྒྲའི་སྒྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྔ་མ། རང་གཞན་
ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ལ།
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས།

འཁོར་བ་སྒྱའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་བསམ་བ་དང་།

སོ་སོའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་བསམ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྱི་པོར་སྒྲ་མ་སྒྲ་སྒོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ།
བདག་གིས་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་རན་
འགྲོའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལས་འདས་པའི་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་། སྒྲུག་བསྐྱལ་
ཙ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཞིག་མ་ཐོབ་བྱིན་བདེ་བའི་སྐྱབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ནག་ཅན་ཞིག་སྒྲིབ་བ་གཅིག་ནས་གསོད་པར་ངེས་ལ། དེའི་
བར་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཁྲིམས་གྱིས་ལ་ཐེགས་དང་དབྱུག་པས་བསྐྱུན་བ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲུག་བསྐྱལ་ཏག་པོ་སྟོང་བ་ལ། འགྲའ་ཞིག་གི་ངོ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་དབྱུག་པས་
བསྐྱུན་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་གསོད་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
རེ་ཉེར་འགྲོ་བས་བདེ་བའི་སྐྱབས་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྒྲུག་བསྐྱལ་ཙ་བ་
ནས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཞིག་མ་ཐོབ་བྱིན་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་རི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་
སྤར་བྱས་ཀྱི་ལས་བཟང་པོའི་འཕེན་པ་ཟད་ནས་རན་སོང་དུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད།

གཞན་ཡང་འཁོར་བ་འདིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ཞིག་སྤངས་བྱིན་

ཆད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། དབྱ་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་གཉེན་
དབྱར་འགྱུར་བས་ཕན་གཞོད་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ།

སྤྱ་སྤྱབ་གྱིས།

ཕ་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་རྩེ་མ་ཉིད། །
སྤྱེ་བོ་དབྱར་གྱུར་བ་ཡང་བཤེས་ཉིད་དང་། །
ཐོག་པ་ཉིད་དུ་མཆིས་པས་དེ་སྤྲད་དུ། །
འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །

ཞེས་དང་།

ཕ་ཤ་ཐ་ཞིང་མ་ལ་འཛོག། །
ལས་ངན་དབྱ་བོ་བང་དུ་ཁྱུར། །
རྩེ་མ་ཁྱོ་ཡི་རུས་བ་འཆམ། །
འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་གད་མོ་བོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་ཆེ་སྤྱ་མའི་པ་ཆེ་འདིའི་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་སྤྱ་
མའི་མ་ཆེ་འདིའི་རྩེ་མར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་སྤྱ་མའི་གཉེན་ཆེ་འདིའི་དབྱར་འགྱུར་
བ་དང་། ཆེ་སྤྲོད་ཀྱི་དབྱ་ཆེ་སྤྲད་ཀྱི་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་སྤྲོད་ཀྱི་གཉེན་ཆེ་
སྤྲད་ཀྱི་དབྱར་འགྱུར་བ་སོགས་འཁོར་བ་འདི་ན་ངེས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ།

དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱུས་བ་ལས།

རེ་ཞིག་ཅིག་ན་དག་ཡང་མཛའ་བོར་འགྱུར། །
མཛའ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དགར་ཡང་འགྱུར། །
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ནི་བར་མར་འགྱུར། །
བར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དགར་ཡང་འགྱུར། །
དེ་བཞིན་མཛའ་བ་ཤེས་འགྱུར་བར་རིག་ནས་ནི། །
སློ་གྲོས་ལྡན་པས་ནས་ཡང་ཆགས་མི་བྱ། །
གཉེན་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་ནམ་ཉིད་དག། །
བསྐྱོག་ནས་དགེ་ལ་ཅི་བདེར་བཞག་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ་རྩི་ཅམ་འོངས་སྤྱད་ཀྱང་ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་དེ། རྒྱ་
ཆེར་རོལ་བ་ལས།

རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཡི་འདོད་པ་གང་ཡིན་དང་། །
མི་ཡི་འདོད་པ་བཟང་པོ་གང་ཡིན་པའི། །
འདོད་པ་དེ་དག་མི་གཅིག་གིས་ཐོབ་ཀྱང་། །
དེ་ཡིས་ཆོག་མེད་དེས་ཀྱང་ཡང་འཆོལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་མིའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་གཅིག་གིས་ཐོབ་ཀྱང་
ངོམས་པའི་མཐའ་མེད། ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་ན་ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དེ་ཉིད་
ནད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས།

འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། །

ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བ་དང་། །
མང་དུ་བསགས་བས་མི་ངོམས་ན། །
དེ་བས་ནད་ཆེ་གང་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས།

ལུས་བཟང་པོ་ཇི་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་དགོས་བས་ལུས་
ཐོབ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ། བཞེས་སྤྱིངས་ལས།

བརྒྱ་ཕྱིན་འཛིག་རྟེན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟེང་ལྷུང་། །
འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །
འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་དང་།

སྒྲ་ཡུལ་འདོད་བདེ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །
ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤྲུལ། །
མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་གིང་གྱུར་བ་ཡི། །
སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུན་མི་འཆད་བ་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་ཡང་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བས་སྤྱི་བའི་མཐའ་མངོན་
བ་མེད་དེ། ལྷ་སྦྱབ་གྱིས།

རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི། །

ཨོ་མ་འཕྱངས་ཏེ་ད་དྲུང་སོ་སོ་ཡི། །

སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་བས། །

དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བརྟུང་འཆའ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་ག་བ་ན་མས་གིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་བྱས་ཏེ་ཨོ་མ་འཕྱངས་པ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་འི་ཚུ་ལས་མང་། ད་དྲུང་ལམ་ལ་མ་འབད་ན། འཁོར་བར་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་ཨོ་མ་འཕྱང་བ་སྤར་ལས་ཀྱང་མང་བ་འཕྱང་བས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་མཐའ་མི་མངོན།

དེ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་དབྱར་གྱུར་ཏེ་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་མགོ་བོ་བཅད་པ་སྤངས་ན་ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། པན་ཚུན་གཉེན་དུ་གྱུར་ཏེ་གཅིག་གི་བའི་ཐུངན་གྱི་མཆི་མ་བསགས་ན་རྒྱ་མཚོ་འི་ཚུ་ལས་ཀྱང་མང་བས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་མཐའ་མི་མངོན་ཏེ།

ཐུངན་བསལ་བ་ལས།

ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱལ་བ་ན། །

ཟངས་ཁྱུན་བསྐྱོལ་བ་གང་འཕྱངས་པ། །

རྒྱ་མཚོ་འི་ནང་གི་ཚུ་ལ་ཡང་། །

དེ་ཡི་ཆད་ཅ་མ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཁྱི་དང་པག་དུ་གྱུར་བ་ན། །

མི་གཅང་བ་ནི་གང་ཞོས་པ། །

རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོ་ཡི། །
ཆད་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་འགྱུར། །
མཛེས་བཤེས་རབ་ཏུ་བྲལ་བ་ཡིས། །
འཁོར་བའི་ནང་དུ་གང་དུས་པ། །
མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་པ་ཡི། །
སྟོད་དུ་རྒྱ་མཆོ་དུང་མ་ཡིན། །

ཞེས་དང་།

ཕན་ཚུན་དག་ཏུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། །
མགོ་བོ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ། །
སྤངས་ན་དེ་ལྟར་མཐོ་བ་ནི། །
ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཇི་ཅེས་སྤྱད་ཀྱང་མཐར་དེས་པར་འདོར་དགོས་པས་
ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ།
མདོ་ལས།

བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛིད་ཅིང་། །
མཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལྟར་འགྱུར། །
འབྲད་པའི་མཐའ་མ་འབྲལ་བ་སྟེ། །

གསོན་པའི་མཐའ་མ་འཆི་བ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། སློང་འབྲུག་ལས།

མཇའ་བ་ཡུན་རིང་འཁོད་འཁོད་ནས། །

འཆི་བས་སོ་སོར་འབྲལ་འབྲུར་ཏེ། །

ཐུང་ན་ཆེན་པོ་ལྡང་འབྲུར་བ། །

དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ངས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕྱོད་གོས་བས་གྲོགས་ལ་ཡིད་
བརྟན་མེད་དེ། སློང་འབྲུག་ལས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་ཀྱང་། །

ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འབྲལ་འབྲུར་ན། །

མཇའ་བ་གཞན་ལྟ་སློས་ཅི་དགོས། །

སྐྱེ་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་སྐྱེ་ཞིང་། །

འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་ཕྱར་འཆི། །

སྐྱལ་བལྟལ་སྐྱལ་གཞན་མི་ལེན་ན། །

གོགས་བྱེད་མཇའ་བོས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བདག་གིས་རྟོག་པར་དཀའ་ཞིང་རྟོག་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་

བའི་རྟེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་དག་སྤངས་
པའི་ཐར་པ་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་
ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་སྒྲས་པ། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་སྒྲའི་པ།
རང་གཞན་པ། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་པ། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་པ།

གཉེས་པ་འཁོར་བ་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པ་ནི།

སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་སྒྲ་སྒོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་
ཕྱང་པོ་ཞིག་བྱུང་བྱིན་ཆད་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། རན་སོར་
གསུམ་ལྟ་ཅི་སྟོས། མིའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤེས་སྟོམ་དང་
ཆོལ་འཕྱེད་སྤྱག་བསྐལ་ནི། སྤྱིག་སྤྱག་གཏམ་རན་གང་ལ་ཡང་མ་འཛེམ་པར་ཐབས་
སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཡོངས་སྟོད་སྟུབ་པ་ན། རང་ལ་འཁྱོར་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱུང་
བའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ལ་མི་འོས་པའི་ཁྲལ་ཆེན་པོ་འགྲེལ་བ་དང་བརྟེན་བསྐྱེ་
བརྟེན་འཕྲོག་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་ནས་ཡོངས་སྟོད་གཏོང་མི་ཀྱས་བཞིན་དུ་གཏོང་
དགོས་པའི་སྤྱག་བསྐལ། ཡོངས་སྟོད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱུ་བ་དང་
སེམས་འཛིན་ཐང་ཀར་གཏམ་བཤེར་དང་འབྲུག་ཅོད་སོ་མེལ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་
ཉིན་མོ་སྟོ་མི་དྲན་མཆོད་མོ་གཉིད་མི་དྲན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་། གཉེན་
སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། རང་གི་ཉེ་དུ་དང་གཉེན་དང་། གཞོག་འཁོར་
དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། སྒྲ་མ་བཟང་པོ་སྟོབ་དཔོན་བཟང་པོ་དཔོན་བཟང་པོ་རྣམས་
དང་བྲལ་ན་སེམས་ལ་ཐུང་ན་སྟེ་བ་དང་། དག་ཏུ་སྟེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་
སྒྲ་འབལ་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་། དག་མི་སྤྱག་པ་དང་འགྲང་པའི་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཀྱི། དབྱ་དེ་དང་འཕྲད་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ནས་གིས་བྱུང་བ་
ལྟ་བུའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། དེ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་ནམ་ལངས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་བ་དང་།
དབྱ་དེས་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་བཅད་གྱིས་དོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་།
འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཙལ་ཏེ་མ་རྟེན་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། ཆེ་སྟོན་བསོད་ནམས་མ་
བསལས་པས་ཆེ་འདིར་དབྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ་ཟས་གོས་གནས་མལ་ལ་སོགས་གྱིས་
སོངས་པ་དང་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་མ་བྱུང་། ཆོང་བྱས་ཀྱང་ཁེ་སྟོགས་མ་བྱུང་།
འཆོ་སྟོང་བྱས་ཀྱང་སྤྱུགས་མ་འཕེལ། བརྟ་བསྐྱེ་བུ་ལོན་ལ་སོགས་པ་གཏོང་མཁན་
མ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱངས་ཀྱང་སྟེར་མཁན་མ་བྱུང་། སྤར་གྱི་བུ་ལོན་གྱི་འདེད་བཀ་པོ་བྱུང་
ན་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་རང་གིས་སྤར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་རྣམས་དང་།
རང་ལས་ཆེས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲན་ཁོལ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད། མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དང་བཅིངས་པ་དང་བཅིངས་གྱིས་
དོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོད།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། མའི་མངལ་མི་གཙང་ལ་བྱི་མནམ་པ་མི་
གཙང་བའི་བྱམ་པ་བསྐྱེད་པས་མའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ནས་སྟོད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བ་དགྲུ་དང་
ངོ་བཅུ་མཐོང་ཙམ་དུ་སྟོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་བཙལ་བའི་ཆེ་ལུས་འཇུར་མིག་ལ་
འཕྲེན་པ་དང་། མ་འབྲས་ལག་པས་བཙལ་བ་ལས་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་
བཙལ་ནས་བདུན་སྤྱུག་དང་པོ་ལ་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི་སྐྱེ་ལུས་ལ་འཇུག། བདུན་
སྤྱུག་གཉིས་པ་ལ་བགོགས་རིགས་སྟོང་སྤྱུག་བརྒྱད་ཟུ། བདུན་སྤྱུག་གསུམ་པ་ལ་སྟོན་

བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྱིའི་སྒྲོང་ལུས་ལ་འདུག་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིས་ལུས་སྟེ་བ་
དང་བཀའ་སྒྲོམ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ཉན་གཤོན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་སྦྱེ་བ་
འདི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོང་ཡིན་ཏེ།

བཤེས་སྦྱོངས་ལས།

འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་ལྟ་མི་དང་། །

དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དག་ཏུ། །

སྦྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྦྱེ་བ་ནི། །

གཞོན་པ་དུ་མའི་སྦྱོང་གྲུར་ལགས་མཁྱེན་མཛོད། །

ཅེས་དང་།

མགོ་འཕ་གོས་ལ་སྒྲོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན། །

དེ་དག་ཕྱིར་བཞྌག་བགྱི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །

ཡང་སྤྱད་མེད་པར་བགྱི་སྤྱད་འབད་འཆོལ་ཏེ། །

འདི་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཞག་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། ཞེད་པ་གཞུ་ལྟར་དགྲར་བ་དང་། མགོ་བོ་སྦྱ་བའི་མེ་
ཏོག་ལྟར་དཀར་བ་དང་། དཔུལ་བ་བྲས་སྟན་ལྟར་གཉེར་མས་ཁེབས་བ་དང་། ལྟོབས་
ཉམས་པས་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་དཀའ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
རྣམས་ཇེ་མི་གསལ་དུ་སོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱོང་བར་མི་རུས་པ་

དང་། ཆེ་པལ་ཆེར་ཟད་དེ་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་འབྱུང་། ན་བའི་སྟུག་བསྐལ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་མདངས་
ཉམས་ཤིང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཟས་སོགས་སྟོད་པའི་དབང་མེད་ཅིང་།
དབྱེད་རྩལ་སོ་བཞེན་དགོས་པ་དང་། ཤི་ཡིས་དོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་དང་།

འཆི་བའི་སྟུག་བསྐལ་ནི། གཉེན་ལུས་ལོངས་སྟོད་འཁོར་གཡོག་སོགས་དང་
འབྲལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་ཡོད་དེ།

རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས།

འཆི་དང་འཕོ་དང་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་པ། །

པངས་ཤིང་སྟུག་པའི་སྟེ་སོ་རྟག་ཏུ་འབྲལ། །

བྱིར་མི་འོང་ཞིང་འབྲེད་པར་འབྱུང་མ་ཡིན། །

ཤིང་ལས་ལོ་འབྲལ་འདྲ་ཞིང་རྒྱུན་རྒྱུན་མཚུངས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་བྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་
མི་བཟོད་པའི་ཐག་དོག་གིས་ཡིད་གདུངས་པའི་སྟུག་བསྐལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལུས་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་། འདོད་ལྷའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་བྱལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པ་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཅད་པ་དང་།
ལུས་བྲལ་བ་དང་། རྩིས་བ་དང་། གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་། མི་འདོད་
བཞིན་དུ་འཆི་ལྷས་ལྷ་སོག་སྟེ་ལྷའི་དཔལ་འབྱོར་དང་བྲལ་ནས་རན་སོང་གི་སྟུག་
བསྐལ་སྟོང་དགོས་པར་ཤེས་པའི་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་དགོས་ཏེ།

བཤེས་སྒྲིངས་ལས།

ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྱག་འགྱུར་བ་དང་། །
སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཉོག་ཐེང་ཉིང་དང་། །
གོས་ལ་ངེ་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། །
སྟོན་ཆད་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱུང་ཞེས་བྲ་བ། །
མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྟོན་བྱེད་སྤྱས་ལྟ། །
སྟ་ཡུལ་གནས་པའི་སྟ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །
ས་སྟེང་མི་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན། །

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་།

སྟ་རྣམས་མར་ལ་ལྟུང་བ་ཡི། །
སྤྱག་བསྐྱལ་རབ་དུ་སྟེ་བ་གང་། །
དེ་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཡི། །
བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

ཁམས་གོང་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཀྱང་། གནས་བ་ལ་རང་དབང་མ་
ཐོབ་པས་སྤར་བྱས་ཀྱི་ལས་བཟང་པོའི་འཕེན་བ་ཟད་ནས་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཁམས་གོང་དུ་སྟེས་པའི་སོ་སོ་སྟེ་ཕོ་
རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན་བཀག་ནས་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་བར་

དུ་གནས་བས། འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྲེན་ཞིང་གཉི་ཟུག་གི་རིགས་འདྲ་ཤིས་
ཆེ་བས་ཐར་བ་ཐོབ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱལ་བར་བཤགས་བསྟོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མདོར་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདིས་ཆེ་འདིའི་སྐྱེ་ཤིན་འཆི་སོགས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་ཅིང་།
སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གཉིས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་
འཛེན་པར་བྱེད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་ཙམ་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཙན་
དུ་སྐྱེ་སྐྱེ། ལས་ཉོན་ལྔ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་
ཙན་གྱི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་
ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྔ་མ། རང་
གཞན་མ། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་མ། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་བ་བྱེད་པར་ཙན་རང་གཞན་
སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ། །གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་ངེ་
ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྒར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སུན་མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་
ནི། སུན་མཆོམས་སུ་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཙན་དུ་
སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་ལྟ་བ་སོགས་སྒར་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས།
སུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སུན་མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི། སྐབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། །སྐབ་དབང་དྷོ་ཇེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་

བ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་
 སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་ཚོགས་སྤྱོད་བ་འདི། ཐར་བ་
 དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐབ་བ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐབས་
 བས་ལན་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་བ་
 དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐབ་བ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒོ་བ་རྒྱས་པར་
 གླ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་པོའི་གླ་མ་
 ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་
 སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་
 ལམ་བསྐབ་བ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒོ་བ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་
 ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བྱུང་། ཆེ་དང་
 བསོད་ནམས་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་
 ཡང་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐབ་བ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 སྒོ་བ་རྒྱས་པའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱེས་པར་བསམ་མོ། །

གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ནི། སྤྱི་པོར་གླ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་
 བསམ་སྟེ། ཤེས་པ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལ། དང་པོར་བདག་
 དང་བདག་གི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་སྟེ། དེས་
 བདག་དུ་བརྩུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྤར་

བ་དང་། གཞན་ལས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ལོག་སྟེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་དང་།
བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་
ཆོམ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་རྒྱས། དེའི་དབང་གིས་ལས་
བསགས་ནས་འཁོར་བར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱོད་དགོས་པ་
འདི་བྱང་འདུག །དེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་ན་མ་རིག་
པ་ཡིན་ཏེ།

ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །

དེ་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །

ཞེས་དང་།

གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །

ང་ཞེས་ཏྱག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །

ཞེན་པས་བདེ་ལ་སླེད་འགྱུར་ཏེ། །

སླེད་པས་སྟོན་རྣམས་སླིབ་པར་བྱེད། །

ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སླེད་པས། །

ང་ཡི་ཞེས་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ལེན། །

དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །

དེ་མིན་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་།

བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །

བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །

འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །

ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་པའི་མཆོག་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ།
དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱེད་ན་ཐན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་མ་བསྐྱེད་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ།

དགེ་སྦྱོང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས།

ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་བ་སྟེ། །

ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་བདེ་བ་སྟེ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱིན་པ་བས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིག་པ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
པ་ཉིན་མཆོན་གཅིག་ཅུ་མ་བསྐྱུང་བ་ཡང་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་བྱིར་ཏེ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།

བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གསྐྱེ་བྱེ་སྟེད་དུ། །
དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒོམ་རྣམས་དང་། །
གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེའི་ཕྱིང་བ་ཡིས། །
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྲོ་བྱས། །
གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། །
བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ། །
ཉིན་མཆོན་དུ་ནི་བསྐྱལ་པ་གཅིག་སྟོད་པ། །
བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མ་བསྐྱུངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སྒོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་འཛིག་
ཉིན་དུ་ཕྱོག་པའི་དུས་སུ་དགེ་སྦྱོང་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་ཁྱད་དུ་བསད་
ནས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་གཅིག་བཅད་པས་སྐྱར་སྦྱེས་ཏེ་སྐྱད་པའི་དཀྱིལ་ནས་ཏ་ལའི་
སྦྱོང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱོང་
ཞིང་། མ་འོངས་པ་ན་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱོང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།

མདོ་ལས།

འདི་ན་ལ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཆོག་ཆེན་ཡང་། །
ལན་འགར་འདས་ཀྱང་ཆད་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
སྤུང་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་འདའ་བྱེད་ན། །
དུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་འདབ་སྤྱ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

དེས་ན་བདག་གིས་ངེ་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་སོག་གི་བྲིས་
ཡང་མི་གཏང་བར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ། དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ་
ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར། བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཉན་ནས་ཤེས་པར་
བྱ། ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། མཁས་པས་བཙུན་པ་མ་བཅོམ་ཞིང་། བཙུན་པས་
མཁས་པ་མ་བཅོམ་པའི་བཤེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་
ནས། རབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་ནའང་སྒྲོད་པ་
སྒྲི་བསྐྱབ་མན་ཆད་ཅིང་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་ནའང་སྒྲིས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ལ་གོ་
བ་ཆགས་པར་བྱས་ནས་དགེ་ཚུལ་ཡིན་ན་ཀླ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་སྤྱུ་བ་རྒྱ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་རྣམས་ལ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱ། དགེ་
སྒོར་ཡིན་ན་དགེ་སྒོར་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དང་། མ་མཐའ་ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ནང་གི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་ཅིང་ལ་བལྟ་བ་དང་།

ཡང་ན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་དགེ་སྒོར་གི་
བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་རྣམས་ཁོར་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱ་དང་། ཅ་ལྷུང་སློམ་པོའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལག་ལེན་ལ་
ཐེབས་པར་བྱེད་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། མ་གུས་པ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་སློ་ཡིན་
པས་དེའི་གཉེན་པོར། སྟོན་པ་དང་དེས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱབ་པ་
དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་རྣམས་ལ་གུས་
པར་བྱ། བག་མེད་པ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་སློ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར། རང་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་ནས་ངོ་ཚ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁྲེལ་ཡོད་པ་སྟེ། བྱ་
ཤེས་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བསྐྱེད་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ། ཉོན་མོངས་མང་བ་ལྷུང་བ་
འབྱུང་བའི་སློ་ཡིན་པས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་དང་། ཞེ་སྤར་གི་
གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་། གཏི་སྤྲུག་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
སོགས་བསློམས་ནས་ཉེས་པས་ནམ་ཡང་མི་གོས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་
ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྐྱ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྦྱི་བོའི་སྐྱ་མ་ལྟའི་སྦྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལྟ་མ། རང་
གཞན་མ། བྱ་དང་པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་མ། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་མ།
གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤར་མཚམས་སུ་
ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤར་མཚམས་སུ་ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་སྤར་མོང་བའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལ་སློ་སྦྱོང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྦྱང་བ་ནི།

དེ་ལྟར་སྦྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དང་སྤར་མོང་བའི་ལམ་ལ་སློ་སྦྱངས་ནས་ལམ་

བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བའི་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་མོད་ཀྱང་། རང་དོན་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་གཞན་དོན་ཡང་
ཉི་ཆེ་བ་ཅམ་དུ་ཐད་ཅིང་། སྤར་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
བསྐྱལ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་པས་རབ་རྒྱལ་གཅིག་ལ་རྗེ་ཅང་གཉིས་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་ཏེ། བར་ཕྱིན་
བསྐྱུས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་དོན་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་མ་ཐུ་མེད་པའི། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་
གཏན་དུ་སྤངས་བྱས་ཤིང་། ཐུབ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྤྱིར་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ། གཞན་པར་རོ་
གཅིག་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག ཁྱེད་དང་། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་ལས། རབ་རྒྱལ་
གཅིག་ལ་རྗེ་ཅང་གཉིས་མིན། རང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་འཇུག ཁྱེད་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས།

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་།

སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོད་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་
གས་གཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས།

རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་།

བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྔོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པར་བསྐྱབས་
ནས། མར་ཤེས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བར་སྒོམ་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཉིས།
ཐུན་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་
ལོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྱུར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྱུར་བ་ནི། སྐྱབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྐབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
བ་ཡན་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ།

དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་དང་། མར་ཤེས་བྲིན་བྲན་
བྲིན་གཞོ་བྱམས་སྟིང་རྩེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བར་སྒྲ་མ་
ལྟས་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྐྱེའི་
ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་
སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་
སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། མར་ཤེས་བྲིན་བྲན་བྲིན་གཞོ་བྱམས་
སྟིང་རྩེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་
སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་མ། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་མ། ཁྱད་
པར་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་མ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་སྟོམ་པའི་ཐོག་མར་སྔོན་དུ་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབས་
ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་སྤྱེ་ཡང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་ཕྱོགས་ཆ་ཅན་ལས་མི་སྤྱེ་
ཞིང་། ཕྱོགས་ཆ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དམིགས་པ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ས་གཞི་
བྱམས་པའི་ཚུས་བརྒྱན་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འདྲ། དེས་ན་སྤྱི་བོར་སྒྲ་
མ་ལྟ་སྟོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བན་གཞོད་གང་ཡང་མ་བྱས་
པའི་བར་མའི་སེམས་ཅན་ཞིག་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། འདིའི་ངོས་
ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱུག་བསམ་མི་འདོད་པས་རེས་འགའ་ནི་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་
ཕན་འདོགས། རེས་འགའ་ནི་རིང་བར་བཟུང་ནས་གཞོད་པ་སྤྱེལ་བའི་ཆ་གཉིས་མི་
བྱ་བར་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
རྒྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་
རི་ཁྲོད་ལྟ་བུར་ཡིན་ན། ཐོག་མར་རང་གི་བྲིམ་མཆེས་གཡས་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་
ནས་སེམས་སྟོམས་པར་བསྐྱབ། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན་རང་གི་བྲིམ་མཆེས་
གཡོན་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམ། དེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་
ནས་སྟོམ། དེ་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིམ་གྱིས་སྟོམ། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན་
ཡིད་དུ་འོང་རེས་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམ།

དེའི་ཚུལ་ནི་བྱ་མོ་སྒྲ་བ་མཆོག་གིས་ཁྱེས་པ་ལས།

བདག་གིས་སྡོན་ཆད་བྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསད། །

བདག་ཀྱང་ཁྱིམ་གྱིས་སྡོན་ཆད་གཤགས་ཤིང་གཏུབས། །

ཀུན་ཀྱང་པན་ཚུན་དག་དང་གསོད་པ་ཡིན། །

ཁྱིམ་ཅག་རི་ལྟར་འདོད་ཆགས་སེམས་ཀྱང་སྒྲེ། །

ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར། དེ་ལ་སེམས་མ་སྟོམས་པ་ནི་ཆགས་པའི་དབང་གིས་
ཡིན་པ་འདུག །སྤར་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྲིད་པས་ཀ་འཁོར་བར་སྒྲེས་པ་ཡིན། དེ་
ཡང་རང་གི་ཉེ་དུ་དང་གཉེན་དང་གཡོག་འཁོར་མཛའ་བ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་
ཆོང་དུས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པའི་དོན་མ་ཐུན་དང་འབྲ་བར་ཞག་འགའ་ཞིག་གི་བར་དུ་
པན་ཚུན་མཛའ་བ་ལྟར་བྱས་ནས། དེ་ནས་རིང་པོར་མི་སྟོགས་པར་སོ་སོར་འགྲེས་
པར་འགྱུར་བས་གང་ལའང་ཆགས་ཞེན་མེད་པར་བྱ་སྟེ།

སྟོད་འཇུག་ལས།

ཐམས་ཅད་པོར་ཉེ་འཆི་དགོས་པར། །

བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། །

མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་བྱིར། །

སྒྲིག་པ་རྣམས་པ་སྣ་ཆོགས་བྱས། །

མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །

མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །

བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །

དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་སློབ་སྟོན་གྱི་བཞི་བ་ལས་ཀྱང་།

ཆེ་འདིའི་པ་མ་བྱ་ཆ་དང་། །

གཉེན་འདུན་རྩ་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

གནས་འདུན་འགྲོན་པོ་འདྲོམ་པ་འདྲ། །

འབྲེལ་མེད་ཡུལ་ལ་གྱིས་ཤིག་ཨང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན། ཡིད་དུ་མི་འོང་ངེས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཞིག་
མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱོམ་བར་བྱེད། དེ་ལ་
སེམས་མ་སྟོམས་པ་ནི་རང་གི་སྟོམ་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་མཐུན་པར་བཟུང་བས་ཞེ་
སྤང་སྦྱེས་པ་ཡིན། འདི་ལ་སེམས་མ་སྟོམས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེས་པའི་གནས་
མེད།

གཞན་ཡང་སྟོད་འཇུག་ལས།

བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །

སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །

ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀྱན་ཀྱང་། །

ཁོང་ཁོ་གཅིག་གིས་འདྲོམས་པར་བྱེད། །

ཅེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས།

གང་བྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཁྲིས་པ་ཡིས། །

སྦྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱང་དགེ་བ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར། །

བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

མི་བཞོད་ལས་གཞན་སྤྲིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེ་སྒྲུང་དང་ཁོང་ཁོའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ཞེ་
སྒྲུང་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲུང་སྤྱི་བུ་འབྲིང་གི་ངེས་མེད་ཀྱི་སྐབས་
སྟེ། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར། དག་གཉེན་བར་མ་གང་ལའང་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་མཆིས་པས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་སྒྲུང་བར་བྱེད་སྟུང་དུ་ཞེ་སྒྲུང་
བཀག་ནས་སེམས་སྟོམས་པར་བསྐྱབ། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན། མ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཅན་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་དང་། དག་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཆེས་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ནས་
བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་ལ། རང་གི་ངོས་ནས་ནི་ད་ལྟ་
གཉེན་དུ་བཟུང་བ་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དགའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ལ་
གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། ད་ལྟ་དགར་བཟུང་བ་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
མ་བྱས་ཉེ་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པ་ལ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པས། གང་ལ་ནི་ཆགས་པར་
བྱ། གང་ལ་ནི་སྒྲུང་བར་བྱ། ཉེ་ངོར་ཆགས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྐྱེས་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་སྟོམ་
པར་བྱེད། དེའི་ཚུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་།
སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་ལ། རང་གི་ངོས་ནས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གཉེན་ཡིན་པས་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་པན་འདོགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་

ལ་རིང་བར་བརྒྱུད་ནས་གཞོད་པ་སྐྱེལ་བའི་ཆ་གཉིས་མི་བྱ་བར། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་
དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེའི་ཐེས་མར་ཤེས་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་བར་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་
མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ།
ནམ་འགྲེལ་ལས།

སྤྱི་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །

འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྒྲོ་དག་ནི། །

རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངལ་དུ་སྤྱིས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་སྤྲ་མ་སྤྲོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན། ཞེས་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་རིགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པར་འགྱུག། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟམ་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བ་ལྟག་བསམ་
རབ་དཀར་གྱི་དྲིས་ལན་སྒྲོ་བཟང་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱུངས་ལས།

མར་ཤེས་སྒྲོམ་ཚུལ་ནམ་འགྲེལ་ལས། །

སྤྱི་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །

ཞེས་སོགས་རིག་པའི་ཐོག་མའི་མཐའ། །

ཐུག་མེད་སྐྱབ་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི།

ཐམས་མཁས་འབྲུལ་གྱིས་སྒྲོམ་ཞེས་གསོལ།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་གཉེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་འདུག་མ་མེད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ཡུལ་སྐྱོགས་དང་ས་སྐྱོགས་འདིར་མ་སྐྱེས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་
མེད། སྐྱེ་བ་ལ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་འདིའི་ལུས་མ་སྐྱེས་བྱ་བ་གཅིག་
ཀྱང་མེད། སྐྱེ་བ་ལ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་འདིས་བདག་གི་མ་མ་བྱས་
བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྱས་བ་ལ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད།

སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་མི་ཡི་རྟེན་ལ་བདག་གི་མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་
མེད། བྱས་བ་ལ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། ད་དུང་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར། དེས་ན་རིན་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མ་ཤིན་ཏུ་ཡིན་སྟེ་བསམ་ན། འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་གངས་མེད་
པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་ཞོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་
གངས་མེད་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་གངས་མེད་
པ་བཞིན་དུ་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་འདུག་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་
མ་ཅིས་ཀྱང་ཡིན་སྟེ་བསམ་ན། གལ་ཏེ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་
ཚུན་དོ་མི་ཤེས་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་ཞོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་
ཅད་པན་ཚུན་དོ་མི་ཤེས་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདིར་ཡང་
མ་བྱ་པན་ཚུན་དོ་མི་ཤེས་པ་དུ་མ་འདུག་པས་སོ། །

དེ་ཡང་དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་ཟུངས་ལའི་མདོག་རང་གི་བྱ་དང་ཁྱོ་ལྷག་ཏུ་གྱུར་
ཅིང་། བྱ་སྟོང་ཆེན་ཆུན་དུ་གྱུར་ཡང་འོ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་སྤར་པ་
ཤ་ཟ་ཞིང་མ་ལ་འཆོག་ །ཅེས་སོགས་བྲངས་པ་ལྟར་མི་ཞིག་གི་པ་ཤི་བ་ཉར་སྐྱེས་
ནས་དེའི་ཤ་ཁོ་རང་གིས་ཟ་ཞིང་། མ་ཤི་བ་ཁྱི་མོར་སྐྱེས་ནས་ཉ་རུས་ལ་འཁྲུག་ །ཁོ་
རང་ཆེ་སྟོན་མ་གསོད་མཁན་ཁོ་རང་གི་བྱར་སྐྱེས་ཡང་འོ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་དུ་
བསམས། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་སྤྱི་མཐོང་མ་ཡིན་ཡང་འདས་ཟིན་
བས་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་སྟུང་ན། འོ་ན་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་མ་དེ་ཡང་དེ་རིང་གི་
དུས་སྤྱི་འདས་ཟིན་བས་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་མ་དང་
དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་མ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལའང་བྲད་པར་མེད། ཟིན་གྱིས་བསྐྱེད་ས་པ་
ལའང་བྲད་པར་མེད།

གཞན་ཡང་ལོ་སྤྱི་མ་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུས་གསོད་ལ་ཁད་ལ་སྟོག་
བསྐྱབས་པ་དང་། ལོ་བྱི་མ་ལ་སྟོག་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ལོ་སྤྱི་བྱི་ཙམ་མ་གཏོགས་
ཟིན་ཆེ་ཆུང་ལ་བྲད་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་ཆེ་སྤྱི་མཐོང་མ་དང་ཆེ་འདིའི་མ་
གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལའང་བྲད་པར་མེད། ཟིན་གྱིས་བསྐྱེད་ས་པ་ལའང་བྲད་པར་མེད་
བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མ་ཅིས་ཡང་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམས།

དེ་ལྟར་མར་ཤེས་ནས་ཟིན་བསམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྤྱི་མ་ལྟོས་བཞིན་པའི་
རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གི་མ་འདིས་ཆེ་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཆེ་རབས་
སྟོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། བྲད་
པར་ཆེ་འདིར་ཡང་དང་བོར་མངལ་དུ་བཅུ་བས་བསྐྱེད་ས། བཙས་པའི་ཆེ་འཇམ་པའི་

སྒྲུབ་ལ་བཞག། སོར་མོ་བཅུ་ཉེ་ཆེ་ལ་གཡེངས། འདི་བྱོད་ལ་བཅར། བཅེ་བའི་འཇུ་མ་
གྲིས་བསྐྱུས། དགའ་བའི་མིག་གིས་བསྐྱུས། སྒྲུབ་ས་ཁས་བྲིས། མི་གཙང་བ་ལག་
བས་བྲིས། མ་རང་སློག་ལ་བབ་བའི་སྒྲུབ་བསྐྱུས་བྱུང་བ་ལས། བདག་ཅུང་ཟད་ན་བ་
ལ་སྒྲུབ་བསྐྱུས་ཆེ་བར་བྱས། དེའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་དེ་དེ་རང་ལ་སློབ་འཇུག་ཐབས་ཡོད་ན།
རང་ལ་ལེན་པ་ལ་ཆོས་ཆོས་མེད་ཅིང་བྱ་གི་བ་ལས་རང་གི་བར་འདམ། སྤྲིག་
སྒྲུབ་གཏམ་ངན་རང་སློག་གང་ལའང་མ་བསྐྱུས་པར་འཇུག་ཐང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཟས་
འོར་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བཅེ་བས་ཤོག། དེ་ཡང་བྱ་འཕོགས་པ་དང་། བྱ་མོ་རྫོང་
བའམ་བྱ་ཆོས་བྱས་པའི་བཤད་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རང་གིས་སྒྲུབ་ཐ་མ་ཁུས་
འཇུང་མ་ཁུས་གྲོན་མ་ཁུས་པ་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་གཏོང་ཁུས། མདོར་ན་
མ་རང་གི་འཁྱེར་འཁོས་དང་བསྐྱུན་པའི་པན་པ་དང་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་བསྐྱུསས།
གཞོན་པ་དང་སྒྲུབ་བསྐྱུས་ཆད་མེད་པ་ལས་བསྐྱུས་པས་བྲིན་གིན་ཏུ་ཆེ་སྒྲུབ་དུ་
བསམ། འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་
ནས་བསྒྲོམས་པས་མི་སྤྱེ་ན་གནད་འཇུགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འདི་དག་གཞི་མ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པས་ཡུན་རིང་འགོར་བསམ་པ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་བ་ཐོན་ཐོན་གྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་པ་
གལ་ཆེ། དེ་ཡང་མའི་བྲིན་ལྷང་ལྷང་བའི་ཆེ། ཆེ་འདིའི་པའི་སྤྱིང་དུ་སྒྲོས་ནས་
སྒྲོམ། དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ནས་ཁ་སྒྲོས་ནས་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ། དེ་ནས་བར་མའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲོམ།

དེའི་ཚུལ་ནི་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་
ད་ལྟ་བདག་དང་འདི་གཉིས་གང་ཡང་འབྲེལ་མེད་འདྲ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། འདིས་

ཆོ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་གངས་ལས་འདས་ཤིང་། མ་ནམ་
བྱས་རེས་ཀྱིས་ཆོ་འདིའི་མས་ཅི་ལྟར་བྱིས་བསྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་
བསྐྱངས་པས་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་ལྟར་དུ་བསམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་དག་ལ་
དམིགས་ནས་སྒོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་མདུན་དུ་དགའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་
ད་ལྟ་འདི་དགར་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྲ། འདིས་ཆོ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་
གི་མ་བྱས་པ་གངས་ལས་འདས་ཤིང་མ་ནམ་བྱས་རེས་ཀྱིས་པན་པ་དང་བདེ་བ་ཆད་
མེད་པ་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཆད་མེད་པ་ལས་བསྐྱབས། བྱད་པར་
བདག་གི་འདི་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤོད་མི་ཚུགས་པ་དང་། འདིས་ཀྱང་བདག་མེད་ན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤོད་མི་ཚུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་གཙུགས་པ་གངས་ལས་འདས་པ་བྱས།
ད་ལྟ་གནས་སྐབས་འདི་ལྟར་གྱུར་པ་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་
འདུག །གཞན་དུ་ན་བྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་ཞུགས་ཡིན་སྟེ་ལྟར་དུ་བསམ། དེ་ལ་
སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་བསམ་མོ། །

དེ་ལྟར་བྱིན་བསམས་ནས་བྱིན་གཙོ་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་ལྷ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་ཀྱིས་སེམས་དགུགས་ནས་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མ་
ཐོབ་པར་སྟོ། མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་བའི་མིག་དང་ནི་བྲལ། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཀྱི་ལོང་ཁྱིད་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེན་བཙོས་
པས་ནི་དེག་འཆལ། སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་འགྲོ་འདིགས་སུ་རྩེད་པའི་
གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་འདི་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ན་ཁྲིལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་བདག་གིས་

འིན་ལན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ནས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་དགོད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་
དང་།

དེ་ནས་བྱམས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རང་གི་མ་ལྟ་བུ་ཡིད་དུ་གང་གཅགས་པ་གཅིག་
ལ་དམིགས་ནས་འདི་ལ་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་
ཅམ་ཡང་མི་འདུག །

ད་ལྟ་བདེ་བར་སྒྲོམས་པ་འདི་དག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བར་
འདུག །བདེ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་འབད་འབད་དུང་དུང་བྱས་ཀྱང་ཕྱི་མར་ངན་སོང་གི་
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད། ཆེ་འདིར་ཡང་ངལ་ཞིང་དུབ་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་
མ་གཏོགས་ཡང་དག་པའི་བདེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་འདུག །དེས་ན་འདི་ཉིད་བདེ་བ་
དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྗན་ན་ཅི་མ་རུང་། བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྗན་པར་གྱུར་
ཅིག །བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྗན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་
ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་
སྤྱིང་བ་ཐོན་པ་ན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་རྣམས་དང་། བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
དང་། དག་རྣམས་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བར་སྤར་བ་ཞེན་སྒོམ།
བྱམས་པ་བསྒྲོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཆེ་འདི་ལ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཅམ་ལ་བྱམས་པ་
བསྒྲོམས་ན་དེ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། སྤྱིང་གཉིས་ལ་
སྤྱི་ན་དེ་ལ་དབང་བའི་ཟངས་གྱི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། གསུམ་ལ་

སྐྱེན་དེ་ལ་དབང་བའི་དདུལ་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། སྒྲིང་བཞི་
ལ་སྐྱེན་དེ་ལ་དབང་བའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། སྒྲོང་
གསུམ་ལ་སྐྱེན་ལྷའི་དབང་པོ་ཆངས་པར་འགྱུར། སྒྲོང་ཆུང་དུ་དང་སྒྲོང་གཉིས་པ་
བར་མ་ལ་སྐྱེན། དེ་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་འགྱུར། ཉམ་མཁའི་མཐས་ཁུབ་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་སྐྱེན་དེའི་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མིན་པ་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་གསུང།

སྒྲིང་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་བྱམས་པའི་མཐུ་སྒྲ་ལྷག་ཡིན་པས་
རྒྱལ་མར་སྐྱེས་ན་གཞན་ལ་བན་ཀུས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ལྟ་བུ་
ཡིན་གསུང། དེས་ན་ཆོག་ཅིང་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རང་གི་བསྐྱུང་བའི་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདུད་བྱེ་བ་དུང་སྒྱུར་བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱིས་བཏུལ་བ་ཡིན་པས། སྤྱན་པུ་བའི་ཞལ་ནས་སྒྲུག་རུམ་པ་ལ། ཉན་ལྟར་ན་
པ་རོལ་པོ་འཛོམས་པའི་ཐབས་ལ་བྱམས་པ་ཅིང་མེད་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ། དེ་བས་
ན་བྱམས་པ་བྱ་བ་ནི་མིང་ཐོས་པ་རང་གིས་སྒྲིང་སངས་འདུག་པ་ཡིན་གསུང།
འདིའི་བན་ཡོན་ནི།

ཞིང་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གཏམས་སྟེད་དུ།
མཆོད་པ་རྒྱལ་མར་དཔག་མེད་རི་སྟེད་ཀྱིས།
སྐྱེས་མཆོག་རྒྱམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པའི།
བསོད་ནམས་དག་ལ་བྱངས་དང་ཆར་མི་པོད།

ཅེས་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྒྱུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །
དུག་དང་མཆོན་གྱིས་མི་ཚུགས་དང་། །
འབད་བ་མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། །
བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་དང་། །
གཤམ་ཉེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །
ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་།

རྗེ་འཇམ་མཉམས་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །
ཉིན་རེར་དུས་གསུམ་བྱིན་པ་བས། །
བྱམས་པ་ཡུན་ཙམ་ཐང་གཅིག་གིས། །
བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཤོད། །

ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ནས་སྤྱིར་རྗེ་སྟོན་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྟོན་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་
ལྟར་བསམ་སྟེ། ཐོག་མར་བཤན་པས་གསོད་བཞིན་པའི་ལུག་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོན། དེའི་ཚུལ་ནི། མདུན་དུ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་བཅེངས། བྲང་གི་
པགས་པ་ནི་གཤགས། བཤན་པའི་ལག་པ་ཁོང་པར་བརྟུག་པས་སྟོག་ལ་བབ་པ་ནི་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས། མིག་བཤན་པའི་གདོང་ལ་རིག་རིག་ཏུ་བརྟུ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས། དེས་ན་འདི་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་
ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་བག་མེད་ཏུ་སྤྱོད་
བ་དང་། ཚུལ་འཆལ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་མཁན་དང་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ལ་
འཆེ་ཞིང་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་སྤྱ་ཆོགས་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པོར་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ།

དེའི་ཚུལ་ནི། མདུན་ཏུ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། ད་ལྟ་འདི་
དག་གི་བྱེད་སྤྱོད་འདི་འདྲ་ན་ཆེ་འདིར་ཡང་བདེ་བ་ནི་མི་འདུག །ཤི་མ་ཐག་ཏུ་ངན་
སོང་ཏུ་སྤྱོད་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ནི་མེད། དེར་སྤྱོད་ན་ནི་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་སྤྱ་ཆོགས་ཤིག་སྤྱོད་དགོས་པར་འདུག །དེས་ན་འདི་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པ་ན་མ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་རྣམས་
མདུན་ཏུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། འདི་དག་ཆེ་འདིའི་འབད་འབད་ཏུ་ཏུ་གིས་
དག་གཉིས་ཀྱི་སོ་ཆོས་བྱེད་བྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འགྱུར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་གཏུངས་ནས་བདེ་བའི་སྤྱོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག །ཆེ་
འདིར་ཡང་བྱ་བ་ངན་པས་བྲེལ་ནས་དགེ་བའི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པས་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་ངན་སོང་།

དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད། དེར་སྐྱེས་ན་ནི་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་བྲག་པའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་སྤྲ་ཆོགས་སྤྱོད་དགོས་པ་འདུག །དེས་ན་འདི་དག་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐྱལ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་
ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། དག་
རྣམས་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་སྤར་བཞིན་སྒོམ།

དེ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྩེ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན། ལྷག་བསམ་
སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཞིང་བདེ་བས་ཤོངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་
དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ། །བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་
དང་སྤང་བ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ། །ཁྱད་པར་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱིབ་
གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་
པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། འོན་ཏེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ནི་སེམས་
ཅན་གཅིག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་

རྒྱས་པ་མི་འདུག། །དེར་མ་ཟད་དག་བཙམ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་སྤྱུ་ལ་ཡོད་
 བ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་མཆོན་
 དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲུས་པ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་འབད་ཚོལ་མེད་པར་ཡན་ལག་
 རྒྱག་ཅུད་ལྡན་པའི་གསུང་དབྱངས་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རང་རང་གི་སྐད་དུ་ཆོས་སྟོན་རྒྱས་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་བ་དང་
 རི་སྟེང་བ་ཐམས་ཅན་མདོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་ཤིང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཙེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་
 རིང་མེད་པར་འཇུག་པས་གདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདའ་བ་འཕྲིན་
 ལས་འབད་མེད་ལྟན་གྱིས་བྱུང་ཅིང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་ཙམ་སྒྲོས་
 པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་
 རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན། སྟོན་གྱི་
 རིགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡིན།
 དེས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་པ་འདུག་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་ཁྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་ཁྲ་མ་ལྟའི་སྤྱུ་ལས་སྤྱུ་གཉིས་པ་ཞིག་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་

ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་
རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟེང་ཁར་སྤྲོ་ཆོགས་པད་རྩ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
ལའོར་ཀྱི་གདན་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཤུ་ཐུབ་པ་སྤྲོ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་
ཞེས་པ་ནས། རྫོང་རྒྱུལ་ཡུང་གིས་བཞུགས་པར་ཡུར་པར་མོས་ནས་སྤར་འཕེན་པ་
བཏང་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱུང་
སྟེ་པའི་དགའ་བ་དང་རྒྱལ་བ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱོན་སྟེ། འདི་ལ་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་གནད་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་གསུང་། རང་སྤྱབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་སྤྱུ་ལས་འོད་ཟེར་
བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཆུ་ཆུན་ལྟ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོམས། ཆ་དཔྱལ་བའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་དང་གནས་རྣམས་ལ་སོག་པས་ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
ཞི། གནས་རྣམས་ཡུང་དག་པའི་སྟོང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱུར་པའི་མོས་པ་དང་། འོད་
ཟེར་མེ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོམས། གང་དཔྱལ་བའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་དང་གནས་རྣམས་ལ་སོག་པས་གང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྟོང་ཀྱི་སྟོན་
སྤངས། ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོམས། ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་དེའི་གནས་
རྣམས་ལ་སོག་པས་བཞེས་སྟོན། གང་འོ་རལ་དུབ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
སེར་སྤྲོ་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་སྤྱིབ་རྣམས་དང་།

སྟོང་ཀྱི་སྟོན་རྣམས་ཡུང་སྤངས། ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛོམས་ཏེ་མིའི་
འགོ་བ་རྣམས་དང་། རམ་གྲོག་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཀྱི་སྟོན་རྣམས་ལ་སོག་པས། སྤྱི་
གྲན་འཆི་ཆོལ་འགོ་ལ་སོགས་པའི་མིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལས་སྤྱིབ་རྣམས་ཡུང་
སྤངས་ཤིང་སྟོང་རྣམས་ཡུང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བྱུང་། ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་

མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་འཐབ་ཚད་ཞེ་སྒྲིབ་ཐག་དོག་རྣམས་དང་། ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་གནས་ལོག་ཏུ་ལྷུང་བ་དང་། བྱལ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐལ་སྦྱོར་
བ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་བྱས་ན་རང་ཉིད་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཞིང་སྦྱོང་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་ཡང་འགྱུར་གསུང་། མདོར་བསྟུས་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
བྱེད་ན་རང་སྤྱོད་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་རང་ནས་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་དགེ་ཅ་དང་
བཅས་པ་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྡོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོས་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་
བདེ་བ་ཕྱན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རྗེ་ལྟར་
བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྲོད་མཆམས་སུ་རྗེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྲོད་
མཆམས་སུ་ཡང་བྱམས་སྦྱོང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱོན་པའི་གསུང་
རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱཏོ།

གཉིས་པ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྦྱོན་སུ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
ནི།

སྦྱོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པའི་བཏང་སྦྱོམས་དང་། མར་
ཤེས་རིན་ཐོན་གསུལ་སྦྱོམ་པ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤར་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞད་པ་ལྟར། དེ་དེ་ནས་ཡིད་ལ་སྦྱོང་བ་མ་ཐོན་ཀྱི་བར་དུ་བསྦྱོམ་པ་
སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས། རང་དང་རང་གི་མཐའ་སྦྱོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསལ་
བར་དམིགས་ནས་བདག་གཞན་བཞེད་པའི་ཚུལ།

ཞེ་བ་ལྟས།

གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། །

སྤྱད་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །

བདག་དང་གཞན་དུ་བཟེ་བྱ་བ། །

གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་བདག་གཞན་བཟེ་བའི་དོན་ནི། བདག་གཞན་དང་
གཞན་བདག་དུ་སློམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སློ་དང་གཞན་ཡལ་བར་
འདོར་བའི་སློ་གཉིས་གོ་ས་བཟེས་ནས། རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་
འཛིན་པའི་སློ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། རང་གི་སློ་ཡུལ་དུ་རང་གཞན་གཉིས་གང་གཅེས་
པར་འཛིན་གང་ཡལ་བར་འདོར་སྐྱམ་དུ་བརྟགས་པ་ན། རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་
གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སློ་ངམ་ངམ་ལུགས་གྱིས་སྐྱེ་ལ། དེའི་ཆེ་ནི་འདི་ལྟར་
བསམ་སྟེ། རང་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་དགོས་ཏེ།
གཞན་གྱིས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ན་རང་དགའ་བ་བཞིན་དུ། རང་གིས་ཀྱང་གཞན་
གཅེས་པར་བཟུང་ན་གཞན་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་ཉིད་སྤྱད་
སྐྱམ་ཆོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ནས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་
དུ་རང་གཅེས་པར་བཟུང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད་སྤྱག་
བསྐྱེད་སྐྱེ་ཆོགས་པ་སྤྱོད་པར་འདུག །

དེས་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེན་པ། །
དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱང་། །
འཛིག་རྟེན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཇི་སྟེན་པ། །
དེ་ཀྱན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱང་། །
མང་དུ་བཤད་ལྟ་སྟོས་ཅི་དགོས། །
བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། །
སྤུང་བ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །
འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་སྟོས། །
བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དག །
ཡང་དག་བཟེ་བར་མ་བྱས་ན། །
སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །
འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་འཁོར་བ་དང་རྒྱ་སོང་གི་
སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་པ་ཀྱན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འདུག་པས་རང་གཅེས་
འཛིན་མ་སྟེས་པ་མི་སྟེན་པ་དང་སྟེས་པ་རྣམས་སྟོང་བར་བྱེད། གཞན་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འདུག་པས་གཞན་གཅེས་
འཛིན་མ་སྟེས་པ་གསར་དུ་སྟེད། སྟེས་ཟིན་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱཏོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
ཀུས་པར་ཁྱེ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

མདོར་ན་སྤུང་བའི་དབང་པོས་རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་

བཟུང་སྟེ་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
པ་ཡིན། བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆེས་སྤྲ་བར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་
པས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་
ཁྱིམ་བདག་མཛའ་བོའི་བྱ་མོར་གྱུར་པའི་ཆེ་རང་གི་མའི་མགོ་དོག་པས་བརྩིས་པའི་
ནམ་སྟོན་གྱིས་ཉེ་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བར་སྟེ་བས་ནས་མགོ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་
བ་ན། བདག་ལྟ་བུའི་མའི་མགོ་དོག་པས་བརྩིས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱལ་བསྐལ་ཡང་ང་ལ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་དགོངས་མ་ཐག་འཁོར་ལོ་ནས་
མཁའ་ལ་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ད་ལྟ་ཡང་འཛིག་ཉེན་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་རང་དོན་གཙོ་
བོར་མི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་མངའ་འབངས་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་
བཀའ་ཆད་མར་བྱེད་ཅིང་། སློབ་ཤུ་བོར་གནས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐགས་པ་བརྫོང་
ཅིང་རྩིས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད།

རང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནམས་ལ་སྟོག་ནས་ཞེ་ཞེས་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
དེ་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་ཁོང་ན་གནས་ཕྱིན་ཆད་གཞན་གཅེས་འཛིན་གསར་དུ་མི་
སྟེ་ཞིང་། སྟེས་ཀྱང་རྒྱན་འཕྱད་མི་སྤྱབ་པར་འདུག་པས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་
གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སློབ་མི་སྟེད་པར་རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་
པར་བཟུང་སྟེ་གཞན་གྱི་སྤྱལ་བསྐལ་དང་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གི་རྒྱད་ཉིད་དུ་
སྦྱངས། བདག་གི་བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་བས་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤྱལ་བསྐལ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
བདག་གིས་བྱམོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟ་ནི་བདག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་མི་འདུག །རྒྱས་པ་སུ་

ལ་ཡོད་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་བདག་གིས་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྦྲུམ་སྦྲུས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་
ལོ། །

དང་པོ་ནི། ལམ་རིམ་དུ་སློན་འཇུག་རིམ་ཅན་དུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱང་།
ཞི་བ་ལྟའི་ཐུགས་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་སྒོན་
འཁྲའི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་བར་གྱི་དངོས་གཞིའི་དམིགས་པ་རྒྱུད་དང་འཕྲེས་ངེས་པར་བསྐྱུངས་པའི་
འོག་ཏུ། སྤྱི་བོར་སྦྲུམ་སྦྲུས་བཞེན་པའི་ངང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
ལྟར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ།
དེའི་ཕྱིར་དུ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་མིད་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་
རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱི་སྒོམ་པ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ནམས་ལ་སློབ་ཅིང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་འདི་ཡང་
སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས།

སྦྲུམ་སྦྲུབ་པའི་དབང་པོའི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པར་མོས་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཀྱན། །བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །རི་ལྟར་སྒོན་ཀྱི་བདེ་

གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་
པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །བདག་ཀྱང་འགྲོ་ལ་པན་དོན་དུ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། །རིམ་པ་
བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་གསུམ་པ་རྫོགས་པ་དང་
མཉམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱེད། །དེ་ནས། །དེ་དུས་
བདག་ཆེ་འབྲས་བྱ་ཡོད། །མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། །དེ་རིང་སངས་རྒྱས་
རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྤྲས་སུ་ད་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་
ཀྱང་། །རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བཅུམས་ཏེ། །སྦྱོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་
ལ། །རྟོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ། །ཞེས་སྒོ་བ་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ནི། །སྤྱི་པོར་ཁྲ་མ་ལྷ་སྒོམ་
བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། །མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་
དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་
པར་བྱ། །དེའི་བྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བསམས་ནས་ཉིན་ལན་
གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་ཞིང་།

སེམས་ཅན་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱེད་སྦྱོང་ཅི་འདྲ་ན་ཡང་། །བདག་གི་ངོས་ནས་སེམས་
ཅན་གཅིག་ཀྱང་སྒོས་མི་སྒྲོང་། །སེམས་བསྐྱེད་འབེལ་བའི་བྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་
མཆོད་པ་སོགས་ཆོགས་གཉིས་བསག་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་པན་ཡོན་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་འཁོར་ལོས་
སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱང་བའི་བསྐྱང་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱང་བ་དང་། །དེ་ལ་མི་

མ་ཡིན་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱིས་སྒྲགས་བཏུས་ཀྱང་སྒྲགས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རིག་སྒྲགས་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
ལྷན་པ་དེས་སྤྱར་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། གང་ཟག་དེ་ཡོད་པའི་ས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལམས་
དང་ལྷན་གཉིས་མི་འགྱུར་ཞིང་བྱང་ལང་སྤྱར་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཟག་དེ་
ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱེས་སྤྱར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲ་མ་སོགས་ལ་ཀྱེ་དང་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོམ་
གྱིས་དབུ་བསྐྱོར་བ་དང་། གཞན་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་མི་སྦྱན་པར་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷག་བསམ་
མིན་པས་གཡོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱག་པའི་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཉམས་པའི་རྒྱ་རྣམས་སྤོང་བ་དང་། དཀར་པའི་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་
པ་སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་རྩ་ལྟར་བཅོ་
བརྒྱད་དང་ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དུག་གི་ཉེས་པས་ནམ་ཡང་མ་གོས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་སོགས་དང་བསྟོན་ཏེ་དེ་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་སྤྱིད་པོ་
ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱང་བྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་ཆུ་ལ་ལ་གཉིས།

རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཆུ་ལ་དང་།

ཁྱད་པར་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐབ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་དེ་ལྟར་
བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྱིར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྱིར་བ་ནི། སྐབས་གནས་
ཀྱན་འདུས་ཁྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། ཐུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
བ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྒྱིད་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
སྒོབ་རུས་པར་ཁྲ་མ་ལྟག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ལ། རང་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱེད་བ་པར་བྱིན་བྱག་གི་ཉམས་
ལེན་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱེད་བ་བསྐྱུ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྤྱི་པོར་ཁྲ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་བ་སོགས་ལ་
མི་བལྟ་བར་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཅི་རུས་སུ་
སྟོན་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་བ་དང་། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཆོས་འཆད་བ་པོར་བསྐྱོས་བ་མ་ཡིན་
ཀྱང་གཞན་གྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་འདྲི་བའི་ཆེ་བསམ་བ་བཟང་པོས་
ཆོག་སྒོབ་བ་དང་། དོན་ཀྱི་གོ་བ་དཔྱིས་བྱིན་པར་སྟོན་བ་དང་། བ་རོལ་པོ་སྟོན་རུང་
དུ་ཤེས་པའི་ཆེ་འབེལ་གཏམ་སྐྱེང་མའི་ཚུལ་གྱིས་བ་རོལ་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཤེས་རབ་རི་ཙམ་བསྐྱེད་བ་ཙམ་གྱིས། སྤྱི་

བ་ཕྱི་མར་རང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་དེ་སྟེན་སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་ཚོས་སྐྱེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས། འབགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས། འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
གཙོ་བོར་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱ་ཡི། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་ཡལ་
བར་དོར་ནས་གཡོ་སྐྱ་ཐོལ་ཐོག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་ལོངས་སྟོང་བསྐྱབས་ནས་སྦྱིན་པ་
བྱ་བར་མ་གནང་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སོ་ཐར་ལས། །ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ནི་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་བྱ་བར་མ་གནང་རོ། །ཞེས་
དང་།

ཤར་བའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་བྱེད་ལ་གཏོང་བའི་པན་ཡོན་མི་བརྗོད་ཀྱི་འཛིན་པའི་
ཉེས་དམིགས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་མི་གཞོད་པར་ཚོལ་མེད་ཏུ་བྱུང་ན་དཀོན་
མཆོག་གི་མཆོད་པ། ངན་སྒོང་ལ་སྦྱིན་པ། བྲོགས་ཚོས་ལྡན་རྣམས་ལ་ཟང་ཟེང་གིས་
པན་བཏགས་ན། རང་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཚོས་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཟས་གོས་
གནས་མལ་སོགས་ཆེགས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཚོལ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བས་
དགག་དགོས་ཀྱི་གནད་ཤེས་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ།

མི་འཛིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཚོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་མིའི་
འཛིགས་པ་དང་། རྟག་དང་སེང་གེ་དང་དུག་སྐྱལ་དང་། བྱ་གཙན་གཟན་ལ་སོགས་
པའི་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་པ་དང་། མེ་ཚུལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་གཞོད་པ་ལས་
སྟོབ་པ། དེ་ཡང་ཐན་ཐོག་སྐྱར་ལ་སོགས་ཚུས་ཁྲིམ་བའི་ལས་འདོན་པ་དང་། འབྲུ་

སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་ཉི་མ་དང་མེས་འཆིག་པར་རྩོམ་པ་ན་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་འདིགས་
པ་དེ་དག་ལས་སྦྱོབ་པ་རྣམས་དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྤྲིན་པ་ནི། དབྱལ་ཞིང་ཕོངས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལན་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་སེར་སྤྲ་སྤངས་ཏེ་
དི་ལྟར་འོས་པའི་ཡོ་བྱད་གཏོང་བར་བྱེད་པ་ཟང་ཟིང་གི་སྤྲིན་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་འོངས་
སྟོན་བཏང་ན་རང་ཉིད་ཕོངས་པར་འགྱུར་བས་སྤྲིན་མི་ཁུས་སོ་སྤྲམ་ན། ད་ལྟ་མ་
སྤྲིན་གྱང་ལུས་སྟོག་འོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཚུའི་སྦྱ་བ་ལྟར་མི་རྟག་པས་ནམ་ཞིག་ན་
ངེས་པར་འདོར་ནི་དགོས། འདོར་བ་མཉམ་པོ་ལ་ད་ལྟ་སྤྲིན་པར་བཏང་ན་རང་ལ་སྦྱེ་
བ་བྱི་མ་རྣམས་སུ་དི་ལྟར་བཏང་བ་ཚུང་ཡང་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་ཐོབ་པས་ཕོངས་ཤིང་
དབྱལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྤྲམ་དུ་སྤྲིན་པར་བྱ་སྟེ།

སྟོན་འཕུག་ལས།

ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ཆབས་ཅིག་ལ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག་།

ཅེས་དང་། སྦྱེས་རབས་ལས།

སྤྲིན་པའི་ནོར་གྱི་སྦྱིང་པོ་ལེན་པར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་ངོ་ཐོས། འདི་བས་བྱི་མ་ངེང་བས་བྱི་མའི་རྒྱགས་བྱིར་ནོར་རྣམས་
གཏོར་དུ་སྟོས། ཞེས་དང་། བ་དམ་པས། བྱི་མའི་གནས་སུ་གྲོགས་པོ་པལ་ཆེར་
ཐལ། །རྒྱ་གྲོགས་རྒྱགས་བྱི་ཡོད་དམ་དིང་རི་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་བྱང་

ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ། འབྲིང་འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ངེས་འབྱུང་།
 ཐ་མ་མངོན་མཐོའི་རྟེན་ལ་ཁོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་ཁོངས་པར་འདོད་པའི་བསམ་བསམ་
 ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། མདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་
 གྲང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཟས་འདོད་པ་ལ་ཟས། གོས་འདོད་པ་ལ་གོས། སྒྲིམ་འདོད་པ་ལ་བརྟུང་བ། གནས་
 མལ་དང་བཞུན་པ་དང་། གཟིངས། ཟམ་པ། གསེལ། དཔུལ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
 སོགས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་དང་དེར་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱུལ་ནས་པངས་པ་
 མེད་པར་གཏང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་ཕྱིན་གྱི་བརྒྱབ་ཏུ་
 གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། གཏོང་སེམས་སྤེལ་བ་ནི་སྤྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཏེ།
 ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། དངོས་སུ་རྫས་གཞན་
 ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་གཏོང་བའི་སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་རེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒོས་བཞིན་པའི་ངང་
 ནས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་གྲང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མི་དག་བ་བརྩལ་
 སོགས་པ་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་སྤངས་
 ནས་དག་བ་བརྩལ་གནས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ།

ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།

ངག་རྒྱལ་ས་བསྐྱེད་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་ས་ཏེ། །

ལུས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། །

ལས་ལམ་གསུམ་སོ་འདི་དག་རབ་སྐྱེད་ས་ན། །

བྱང་སྤོང་གསུང་བའི་ལམ་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་བྱུག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་
པའི་དགེ་བ་རྒྱལ་བར་དག་བ་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྤྱེས་བ་སྤྱེད། སྤྱེས་བ་རྒྱལ་ས་གོང་
འཕེལ་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
རྒྱལ་བར་དག་བ་ལ་སྤྱར་ནས་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
ཅུས་བར་ཁྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་ཁྲ་མ་ལྟ་སྤྱོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས།
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་བར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
དབྱར་ལངས་ཀྱང་ཁོ་བའི་སེམས་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་བར་གཞོད་ལན་དུ་པན་བ་
བསྐྱབས་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་སོགས་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་རྒྱལ་ས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ། །

གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །

མི་ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱིས་ནི། །
དཔུལ་བ་བྲལ་ན་ཅེས་མ་ལེགས། །

ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་ནི། །
སྐྱོ་བས་བྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །
འཁོར་བ་བ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་སྤྱེ། །
སྤྱིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟས་ཞོར་དང་གནས་མལ་སོགས་གྱིས་སོངས་བ་དང་ན་
ཆ་སོགས་མི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་ཆོ་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་ལྟར་སྤྱོད་
བ་སྤར་ལས་ངན་བ་བསགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ངན་མང་
པོ་དག་འགོ་བས་མི་འདོད་རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་། བྱད་པར་ཆོས་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་
བ་ལ་བཟོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་ཉེ་བར་
འགྱུར་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་དག་བྱུང་བ་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་འཁོར་བ་
དང་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུན་གཅད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སྤྱོད་པར་གྱི་གནས་
དཀར་ནག་གི་ལས་ཀྱི་ནམས་པར་སྦྱིན་པ་དང་། དད་པའི་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
གྱི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
ནམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་དང་། བདག་མེད་པ་ནམས་པ་གཉིས་དང་། ཐོས་
བསམ་གྱི་ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

བསྐྱབ་པའི་གནས་རྒྱུ་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱས་ནས། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྒྱུ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བཙུན་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་དཔེ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རེ་རེ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རེ་རེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། བར་བསྐྱལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག །བསྐྱལ་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཞག་སྟུང་ཅུ་ལ་སྒྲ་བ། དེ་འདྲའི་སྒྲ་བ་བརྟུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་འབྲས་ཕྲག་རེ་རེར་མཛར་མེད་དུ་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་དགོས་ནའང་བཙུན་པ་མི་འདོར་ཞིང་སློབ་བསྐྱེད། འོན་པར་དག་གིས་ཡུན་དེ་ཅམ་དུ་གནས་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་ཅོམ་མི་རྣམས་སོ་སྣམ་ན། རང་རེས་སྤྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་འབད་བ་ཆེན་པོས་སློབ་སྦྱངས་ཤིང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སློབ་ལགས་པར་འབྱོར་པ་ན། རྒྱ་མི་དགེ་བ་བརྟུ་སྦྱངས་པས་འབྲས་བུ་ལུས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་མཁས་པས་སེམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་། ལུས་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་ན་འཁོར་བར་ཡུན་རིང་དུ་

གནས་ཀྱང་ཞུས་ཞིང་སྤྱིད་ལུག་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ།
སྤྱིད་འཇུག་ལས།

སྤྱིག་པ་སྤངས་བྱིར་སྤྱིག་བསྐྱེད་མེད། །
མཁས་པའི་བྱིར་ན་མི་དགའ་མེད། །

ཅེས་དང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ནས། །
བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བ་ལ། །
སེམས་ཡོད་སྤྱིག་ལུག་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་དགེ་པའི་རྩ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་པན་བདེ་རྒྱ་ཆེན་འགྱུར་པའི་དོན་དུ་བསམ་བ་ཐག་པས་
བསྡོམས་ན་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་སྤྱིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེའི་སྤྱིད་དུ་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མཐའ་
མེད་དུ་འཕེལ་ནས་ཆོག་གས་གཉིས་བདེ་སྤྱིག་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སྤྱིད་ལུག་
པར་བྱ་མི་དགོས་ཏེ།

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།

དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །
གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི། །

གང་གྲེ་བྱེ་མ་སྟེང་གི་ནི། །
འཛིག་རྟེན་ཁམས་སྲུ་ཤོང་མི་འབྱུང། །
དེ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས། །
གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྤང། །
སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་ལ། །
ཕན་འདོད་དེ་ནི་དེ་འདྲ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས།

དེས་ན་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་རང་རྒྱད་ལ་སྤྱད་པར་བྱེད་ཅིང་།
གཞན་ཡང་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྟོན་བཞིན་པའི་རང་
ནས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་རོ་བོའི་སྟོན་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན། ཐོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་དང་དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བསམ་གཏན། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཆེ་
འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱི་
བསམ་གཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་
ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་ཐོར་སྒྲ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས།
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྱུར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་གནས་ལུགས་རིག་པ་
དོན་དམ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ། གནས་ལྷ་རིག་པ་ཀྱན་རྫོབ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ།
སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱ་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཀྱི་ཤེས་རབ་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་སྒྲ་མ་ལྷས་བྱིན་ཀྱི་
བརྒྱབ་རྩ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་ཐོར་སྒྲ་
མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྱུར་དུ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་
མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྤྱིན་མཚུངས་དེ་སྟོན་ལེན་འཇུག་དང་། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་
འཇུག་རྣམས་ཀྱིས། །སྟན་པར་སྤྲོད་དོན་སྤྱོད་དང་། །དོན་མཐུན་ཉིད་འདོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་དགོས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་
བྱིན་པས་བྱིན་འོག་རྩ་བ་རྩལ་ནས་འཁོར་དུ་བསྐྱས་ཏེ། ལོག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལྷང་
རིགས་ཀྱིས་ཆར་བཅད་རྗེས་འཛིན་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། ཆོས་བསྟན་པའི་
དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གིས་ཀྱང་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་མཐུན་པ་སྟེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་བཟང་པོ་འདི་
རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་གྲོལ་ཀྱི་ལམ་ལ་དགོད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་སྒྲ་མ་ལྷས་བྱིན་ཀྱི་བརྒྱབ་རྩ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆམས་སུ་
ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཆམས་སུ་ཡང་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤས་
ཀྱི་སྒྲིད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་
བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།

བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་།

ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆམས་སུ་ངེ་ལྟར་
བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲོར་བ་ནི།
སྟོན་འགྲོའི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་བ་སྒྲོར་བ་དང་།

གཞན་ཡང་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས།

ཆོ་ལྷན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ། །

ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། །

ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །

ནལ་འཁྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷན། །

ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར། ས་བཟང་ཞིང་གྲོགས་བཟང་བའི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་
གནས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་སྤྱི་བོ་མང་པོ་དང་འགྲོགས་
འདིས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་

འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་གནས་ནས་སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་ངང་ཐོར་བསྐྱང་། ཀླང་བ་རྩོ་
རྩེ་འེ་སྦྱིལ་གྱང་། ལག་བ་གཉིས་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་རྒྱང་ཆམ་ལ་
འབེབས་བ་སོགས་ཞི་གནས་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོགས་བསྟེན་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ལ། ཞི་གནས་སྦྱབ་པའི་དམིགས་ཉེན་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་
གྱང་། གཙོ་བོར་སངས་རྒྱས་རྩེས་སུ་བྱན་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱགས་ཀྱི་
ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་སྒོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དགོས་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་
ལྷའི་རྒྱ་ལ་དམིགས་བ་ལེགས་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྦྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྷའི་སྦྱགས་ཀ་ནས་འོད་
ཟེར་སྟོམ་གྱི་བ་ཐག་ལྟ་བུའི་སྟེ་མོར་སྦྱ་ཆོགས་བད་རྩ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་
ལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་བ་སྦྱ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ། ཞེས་བ་ནས། རྩོ་རྩེ་སྦྱིལ་གྱང་
གིས་བཞུགས་བ་རྒྱ་སྟན་གྱི་ཆད་ཅམ་སྟོས་ནས་རང་གི་ལྷེ་བའི་ཐད་ཀྱི་མདུན་གྱི་
ནམ་མཁར་བཞུགས་བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒོམ་བའོ། ཡང་ན་
སྦྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྷ་ལས་སྒྲ་མ་ལྷ་གཉིས་བ་ཞིག་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བྱུང་ནས་རང་ལ་ཐེམ་བས་སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་
ཆའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟོང་ཁར་སྦྱ་ཆོགས་བད་རྩ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
གདན་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་བ་སྦྱ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ། ཞེས་བ་ནས།
རྩོ་རྩེ་སྦྱིལ་གྱང་གིས་བཞུགས་བ་ནམ་མཁའི་འཇུག་ཆོན་ལྟ་བུ་སྟངས་ལ་རང་བཞིན་
མེད་བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒོམ།

དེའི་ཆེ་སེར་པོ་སྒོམ་འདོད་བ་ལ་དམར་པོ་སོགས་འཆར་བ་དང་། བཞུགས་
པའི་རྣམ་བ་སྒོམ་འདོད་བ་ལ་བཞེངས་པའི་རྣམ་བ་འཆར་བ་དང་། གཅིག་སྒོམ་འདོད་

པ་ལ་དུ་མ་འཆར་བ་སོགས་བྱུང་ན། དེ་དག་གི་རྗེས་སྤྲོ་མི་འབྲང་བར་རྩ་བའི་
དམིགས་ཀྱིན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒོམ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་དྲངས་
གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གསལ་པོ་རང་མ་བྱུང་ཡང་། སྤྱི་དོན་སྤྱི་ཆ་བྱེད་
ཅམ་གསལ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒོམ། དེ་ཡང་ཐུན་འདི་ཅམ་གྱི་བར་ལ་
བྱིང་ཚོད་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་བྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒོང་སྒྲུལ་པའི་
འདུན་པ་བྲག་པོ་བཏང་ནས་སེམས་དམིགས་ཀྱིན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པ་དེ་ཉིད་
སྒོའི་ཡུལ་དུ་མ་བརྗེད་པར་བྲན་ཅམ་བྲན་ཅམ་བྲས་ནས་སྒོ་དེའི་རྒྱན་སྒྲིང་བ་ནི་ལས་
དང་པོ་བས་སེམས་གནས་སྒྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲི་རྒྱ་སྤྲན་ཅམ་ལ་སེམས་མ་ཟེན་ན་ཆོན་གང་ཅམ་
དང་། དེ་ལ་སེམས་མ་ཟེན་ན་མཐུད་གང་ཅམ་ལ་སེམས་འཛིན། དེ་ཡང་རེ་ཤིག་དབྱ་
དང་ཕྱག་གཉིས་དང་། ཞབས་གཉིས་དང་། སྤྱི་ལྟོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྤྱི་ཆ་བྱེད་
ཅམ་ཤར་བ་ལ་ཆོག་ཤེས་བྲས་ནས་སེམས་འཛིན། དེ་ལ་སེམས་ཟེན་བ་ན་རེས་
འགའ་དབྱའི་གཙུག་ཏོར་ནས་རིམ་གྱིས་མར་གསལ་བཏབ། རེས་འགའ་གདན་པད་
ཆེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཡར་གསལ་བཏབ་སྟེ། ཆོ་གིམས་སྟོད་རན་པར་བྲས་ནས་
དམིགས་ཀྱིན་གསལ་སིང་རེ་བར་རེས་པའི་རང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོགས་གལ་ཆེ་སྟེ།

དེ་ལྟ་མིན་བ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་ས་ར་ཏས། འཇུར་བྲས་བཅིངས་པའི་སེམས་
ཉིད་ནི། ཁྲོད་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཏ་ཅང་
སྒོད་བྲགས་པས་བྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་ཞུགས་པ་མི་རིག། བྱི་མ་འགའ་ཞིག་རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོས་བྲན་པ་རར་ལྡན་དང་འཛིན་སྤངས་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་ཏ་ཅང་བསྐྱེམས་དྲགས་པས་གནས་ཆ་མི་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ།

སྟོབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མིས།

བཙོན་པ་བསྟེན་ན་གོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་། །

དེ་སྤངས་ན་ནི་ཞུས་པ་སྟེ་བར་འབྱུར། །

འདི་ཡི་རིགས་པར་མཉམ་འབྲུག་རྟེན་དཀའ་ན། །

འདི་ཡིས་སེམས་དགྲགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལྟ་སྟེ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ལས་
སེམས་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་ན་འཆར་སྟེ་བས། དེའི་རྒྱལ་ནི་བཟང་པོ་ཡོང་ལ་
རེ་བ་དང་། དན་བ་བྱུང་གིས་དོགས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས། སེམས་
ལ་བཙོན་བཟོ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་དན་བ་གསལ་སིང་རེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལ་
སེམས་བབྱུང་ནས་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་གཏད་དོ་སྟེ་མ་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ། དན་བ་
རང་གི་ངོ་ཐོ་མ་གཏོགས་ཡུལ་གཞན་གང་ལ་ཡང་གསུང་དུ་མི་རྟོག་པར་དན་བ་རང་
གི་ངོ་ཐོ་ལ་གསལ་སིང་རེ་འཛོག་ །ཡུལ་གཞན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཤར་ན་ཐད་ཐད་བཅད་
ནས་སྤར་གྱི་དམིགས་རྟེན་གྱི་སྟེང་དུ་དན་བ་གཅིག་ཐོག་ཏུ་གཅིག་བསྟན་ནས་འཛོག་
པ་ནི།

ཡང་ན་རལ་སྟོར་མཁན་བཞིན་དུ། །

རྣམ་རྟོག་ཅི་སྟེས་ཐད་ཐད་གཙོད། །

བཅད་མཐར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཆེ། །
བླ་པ་མ་ཞོར་སྟོང་གིས་སྟོང། །
མིས་གིས་བསྐྱེམས་ལ་སྟོང་གིས་སྟོང། །
སེམས་ཀྱི་འཛོགས་དེ་ན་གདལ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུ་ལས་དང་པོ་བས་སེམས་
གནས་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་སྟོང་པ་
ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ངོ་སྟོང་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ།

དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་གནས་པ། །
སྐྱབ་པའི་མད་བྱང་ཐབས་མཁས་དང་། །
སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ངོ་སྟོང་ཚུལ། །
ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་མཆན་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

དེས་ན་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམ་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལམ་རིམ་ནས་ཀྱང་
གསུངས་ཤིང་། དྲན་ཤེས་སྣ་རེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཉིང་རེ་འཛིན་རི་
འདྲ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱང་གཙོ་བོ་དཔེ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། ལྷ་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་
དམིགས་རྟེན་གཞན་མི་འཛོགས་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཅམ་སྟོང་བས་ཀྱང་། སེམས་
ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་དྲན་ནས། དེ་ནས་སེམས་མི་
འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ་ལ། མ་ཡེངས་པ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་
དང་དོན་གཅིག་པས་དྲན་པའི་སྟོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས། དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་དེས་

ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་ཐོན་པའི་བྲན་པ་བསྟེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་
བྲན་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། དམིགས་ཏེན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་མ་བཟུང་བར་རང་གི་
སེམས་དམིགས་ཏེན་དང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའམ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

མངོན་པ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། བྲན་པ་གང་ཞེ་ན། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་
ཀྱིས་བཟུང་བ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

མདོར་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་སྟོམ་ན། ཉེས་པ་ལྡ་སྟོང་འདུ་བྱེད་
བརྒྱུད། །བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིའི་ཉེས་པ་ལྡ་ནི།
ལེ་ལོ་དང་། གདམས་ངག་བཟུང་བ་དང་། བྱིང་ཁྱོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་།
འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།

དབྱུས་མཐའ་ལས།

ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །

བཟུང་དང་བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་དང་། །

འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །

འདི་དག་ཉེས་པ་ལྡར་འདོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཉེས་པ་ལྡ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྟེན་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱབ་
དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟུར་བའི་ཆེ་ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་
པོ་བཞི་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་

གཉེན་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཚོལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཚོལ་བའི་
འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་དངས་སོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཙོན་པའི་ཆེ་གདམས་དག་བརྗེད་པ་
ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་སོ་བློན་པ་སྟེ། དྲན་པ་ཡང་དམིགས་ཉེན་མ་བརྗེད་པ་
གཅིག་བྱས་མི་ཆོག་གི། སེམས་དམིགས་ཉེན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་རིག་པ་
རར་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་དེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་བྱིང་གོད་གཉིས་ཉེས་པ་ཡིན་པས་
དེའི་གཉེན་སོར་ཤེས་བཞིན་ཏེ། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་གོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལེགས་
པར་བཏགས་པས། སློབ་པ་གྱིས་བྱིང་གོད་འབྱུང་བར་ཚོམ་པ་ན་ཤེས་ནས་སྤོང་བྱས།
འབྲིང་གིས་བྱུང་མ་ཐག་པ་དང་། ཐ་མས་ཀྱང་བྱིང་གོད་བྱུང་ནས་རིང་སོ་མ་ལོན་པར་
ཤེས་ནས་སྤོང་དགོས་སོ། །འོན་ཏེ་སྤྲུགས་པ་དང་བྱིང་གོད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ངེ་ལྟ་
བྱ་ཞེན། དམིགས་ཉེན་མི་གསལ་བའི་ལུས་སེམས་ལྟེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྤྲུགས་པ་
ཡིན་ལ། སྤྲུགས་པ་ཡིན་ན་གཉི་སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པས་བྱུང་། སེམས་ལ་
སྤྲན་པ་བབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་དམིགས་ཉེན་ལས་གཞན་དུ་མི་འསྐྱོ་ཡང་།
དྲངས་ཆ་དང་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྲན་པའི་བྱུགས་ཞན་དུ་སོང་བ་ནི་བྱིང་བ་རགས་
པ་དང་།

དྲངས་ཆ་དང་གསལ་སྣང་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་ཉེན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་
དེ་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཞན་དུ་སོང་བ་ནི་བྱིང་བ་སྤྲ་མོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་སོར་
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་དང་སྣང་བའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། སྣང་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་བསྐྱེ་བའི་གདམས་དག་རྣམས་བྱལོ། །

རྒྱུང་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་བསྐྱེ་བའི་གདམས་ངག་ནི། རང་གི་ཉྑེ་བའི་ཐད་དུ་
 ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་ཅོག་སྒོར་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་ནས་རྒྱུང་སྤྱི་ལོ་ནས་
 བཅས་མཁའ་སྒོར་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་
 བཅས་མཁའ་སྒོ་འབྲེད་ཀྱི་དབྱེར་སྤྱི་ལོ་དེ་དང་འབྲེད་གསུང་། སེམས་དམིགས་
 ཉེན་ལ་གཡོ་མེད་དུ་མི་གནས་པར་ཅུང་ཐད་འཛོ་བའི་ཁྱོད་པ་ལྷ་མོ་ཡིན། དེའི་གཉེན་
 བོར་བྱ་ཤེས་བསྐྱེན་ནས་བསྐྱེན་པར་བྱའོ། །བྱ་ཤེས་བསྐྱེན་ཀྱང་མི་གནས་པར་
 ཆགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་སེམས་འཛོ་བའི་ཁྱོད་པ་རགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་བོར་
 མི་རྟག་པ་དང་། རན་སོང་གསུམ་དང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེན་སྐྱེན་པ་དང་ཁྱོད་པ་
 བཅོན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་བྱའོ། །ཁྱོད་པ་བཅོན་ཐབས་སུ་
 གཅོད་པའི་གདམས་ངག་ནི། དབྱགས་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཁྱག་པ་རེ་ལ་དབྱགས་རེར་
 བྱས་པའི་ལྷ་ཅམ་ཀྱི་བར་དུ་མ་ཡེངས་པར་སྒོམ། དེ་ནས་བཅུ་ཅམ་དང་། བཅོ་ལྷ་
 ཅམ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅམ་དང་རིམ་གྱིས་རེ་རིང་དུ་བཏང་ནས་མ་ཡེངས་པར་སྒོམ་
 པའོ། ཡང་ན་སྤྱིང་རྒྱུང་དཀར་པོ་སྤྱི་བྱག་གཉིས་ནས་བྱངས་ཏེ་མར་མཛན། སྤྱིང་
 སེམས་སེར་པོ་བྱེད་དུ་བྱངས་ཏེ་ཉྑེ་བར་ཁ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྒོམ་པ་ཡིན་
 གསུང་། བྱིང་ཁྱོད་གཉིས་བྱང་བའི་ཆེ་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་
 བོར་བྱིང་ཁྱོད་བྱང་མ་ཐག་དུ་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤྱོད་།

དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་ཉེན་ལ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེན་པའི་རིག་པ་རང་ལྟར་དུ་
 བྱས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཤེས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྟེན་དཀའ་ལ། ཆེར་མ་
 བསྐྱེན་པར་ཅུང་ཐད་སྒོད་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་ཤེས་ཆེ་བས་གསལ་ཆ་རྟེན་

དཀའ་བས། དེས་ན་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་རིག་པ་འཕང་འདི་ཙམ་ཞིག་བསྟོད་ན་
ཤོད་བ་སྤྱེ་བར་འདུག་སྟམ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་སྟོང་། རིག་པ་འཕང་འདི་ཙམ་ཞིག་སྟོང་
ན་བྱིང་བ་སྤྱེ་བར་འདུག་སྟམ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་འཕང་བསྟོད་དེ་རན་པར་བྱས། དེ་
གཉིས་ཀྱི་མཆམས་སུ་འཕྲོ་ཤོད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཏེ་གནས་ཆ་འཛོལ། གནས་ཆ་
ནས་བྱུང་ངེས་ཀྱིས་བྱིང་ཐོན་བྱས་ནས་རིག་པ་རང་དང་ལྗན་པའི་གསལ་ཆ་འདོན།
དེ་གཉིས་ངེས་མོས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱུངས་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་མེད་འབྲུབ་ཀྱི་
ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་རང་ལྗན་དུ་བྱས་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྲངས་པ་ཙམ་
ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བྱིང་ཤོད་པ་མོ་ཡང་ཆོད་ནས་སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
འཇུག་པའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་བ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་འདུ་མི་བྱེད་པར་བཏང་
སྟོམས་སུ་སྟོང་ནས་འཛོག་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་པས་
སེམས་གནས་པ་དགུ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་ནས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱངས་དང་བཅས་པའི་
ཞི་གནས་འབྲུབ་པར་འབྱུང་རོ།

གསུམ་པ་མཇུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤར་
མཆམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤར་མཆམས་སུ་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།
།

གཉིས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
སྤར་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སྤར་མཆམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ། སྒྲིང་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲིང་བ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། ཁྱད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་གདམས་ངག་ཉན་པ་དང་། རྩ་མ་དང་ལྷག་
པའི་རྩ་དབྱེད་མེད་དུ་བྱས་ནས་གདུང་བྱུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་།
བསག་སྐྱེད་ལ་འབད་པ་སོགས་གསུམ་སྒྲིལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་སྡོན་འཁྲི་
མེད་མི་རུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

གཉེས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉེས།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནད་
བཞིའི་སྒྲོན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ན་འཆར་སྤྲོ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་རང་ཅག་རྣམས་གཉིད་
འཕྱག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དུ་རང་སྟུང་དུ་སྟོང་གི་དཀྱིལ་དུ་
དམ་སྟོང་སྟོང་སྟོང་འཛིན་པ་ནི་རང་འཛིན་ལྷན་སྟེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་ཉེས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་པ་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་བྱེད་ཀྱིས་ཉེས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་
སོ་ཞེས་བསྟོན་བཅུགས་པ་ན། ངས་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་པ་ལ་བསྟོན་འདི་འདྲ་
འཛུགས་པ་ཞེས་རང་སྟུང་དུ་སྟོང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་སྟོང་སྟོང་འཆར་བའི་ཆེ་ངར་
འཛིན་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་དེའི་འཛིན་ཚུལ་གསལ་བར་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་སུ་ཤེས་པའི་ཆ་
གས་པ་མོ་ཞིག་གིས་སྟོང་སྟོང་གང་དུ་བཟུང་། ཚུལ་རི་ལྟར་བཟུང་བཟླ་བར་

བྱལོ།

དེ་ཡང་སྒོ་ཕྱི་མ་དེ་ཤུགས་ཆེས་ན་སྒོ་ཕྱི་མ་དེ་ཡལ་ནས་སྒྲིང་སང་ཞིག་མ་
གཏོགས་གང་ཡང་མི་ཡོང་བས་ཤེས་པ་བྱིངས་ངའོ་སྟུང་པའི་སྒོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་
ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་བརྟག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
བརྟགས་པའི་ཆེ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་ང་གང་དུ་བཟུང་བའི་གནས་ནི། རང་གི་
ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕུང་པོ་ལྔ་རེ་རེ་
བ་དང་ལུས་སེམས་གཉིས་རེ་རེ་བའི་སྟེང་དུ་འང་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོགས་
ཅམ་པ་དང་ལུས་སེམས་གཉིས་ཆོགས་ཅམ་པ་བཅས་མེ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་
བརྟགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ནས་ཚུགས་སུ་བ་དུ་བྱུང་བའི་ང་ཞིག་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ནི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ངའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
ལུས་ཀྱི་ང་དེ་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་གཞན་ཀྱིས་བཤད་པའི་གོ་བ་དང་
ཆོག་སྐྱི་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་རྗེན་ཆེར་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་
གནད་དང་པོ་དགག་བྱའི་སྒྲིང་ཚུལ་ངེས་པའི་གནད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ནི། ངའོ་སྟུང་དུ་སྟོང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་སྒྲིང་
སྒྲིང་འཛིན་པའི་སྒོ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་ང་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྟེང་ན་ཡོད་ན་
རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་གཅིག་དུ་ཡོད་དམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད། ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཡོད་ཚུལ་ཕུང་སྐྱུ་པ་གཏན་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་
ཡང་ན་གཅིག་གི་རྣམ་པར་ཡོད་དགོས་ཡང་ན་དུ་མའི་རྣམ་པར་ཡོད་དགོས། ཡོད་
ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་ཚུལ་ཕུང་སྐྱུ་པ་གཏན་མི་སྲིད་སྟུང་དུ་ཐག་

གཅད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་
ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ན་དེ་
ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར།
གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ང་ཡང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལྔ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ལ། ཡང་ན་ང་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་གཅིག་
མ་ཡིན་སྟུམ་དུ་བསམ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་གཅིག་ཏུ་
བྱལ་ན། ཕྱང་པོ་ལྔ་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མོ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཚུགས་སྐབ་
ཏུ་བྱལ་བའི་ང་དེ་ཡང་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་
བདག་ཡིན་ན། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་
ལྔ་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མོ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཚུགས་སྐབ་ཏུ་བྱལ་བའི་ང་དེ་
ཡང་སྟེ་འཛིག་བྱེད་དོ་སྟུམ་ན། །སྟེ་འཛིག་བྱེད་པའི་ང་དེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ནམས་
གཅིག་ཏུ་བྱལ་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱལ། གཅིག་ཏུ་བྱལ་ན། ཆེ་སྔ་ཕྱིའི་ང་དང་ཆེ་འདྲིའི་ང་
ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་བྱལ་ན། སྤྱིར་ཐ་དད་ཅུམ་ལ་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་
ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་
མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ཏེ།

འཇུག་པ་ལས།

གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ། །

དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་གཞོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆེ་སྲ་བྱིའེ་ང་དང་ཆེ་འདིའེ་ང་གསུམ་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་
ནོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུད་ཅིང་། ལས་བྱས་པ་རྒྱད་ཟ་བ་སོགས་
ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བརྩུང་བའི་ང་དེ་ཕྱང་པོ་སྲ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུ་
བོ་སྟམ་དུ་བསམ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བརྩུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་དེ་ཕྱང་པོ་སྲ་དང་གཅིག་ཏུ་
བྱུ་བ་ན། བདེན་པར་བྱུ་བ་འདི་གཅིག་ཡིན་པས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། ངའམ་བདག་ཕྱང་པོ་སྲ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་ཕྱང་པོ་
སྲ་བདག་གི་ཉེ་བར་སྦྱང་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་རྟེ།

ཙམ་ཞེ་ལས།

ཉེ་བར་ལེན་པ་བདག་ཡིན་ན། །

ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་བདག་ཕྱང་གཉིས་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན་སྦྱེས་བྱའི་ལུས་དེ་ཡང་
ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྦྱེས་བྱའི་ལག་པ་གཡས་གཡོ་བའི་ཆེ་གཡོན་གཡོ་
བར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། གཡལ་ཏེ་གཡོན་སྦྱེས་བྱའི་ལག་པ་གཡས་གཡོ་བའི་ན་དུ་
ལག་པ་གཡོན་མི་གཡོ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུ་བ་པས་གཞོད་ལ། མི་གཡོན་སྦྱེས་
བྱའི་ལུས་དེ་ལ་གཡོ་མི་གཡོའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རྟེ།

ནམ་འབྲེལ་ལས།

ལག་སྟགས་གཡོན་ཐམས་ཅད་དག །
གཡོ་བར་འགྱུར་བྱིང་འགལ་བ་ཅན། །
ལུས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་བྱིང། །
གཞན་ཏུ་ཐ་དད་བྱུང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང།

གཞན་ཡང་ཆ་མེད་ཡོད་ན་དབུས་རྩལ་སྤྲོ་མོ་གཅིག་ལ་སྤྲོད་འོག་སྟགས་བཞིའི་
རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྒྱག་གིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་ཆེ། དབུས་རྩལ་སྤྲོ་མོའི་ཤར་རྩལ་ལ་
བཏུས་པའི་ངོས་དེས་བྱུང་རྩལ་ལ་བཏུས་སམ་མ་བཏུས། མ་བཏུས་ན་དབུས་རྩལ་
སྤྲོ་མོ་དེ་ལ་ཤར་རྩལ་ལ་བཏུས་ལ་བྱུང་རྩལ་ལ་མ་བཏུས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་
ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། བཏུས་ན་རྩལ་སྤྲོ་མོ་དེ་དག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་
རྩལ་སྤྲོ་མོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འདི་ལ་བའི་གོང་བྱུང་རྩལ་སྤྲོ་མོ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
ན་རིང་བ་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་བར་འགྱུར་བའི་བྱིང་ཏེ།

སུམ་ཏུ་བ་ལས།

རྒྱག་གིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱོར་བ་ན། །
སྤྲོ་རབ་རྩལ་ཆ་རྒྱག་ཏུ་འགྱུར། །
རྒྱག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །
གོང་བྱུང་རྩལ་སྤྲོ་མོ་ཅན་ཏུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང།

བཞི་པ་བདེན་པའི་དབྱེ་བའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པའི་དབྱེ་བའི་ཐོ་

ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་ཁྱད་ཕྱད་པོ་ལྷ་དང་ཐ་དད་དུ་བྱལ་པོ་སྦྲུལ་ན། ཕྱད་པོ་ལྷ་པོ་
ཡང་གཟུགས་ཕྱད་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་འདི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱད་
པོ་ལོ། །ཞེས་ཕྱར་དུ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཕྱད་སོགས་རེ་རེ་
ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་དགོས་པ་ལ་
བསྟན་རྒྱ་མི་འདུག་པས་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕྱད་པོ་ལྷ་དང་ཐ་དད་དུ་མ་བྱལ་པོ་
སྦྲུལ་དུ་བསམ། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕྱད་པོ་ལྷ་དང་ཐ་དད་དུ་བྱལ་ན་གཟུགས་ཀྱི་
ཕྱད་པོ་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་བསྟན་རྒྱ་
དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་དང་པོང་བྱ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པས། རྟ་གཞན་
ཞིག་ལ་ཕྱད་པའི་ཤུལ་དུ་པོང་བྱ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ།

ཙམ་ཤེས་ལས།

བདག་ནི་ཉེར་བར་ལེན་པ་ལས། །
གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །
བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱུང་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་སྟོན་སྒྲེས་ཀྱིས་
བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་ང་མེད་པར་ངེས་པ་ན། ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་གྱིང་ཁྱོད་དང་
ཐལ་བར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཤུགས་ཅུང་ཟད་

ཆུང་དུ་སོང་བ་ན་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱང་པ་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་བྱེད། སློ་མཐོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངའི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་མ་བྱུང་དབྱང་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་གནད་བཞིའི་དབྱང་པ་བྱས་པ་དང་འབྲ་བར་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན། དེ་
ལྟར་དབྱང་པ་བྱས་པའི་མཐར་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ལ་ངའམ་བདག་ཕྱང་པོའི་སྟངས་
ན་དོན་སྟངས་ནས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པས་ང་རིལ་པོ་མི་འདུག་སྟུང་པའི་
སྐྱེལ་དངངས་སྐྱེ་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྐྱེལ་དངངས་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་དབྱ་མའི་
ལྟ་བ་དང་པོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ།

དེའི་ཆེ་ངེས་ངོར་ང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་ངེ་བ་
དང་། སྤང་ངོར་དགག་བྱ་བདེན་བྱུང་བཀག་ཙམ་ཀྱི་སྟོང་སང་ངེ་བའི་བྱང་པར་གཉིས་
ལྷན་དུ་བྱས་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་སྐྱོང་བ་ནི་མཉམ་གཞག་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་ཚུལ་
ལོ། །རྗེས་ཐོབ་དུང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རིལ་དུ་བསྐྱོས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་དུ་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཤུགས་དྲག་པོ་བྱངས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཐོབ་དུ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་སྤང་ཡང་བདེན་མེད་བརྟེན་པ་སྐྱུ་
མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རིལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྟོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྟོམ་ཚུལ་དང་། འདུས་མ་
བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྟོམ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བེམ་ཤེས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་ལྟ་བུ་ལ་

མཆོན་ན། འ་རུས་བརྗོད་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་འདིའི་སྟེང་དུ་
 རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་ལུས་ཤིག་ཡོད་ན།
 འ་རུས་བརྗོད་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་
 བཅ་ཅ་དང་དུ་བྱུང་། དང་པོ་ལྟར་ན། འ་རུས་བརྗོད་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་
 ཅན་གྱི་ལུས་འདི་པ་མའི་ཁྱེད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་འཇུག་པའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐེགས་པ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་
 འཇུག་བ་དང་། ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་པའི་
 ལུས་ལྟར་འཇུག་ལ། ཅ་དང་དུ་བྱུང་ན། མགོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་
 རྗེས་སུ་ལུས་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ་བསྟན་རྒྱུ་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་
 བཟུང་བའི་ལུས་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟུང་དུ་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྤར་ལྟར་སྟོང་
 བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པ་
 དང་སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རང་
 ངོས་ནས་བྱུང་བའི་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་
 ཚོའི་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བཅ་ཅ་དང་དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་རིང་གི་
 སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འཇུག་ལ། ཅ་དང་དུ་བྱུང་ན། དེ་
 རིང་གི་སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་ཚོའི་ཤེས་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་དེ་
 རིང་གི་ཤེས་པ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་
 བའི་ཤེས་པ་དེ་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟུང་དུ་སྤར་ལྟར་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྟོང་

བར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུས་ལོ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ལོའི་གདགས་གཞི་ཆེ་བ་
བཅུ་གཉིས་པོའི་སྟངས་དུ་རྟོག་པས་བདགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་
པའི་ལོ་ཞིག་ཡོད་ན། ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་པམ་ཐ་དད་དུ་བྱུབ།
གཅིག་ཏུ་བྱུབ་ན། ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལོ་ཡང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལོ་དེ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་དང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
ལྟར་ན་ལོ་གཅིག་གི་དུས་སུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལོ་ཡང་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །

མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །

ཞེས་པ།

གལ་ཏེ་ཆེ་བ་ལོ་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །

མང་བས་ལོ་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །

ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་དུ་བྱུབ་ན། ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་
རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལོ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་དགོས་པ་ལ་བསྟན་རྒྱ་མི་
འདུག་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་དེ་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟུང་དུ་སྤར་སྤར་ངེས་ཤེས་བྱངས་
ནས་སྐྱོང་བར་བྱེད་དོ། །འོན་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལོ་
དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་མེད་ན་ལོ་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ།

བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པ་དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཏན་ནས་
མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་ཡོད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཟླ་བ་བཅུ་
གཉིས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ངམ་ཐ་སྙད་ཅན་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་
མི་རྟེན་དེ།

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།

གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅན་བྱིར། །

ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅན་མོ། །

འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་གཤམ་ཞིག །

དེ་བྱིར་མིང་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒོམ་ཚུལ་ནི།
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ནམ་མཁའ་ལ་སྟོགས་མཆོམས་དབྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
དང་བཅས་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པར་ཚུགས་སྐབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་
བྱུང་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱུང། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་རྣམས་དང་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་
ཤར་སྟོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་བྱུང་སྟོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལས་ཆར་འབབ་ན་བྱུང་སྟོགས་ཀྱི་
ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆར་འབབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་དང་

གཅིག་ཏུ་མ་གྱུབ། ཐ་དད་དུ་གྱུབ་ན། ཉམ་མཁའ་ཆ་དེ་རྣམས་ལ་ལམ་ལ་བཞུགས་པའི་
རྣམས་ལ་ཉམ་མཁའ་དེ་འདི་ལོ་ཞེས་བསྟན་ཆུང་གོས་པ་ལ་བསྟན་ཆུང་མི་འདུག་པས།
རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པའི་ཉམ་མཁའ་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟེ་དེ་དཔྱད་དེ་བདེན་མེད་
ཀྱི་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །

མདོར་ན་དང་དུང་ཕྱང་པོ་དང་རི་ར་བ་ཁང་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅིང་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པ་རྒྱལ་
ཅིང་ཡང་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོང་བའི་མཉམ་གཞག་
ཉམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་ཆུ་རྒྱུ་ཆོག་པས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བའི་བདེན་མེད་རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རྣམས་ཐོབ་སྦྱོང་པའི་རྣམས་
འབྱོར་གཉིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་པ་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་
བྱངས་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཐེན་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལྷག་
མཐོང་མཆོན་ཉིད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་སྤྲ་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྲ་
མཆོམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྲ་མཆོམས་སུ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་སྤྲ་
བཞིན་ནོ། །

དཀྱིལ་མ་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ་ཅུང་ཟད་བརྟོག་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་ལམ་འོག་མ་འོག་མ་བསྐྱོམས་ཀྱིན་གོང་མ་གོང་མ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཆེར་

འགྲོ་བ། གོང་མ་གོང་མ་མཉན་པ་ན་འོག་མ་འོག་མ་ལ་སྐྱབ་འདོད་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་
དགོས་སོ། །དེ་རྣམས་སྒོམ་པའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པ་སྐྱང་བར་བྱས་ནས་སྒོ་ཆ་མཉམ་
དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གྲུས་པ་རྒྱུང་བར་སྤང་ན།
ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་རྩ་བ་འཆད་པས་བསྟེན་རྩལ་ལ་འབད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྒོ་
ལྷགས་རྒྱུང་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོར་དང་། ཆེ་འདི་ལ་མངོན་ཞེན་ཆེར་སོང་ན་མི་རྟག་
པ་དང་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་སྒོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ། ཁས་སྤངས་པའི་བཅས་
མཆམས་ལ་གཤེལ་བར་སྤང་ན་ལས་འབྲས་སྒོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ།

འཁོར་བ་ལ་སྒོ་ལས་རྒྱུང་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ། ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལྷགས་བྲག་
མི་སྤང་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་འཆད་པས་སྒོན་སེམས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱང།
རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒོམ་པ་སྤངས་ནས་སྒྱུད་པ་ལ་སྒོབ་པ་ན་མཆོན་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་
ལྷགས་བྲག་པར་སྤང་ན་མཆོན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་རིགས་ཤེས་གྱིས་བཤེག་
ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྐྱངས། སེམས་དམིགས་པ་ལ་
མི་སྟོད་པར་རྣམ་གཤེད་གི་བྲན་དུ་གྱུར་པར་སྤང་ན་ཅེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་ལ་གཙོ་
བོར་སྒྱུར་བ་གོང་མ་རྣམས་གསུང་སྟེ།

དེས་མཆོན་ནས་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་བྱེད་
པ་ལ་ཤེས་པ་གཤེལ་ཆེ་བར་འདུག་སྟེ་རྣམ་ནས་ཐོས་པ་ཙམ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་མི་ཤེས་
པའི་མྱོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་དང་
སྤྲུག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་ཐོན་མ་བྱས་པས། དེ་དག་གིས་

ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ། ཡང་ཆོས་བྱེད་
བ་ལ་རྒྱད་འདུལ་བ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྟུང་སྟེ། མི་ཤེས་པའི་སྒྲོངས་བ་ལ་ཐོན་མ་
བྱས་བར་སྒྲོམ་བ་འབའ་ཞིག་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་།
སྒྲོམ་བ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་རྣམས་མི་ཤེས་པས་རྒྱད་ལྷུང་བས་གོས་བར་
འགྱུར་བས། མདོར་ན་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་རྒྱད་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
ལ་བཀོལ་རུང་ཞིག་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་ལེགས་པར་སྐྱངས་ནས་རང་གི་ངོས་ནས་
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་དཔྱལ་
བར་གནས་ཀྱས་པའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམས་ཆེ་མདོན་བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ན་སྐད་ཅིག་རེ་
ལ་ཡང་སེམས་ཅན་དབག་ཏུ་མེད་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་ཀྱས་བ་འདུག་པས། ད་
ལྟ་ཉིད་དུ་མདོན་བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ན་སྟུང་བའི་སྒོ་བྲགས་བྲག་སྐྱེས་བ་ན་
ངེས་པར་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འདུག་དགོས་ཏེ། ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་བསྐྱེད་བ་གངས་མེད་
གསུམ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆོགས་གཉིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་བར་རྣམས་སྨོར་ཁྱིད་དུ་བྱས་ཏེ་ཉིན་
རེ་བཞིན་དུ་ཐུན་བཞེའམ། མ་མཐའ་ཐུན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྣམས་ལ་
ཡོད་འགྱུར་བའི་སྨོར་བ་འདོན་བ་ནི། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲིམ་པ། གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི། །བྱང་ཆུབ་ལམ་

གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་འདི། །སྒོ་ལྷན་འགའ་ཡིས་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་དང་། །བདག་
ཉིད་བླ་བ་གསོ་སྤྱིར་གྲིས་བ་ལ། །མ་བཤད་ལོག་པར་བཤད་དང་ཆོག་སྒྲིར་
དམན། །སྤྱི་མ་འབྲེལ་ཏུ་ཅང་གསལ་བ་སོགས། །ཉེས་པར་གྱུར་གང་ཙམ་བརྒྱུད་སྒྲ་
མ་དང་། །མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྲིང་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། །འདི་ཡི་ཆེད་དུ་སྒོ་
གསུམ་འབད་བ་ལས། །བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་ཅི་མཆིས་པས། །ཆང་ལ་མ་
ནོར་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བའི། །བཀའ་གདམས་བསྟན་བ་ཕྱོགས་མཐར་ཀླས་པར་
ཤོག །དེ་ཡི་མཐུ་ལས་མཐའ་དག་སྒྲེ་དགྲའི་ཆོགས། །ལྟར་སྒྲར་ལམ་གྱིས་བགྱི་བར་
མི་རུས་ཤིང་། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ཞུགས་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་
འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ཤོག །བྱུང་བར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བའི། །བསྟན་བ་འཛིན་སྒྲིང་
སྤེལ་དང་བསྐྱང་བ་ལ། །བཙུན་པའི་ལྷ་མའི་མཐུ་སྟོབས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །འཛིག་རྟེན་
བདེ་ལེགས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ཤོག །

ཅེས་བྱུང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་
ལྷུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །རྒྱལ་དགའ་ཆོལ་དབྱུ་མཛད་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་
སོགས་གྱིས་ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་སྟན་དག་གི་ཆོག་སྒྲིར་གྱིས་མ་བཅིངས་པའི་
ཤིན་རྒྱ་གསལ་བ། པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་དམར་ཁྲིད་ལས་
རྒྱས་ཙམ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སྤྱིར་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས།
དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་ལ་ལུང་རིགས་གྱིས་ཁ་
བསྐྱངས་ཤིང་ཞལ་ནས་བྱུང་བའི་མན་དག་གིས་ཀྱང་བརྒྱུད་ཏེ་ཤིན་རྒྱ་གསལ་བར་
ཆོས་སྒྲིབ་པའི་བཙུན་བ་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཀའ་གདམས་པོ་བྱུང་དུ་སྐྱར་བ་དགོ་

ཞིང་བཟ་ཤིས་སར་གྱུར་ཅིག །འདི་ལྟར་བགྱིས་པ་ལ་ཡིག་འབྲུལ་སོགས་ནོངས་པ་
འགའ་ཞིག་འདུག་ཚུ་ལ་ལྟར་སྒྲུར་ཡང་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་སར་བཟོད་པའི་
བདེ་ལམ་དང་བསྐྱེད་པའི་བྱས་དག་དང་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་ཤིང་དག་སར་
བགྱིས་བཞོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆེན་པོ་

ནུས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་སྤྲུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནུས་འབྲེན་
ཤུག་སེལ་འཛིན་ལུགས་སྟོན་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་
མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་
བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འཁྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆེན་པོ་ཤུག་འཛིན་
དགོ་སྟོང་ཆོས་སྤྲུབ་དག་དབང་སྟོབས་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།